

UCHWAŁY NR 312/6/XL/14
RADY MIEJSKIEJ W IŁOWEJ
z dnia 24 września 2014 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014 - 2020

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 6 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013r. poz. 594, 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014-2020 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały .

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Iłowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Brzezicki

Załącznik do
Uchwały Nr 312/6/XL/14
Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 24 września 2014 r.
w sprawie Przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014 – 2020.

**Strategia Rozwoju Gminy Iłowa
na lata 2014 – 2020**

WRZESIEŃ 2014 R.

Autorzy opracowania pragną podziękować wszystkim osobom, które przyczyniły się do stworzeniu Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014-2020.

Szczególnie podziękowania, za poświęcony czas, żarliwość w podejściu do spraw publicznych oraz merytoryczne zaangażowanie i konstruktywne wnioski składamy członkom zespołów, powołanych do prac nad strategią.

Składamy, również specjalne podziękowania na ręce przedstawicieli władz samorządowych, kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych, za podzielenie się szeroką wiedzą na temat Gminy Iłowa, przeprowadzone dyskusje i wyjaśnienia, które składają się na jej opis.

Cieszymy się, że mogliśmy koordynować w Państwa Gminie proces tworzenia strategii rozwoju.

Wierzymy, że ten jakże ważny z perspektywy czasu dokument, stanowiący całościowe ujęcie zebranych w trakcie konsultacji informacji, uwag, opinii i postulatów, ułatwi władzy samorządowej podejmowanie strategicznych decyzji i będzie podstawą osiągnięcia zrównoważonego rozwoju gminy.

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	4
2	Opis konsultacji społecznych (metodologia prac).....	7
3	Podstawowe informacje	13
	3. 1. Umieszczenie gminy w województwie i kraju.....	14
	3.2. Opis zasobów naturalnych oraz warunków przyrodniczych gminy.....	16
4	Analiza stanu obecnego.....	20
	4. 1. Demografia.....	20
	4.2. Rynek pracy.....	25
	4.3. Infrastruktura społeczna.....	35
	4.4. Infrastruktura techniczna.....	49
5	Analiza strategiczna gminy.....	62
	5.1. Bilans strategiczny	63
6	Analiza SWOT/TOWS	68
7	Misja i wizja strategii.....	77
	7.1. Cele strategiczne -obszary priorytetowe.....	78
	7.2. Proponowane kierunki działań oraz cele operacyjne	80
8	Metody wdrażania i monitorowania strategii	97
9	Zgodność z innymi strategicznymi dokumentami	100

Załączniki

- 1 Spis obrazów
- 2 Spis tabel
- 3 Spis wykresów

1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu lokalnego, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminy. Strategia uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty gminnej, promując współpracę pomiędzy samorządem oraz sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami, mającymi wpływ na realizację celów strategicznych jednostki samorządu terytorialnego – respektując tym samym zasady rozwoju regionalnego w Polsce. Dlatego w systemie zarządzania polityką rozwoju, strategia pełni kluczową rolę – jako generalny plan postępowania władz samorządu gminnego, ale również jako narzędzie współpracy z innymi partnerami samorządowymi, prywatnymi czy pozarządowymi.

Władze gminy stojąc przed koniecznością skutecznego rozwiązywania wielu istotnych problemów które mają bezpośredni wpływ na poziom życia mieszkańców i warunki funkcjonowania podmiotów gospodarczych, podejmują różne działania. Problemów tych nie można jednak rozwiązywać w cyklu rocznym, czyli „działaniem od budżetu do budżetu”. Taki sposób postępowania nie gwarantuje bowiem osiągnięcia sukcesów w skutecznym rozwiązywaniu problemów, a także nie sprzyja racjonalnemu gospodarowaniu – ograniczonymi środkami finansowymi z budżetu gminy. Dlatego też warto posiadać kompleksowy dokument wytyczający najważniejsze cele i kierunki rozwoju gminy w perspektywie kilku, lub kilkunastu lat, który stanowiąc podstawę realizacji wielu zadań w nim wskazanych wyływających bezpośrednio z potrzeb wspólnoty samorządowej, przynosi bardzo wymierne korzyści dla gminy i jej mieszkańców.

Gmina to nie tylko wydzielony granicami administracyjnymi obszar, ale przede wszystkim społeczność lokalna, w której na bieżąco ulega zmianie sytuacja społeczna, demograficzna i gospodarcza. Szereg poważnych przeobrażeń, jak np.: ogólnoswiatowe spowolnienie gospodarcze (i związane z tym mniejsze dochody budżetowe oraz pogarszający się stan finansów publicznych), rosnące dysproporcje w dynamice rozwoju JST czy zmiana obserwowanych trendów demograficznych, wpływa w dużym stopniu na sytuację gminy. Strategia Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014 – 2020 uwzględnia wszelkie zachodzące w obrębie gminy, jak i w jej otoczeniu zmiany społeczno-gospodarcze (rzeczywiste procesy i zjawiska - natury gospodarczej, społecznej, kulturowej, zarządczej, itp.).

Ponadto jej założenia zgodne są z wytycznymi i rekomendacjami, które płyną z dokumentów o charakterze nadrzędnym.

Ostatnie lata to okres powstawania nowych i aktualizacja poprzednich wersji dokumentów planistycznych o charakterze strategicznym szczebla krajowego i regionalnego. Modyfikacjom uległa ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwalona została Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (KSRR), wprowadzająca nowy paradygmat polityki regionalnej w Polsce, zaktualizowano dokumenty europejskie (Strategia Europa 2020), krajowe (Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030 r., Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r., Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 r.) i regionalne Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego na lata 2011-2020.

Horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Iłowa sięga 2020 roku, czego bezpośrednim uzasadnieniem jest przyjęcie okresu obejmującego w całości kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. lata 2014-2020), a także zbieżnego z horyzontem Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego. Opracowanie Strategii na lata 2014-2020 zapewnia także spójność z perspektywą przyjętą dla nowej Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Każdy obszar kraju posiada swoją specyfikę. Każda jednostka samorządowa powinna określić więc swe cele samodzielnie. Dobra strategia powinna jednak posiadać tożsame dla wszystkich jednostek cechy:

- unikalność - musi być specyficzna dla danego środowiska,
- rzetelność - musi być oparta o opinię społeczną, aby miała realne wsparcie; jednocześnie powinna być też „wbudowana” w otoczenie (krajowe i unijne),
- użyteczność - musi przetwarzać dalekosiężne cele w konkretne zadania wykonywane w ramach kolejnych budżetów,
- aktualność - w tym celu okresowo weryfikowana.

Strategia Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014 – 2020 budowana była w oparciu o powyższe cechy dlatego też zakłada się, że będzie ona odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania mieszkańców oraz zwiększy szanse gminy na pozyskanie zewnętrznych środków finansowych w kolejnej perspektywie funduszy europejskich, na istotne dla rozwoju przedsięwzięcia.

Źródłami informacji wykorzystanych w niniejszej strategii były aktualne dokumenty strategiczne jednostek nadrzędnych na szczeblu krajowym, wojewódzkim i regionalnym. Były to w szczególności Strategia Rozwoju Kraju, Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego, Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żagańskiego. Ponadto wykorzystano ogólnounijną Strategię EUROPA 2020. Uwzględnienie wytycznych

i rekomendacji, płynących z dokumentów nadrzędnych, pozwoliło na skorelowanie Strategii Rozwoju Gminy Iłowa z priorytetami rozwojowymi województwa, a w dalszej perspektywie na korzystanie z nowych narzędzi polityki regionalnej.

Tworząc strategię kierowano się także dokumentem programowym, który przedstawia sposób opracowania i wdrażania programów zrównoważonego rozwoju w życie lokalne – „Agendą 21” zawartą w opracowaniu „Dokumenty końcowe Konferencji Narodów Zjednoczonych Środowisko i Rozwój” z roku 1993.

Do opracowania niniejszej strategii wykorzystano także dokumenty strategiczne Gminy Iłowa w szczególności plany zagospodarowania przestrzennego, plany rozwoju lokalnego, lokalny program rewitalizacji czy gminny program gospodarowania mieszkaniowym zasobem. Ponadto korzystano ze stron internetowych podmiotów mieszczących się na terenie gminy i danych statystycznych.

Podczas spotkań związanych z pracą nad strategią zbierano informacje od przedstawicieli różnych środowisk gminy, które następnie wykorzystano podczas przygotowywania niniejszego opracowania.

2. Opis konsultacji społecznych (metodologia prac)

Strategia rozwoju gminy to dokument określający cele przyszłości, do których dąży wspólnota samorządowa, a dzięki której dokona się transformacja sytuacji obecnej nad projektowaną. Samorząd gminny i mieszkańcy stają zatem przed trudnym oraz długotrwałym procesem budowania strategii rozwoju gminy. Istnieje kilka sposobów konstruowania strategii. Gmina Iłowa przyjęła uspołeczniony charakter procesu planistycznego – a mianowicie oparty wyłącznie na merytorycznym udziale reprezentantów społeczności lokalnej. Funkcję moderatorów warsztatowych i projektowych prac nad strategią pełnili przedstawiciele firmy ProPOLIS Consulting Sp. z o.o. z Poznania.

Społeczny wymiar budowania strategii był realizowany w ramach organizowanych spotkań dotyczących tworzenia strategii rozwoju gminy, na które zapraszani byli przedstawiciele różnych grup społecznych. Zaproszenia do brania udziału w pracach nad budowaniem strategii podawane były do publicznej wiadomości głównie poprzez umieszczanie na witrynie internetowej Urzędu Miejskiego w Iłowej.

W spotkaniach udział brali w szczególności przedstawiciele Rady Miejskiej w Iłowej, pracownicy urzędu, sołtysi, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kierownictwo zakładów pracy, podmioty gospodarcze oraz indywidualni mieszkańcy gminy. Osoby te wchodziły w skład utworzonych zespołów, które czynnie uczestniczyły w procesie budowania strategii.

Prace podjęte nad opracowywaniem Strategii Rozwoju Gminy Iłowa odbywały się według zaplanowanego wcześniej harmonogramu realizacji.

HARMONOGRAM PRAC NAD BUDOWĄ STRATEGII ROZWOJU GMINY IŁOWA	
Zakres /etap/ pracy	Wykonawca
Ustalenie szczegółowego harmonogramu prac nad budową strategii.	Burmistrz Iłowej, ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.
Przygotowanie projektu ankiet do konsultacji społecznych.	ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.
Wydruk zaakceptowanych i uzgodnionych ankiet i przekazanie do rozprowadzenia.	

<p>Uzgodnienie i akceptacja ankiet.</p> <p>Rozprowadzenie ankiet (sołtysi, sklepy, przedsiębiorcy, szkoły) i umieszczenie na stronie urzędu.</p> <p>Zebranie ankiet.</p>	Urząd Miejski w Iłowej
Zebranie, przygotowanie i opracowanie informacji o stanie Gminy Iłowa w każdej dziedzinie.	Urząd Miejski w Iłowej
Analiza ankiet oraz przygotowanie syntetycznego zbioru danych o Gminie Iłowa.	ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.
Ustalenie listy osób i zaproszenie na spotkanie w szczególności: mieszkańców, radnych, przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji wspierania biznesu, przedstawicieli przedsiębiorców, młodzieży	Burmistrz Iłowej Urząd Miejski w Iłowej
<p>Pierwsze spotkanie ze społecznością (samorząd, gospodarka, organizacje pozarządowe).</p> <p>Wybór spośród zebranych osób składu zespołu do strategii (samorząd, gospodarka, organizacje pozarządowe) z podziałem na zespoły – każdy do określonego obszaru aktywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zespół ds. gospodarki, • zespół ds. środowiska, • zespół ds. społeczeństwa. <p>Ustalenie szczegółowego harmonogramu sesji warsztatowych w poszczególnych zespołach.</p>	<p>Burmistrz Iłowej ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.</p> <p>Urząd Miejski w Iłowej Zebrane osoby</p>
Sesje warsztatowe w poszczególnych zespołach do spraw strategii.	ZESPOŁY ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.
Analiza zebranych danych, określenie stanu aktualnego, struktura urzędu i jednostek zależnych.	ZESPOŁY ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.

Praca w grupach roboczych: <ul style="list-style-type: none"> • bilans strategiczny, • analiza obszarów kluczowych, • zadania priorytetowe. 	ZESPOŁY ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.
Analiza obszarów kluczowych, analiza SWOT, analiza wariantowa.	ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.
Wstępny wariant strategii – połączenie części analitycznej z opisową i zadaniową.	ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.
Konsultacje wstępnej wersji strategii rozwoju.	Urząd Miejski w Iłowej
Przygotowanie strategii z uwzględnieniem zmian i poprawek w poszczególnych wersjach zgłoszonych podczas konsultacji wstępnej wersji strategii.	ProPOLIS Consulting Sp. z o.o.
Prezentacja dokumentu radnym.	ProPOLIS Consulting Sp. z o.o. Burmistrz Iłowej
Uchwała w sprawie przyjęcia strategii.	Rada Miejska w Iłowej

W pierwszej kolejności przeprowadzono konsultacje społeczne w formie ankiety oceniającej potencjał gminy. Ankieta została umieszczona na witrynie internetowej Urzędu Miejskiego w Iłowej w dniu 29 kwietnia 2014 roku. Zainteresowanie konsultacjami oraz odzew w postaci otrzymanych formularzy zwrotnych były zadowalające. Spośród 1500 przekazanych kwestionariuszy, otrzymano 445 wypełnionych. Ankieta oceniająca potencjał rozwoju gminy i aktualną sytuację społeczno-gospodarczą, skierowana była do mieszkańców, podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy, organizacji społecznych, radnych rady gminy oraz osób przebywających na terenie gminy.

Respondenci w sposób wybiórczy odpowiadali na zawarte w kwestionariuszu pytania (nie udzielali odpowiedzi na wszystkie zawarte w ankiecie zagadnienia). Pytania dotyczyły oceny trzech obszarów aktywności: gospodarki, środowiska oraz społeczeństwa. Badano również opinię ludności na temat mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń stojących przed rozwojem Gminy Iłowa. Analiza ankiet wykazała, że respondenci średnio ocenili zarówno gospodarczy potencjał Gminy Iłowa, jak i obszar społeczny oraz obszar środowiska.

Następnie respondenci wskazali pięć, najpilniejszych do poprawy aspektów w Gminie Iłowa w najbliższym czasie. Są to:

- poprawa jakości dróg i chodników w szczególności na obszarach wiejskich – oświetlenie,
- kanalizacja sanitarna i kanalizacja deszczowa (w szczególności wiejska),
- przeciwdziałanie bezrobociu,
- bezpieczeństwo publiczne,
- zasoby mieszkaniowe.

Ponadto wskazali po pięć mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Mocne strony 5	Słabe strony 5
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaplecze sportowe. 2. Wysokie walory środowiska. 3. Korzystne położenie. 4. Wysoki poziom edukacji. 5. Dobre połączenia komunikacyjne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie bezrobocie. 2. Zły stan dróg. 3. Niewystarczająca infrastruktura komunalna. 4. Słaby dostęp do opieki medycznej (specjaliści). 5. Mała ilość miejsc w przedszkolach.
Szanse 5	Zagrożenia (trudności) 5
<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki z Unii Europejskiej. 2. Rozwój małej przedsiębiorczości. 3. Przeznaczenie obszarów pod inwestycje. 4. Agroturystyka i ekoturystyka. 5. Wysokie walory środowiska naturalnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ucieczka ludzi młodych z obszarów wiejskich. 2. Trudności budżetowe. 3. Słaba jakość infrastruktury drogowej. 4. Niski przyrost naturalny. 5. Brak inicjatywy społecznej.

Następnie, w ramach prowadzenia prac nad tworzeniem strategii odbyły się cztery spotkania. Pierwsze spotkanie konsultacyjne odbyło się w dniu 12 czerwca 2014 roku. Na spotkaniu tym przybliżono podstawowe założenia i cele dokumentu jakim jest strategia rozwoju gminy oraz przedstawiono metodykę prac nad jej tworzeniem. Zaprezentowano także wyniki zebranych ankiet, stanowiących część konsultacji społecznych. Na spotkaniu drugim, które odbyło się w dniu 1 lipca 2014 roku wybrano składy poszczególnych zespołów do prac nad strategią. Powstał zespół do spraw gospodarki, zespół do spraw społeczeństwa i zespół do spraw

środowiska. Poszczególne zespoły wskazały specjalne walory i zasoby Gminy Iłowa odróżniające ją od innych będące np. wynikiem położenia geograficznego, wielkości gminy, potencjału społecznego, gospodarczego, infrastrukturalnego, stanu środowiska przyrodniczego, zasobów dziedzictwa kulturowego, kondycji finansowej gminy (czyli tzw. silne strony). Wskazały także słabe strony gminy będące konsekwencją ograniczeń szeroko rozumianych walorów i zasobów oraz niedostatecznych umiejętności w stosowaniu aktywnych i kreatywnych metod zarządzania gminą, przez co zmniejszają jej zdolność do konkurencyjności z innymi, oraz ograniczają możliwości i tempo jej dalszego rozwoju. W oparciu o zaobserwowane słabe i mocne strony osoby pracujące w zespołach wskazywały potrzeby w zakresie wyodrębnionych wcześniej obszarów.

W celu stworzenia jeszcze lepszych warunków do autentycznego wyrażania opinii i pomysłów mieszkańców oraz uwzględnienia ich w opracowywanej strategii, na wniosek kierownictwa urzędu, na trzecim spotkaniu które odbyło się w dniu 17 lipca 2014 roku utworzono dodatkowy zespół do spraw społecznych wiejskich. Zespół ten tworzyły wyłącznie organy wykonawcze poszczególnych jednostek pomocniczych Gminy Iłowa – sołtysi. Uznano, że sołtysi - jako reprezentanci władzy samorządowej są najlepszymi pośrednikami między gminą a jej mieszkańcami więc winni oni analizować problemy, zauważać pozytywne i wskazać potrzeby z obszarów wiejskich.

Czwarte spotkanie odbyło się w dniu 7 sierpnia 2014 roku i służyło wyłącznie przeanalizowaniu dotychczas zebranych danych.

W wyniku prac poszczególnych zespołów powstał projekt inwestycji i zadań, obejmujący najważniejsze potrzeby i zamierzenia inwestycyjne na lata 2014 - 2020. Cztery utworzone do prac nad strategią zespoły wyłoniły na podstawie mocnych i słabych stron gminy te najbardziej niezbędne i celowe w obszarze gospodarki, środowiska oraz społeczeństwa zadania i inwestycje, podyktowane wyłącznie potrzebami mieszkańców wspólnoty.

Ze względu na wielość celów i zadań, ich priorytetowość, ograniczone możliwości kadrowe, organizacyjne i finansowe gminy, z szeregu celów i zadań realizacyjnych wynikających z katalogu o którym mowa powyżej dokonano wyboru zadań „pierwszoplanowych”. Za podstawę wyboru przyjęto stopień ważności i pilności zadań z punktu widzenia np. wzrostu poziomu życia mieszkańców, stymulowania rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego. Propozycja kryteriów oceny zadań inwestycyjnych Gminy Iłowa na lata 2014 – 2020 w kategoriach uwarunkowań społecznych, strukturalnych i w kategoriach finansowych została przedstawiona i zaakceptowana przez członków zespołów na trzecim spotkaniu tj. w dniu 17

lipca 2014 roku. Powołane do prac nad strategią zespoły tj. zespół do spraw gospodarki, zespół do spraw społeczeństwa oraz zespół do spraw środowiska jak i sołtysi tworzący dodatkową grupę reprezentującą głównie społeczność z obszarów wiejskich, dokonały oceny wskazanych zadań na podstawie przyjętych uprzednio kryteriów.

Sprawozdania z poszczególnych spotkań były upubliczniane poprzez umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Iłowej.

Wszystkie informacje pozyskane podczas spotkań stanowiły podstawę opracowania przez moderatorów projektowych analizy SWOT określającej pozycję strategiczną gminy a całokształt prac wykonanych przez powołane do spraw strategii zespoły tj. zespół do spraw gospodarki, zespół do spraw społeczeństwa, zespół do spraw środowiska oraz zespół do spraw społecznych wiejskich umożliwił przygotowanie niniejszej strategii.

3. Podstawowe informacje

3.1. Umiejscowienie gminy w województwie i kraju

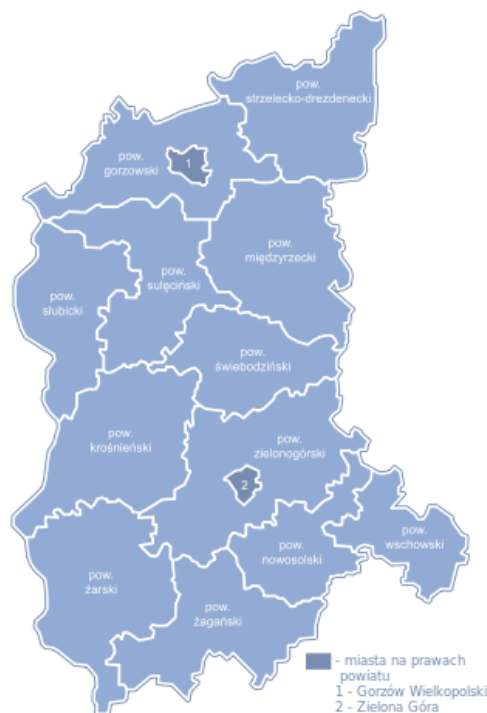
Gmina Iłowa jest gminą miejsko - wiejską, położoną w województwie Lubuskim, w powiecie Żagańskim, z siedzibą w mieście Iłowa.

Rysunek 1. Podział administracyjny kraju

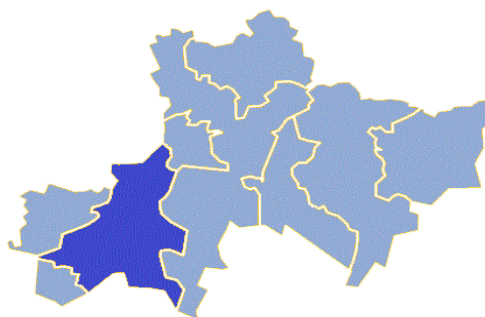

Powiat żagański leży na południowym zachodzie województwa lubuskiego, na skraju Niziny Śląskiej. Na zachodzie graniczy z powiatem żarskim, na północy z powiatem zielonogórskim, na północnym wschodzie z powiatem nowosolskim, na wschodzie z powiatem polkowickim województwa dolnośląskiego, na południu z powiatem bolesławieckim województwa dolnośląskiego, na południowym zachodzie z powiatem zgorzeleckim województwa dolnośląskiego. W skład powiatu wchodzi gminy miejskie: Gozdnicza, Żagań, gminy miejsko-wiejskie: Iłowa, Małomice, Szprotawa oraz wiejskie: Brzeźnica, Niegosławice, Wymiarki, Żagań.

**Rysunek 2. Umiejscowienie
powiatu Żagańskiego
w województwie Lubuskim**

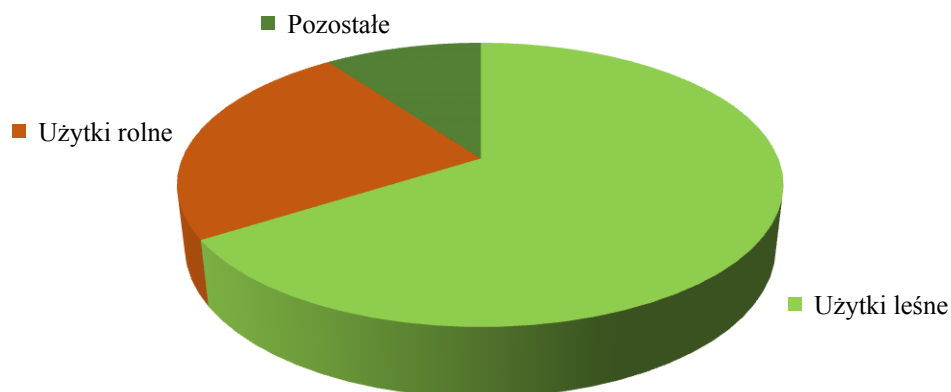
**Rysunek 3. Umiejscowienie
Gminy Iłowa
w powiecie Żagańskim**

Geograficznie Gmina Iłowa jest położona na Nizinie Śląskiej, wśród Borów Dolnośląskich, nad dopływami Bobru: Czarną Małą i Czarną Wielką. Większymi miastami leżącymi w okolicy są odległy o 15 km Żagań oraz położona 60 km na południowy-zachód Zielona Góra. Bardzo dobrą dostępność komunikacyjną zapewnia przede wszystkim przebiegająca przez teren gminy droga szybkiego ruchu A-18. W pobliżu gminy znajdują się cztery przejścia graniczne z Niemcami

- w Olszynie 40 km,
- w Łęknicy 40 km,
- w Przewozie 25 km,
- w Zgorzelcu 45 km.

Gmina zajmuje powierzchnię 153 km² z czego ok. 66% zajmują lasy (Bory Dolnośląskie), 24% użytki rolne. Gmina stanowi blisko 14 % powiatu. Sąsiednie gminy to Gozdnicza, Osieczna, Węgliniec, Wymiarki, Żagań, Żary.

Wykres 1. Struktura powierzchni w Gminie Iłowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /SVS/ i danych UM w Iłowej

W skład gminy wchodzi 10 sołectw:

- 1) Sołectwo Borowe,
- 2) Sołectwo Czerna,
- 3) Sołectwo Czyżówek,
- 4) Sołectwo Jankowa Żagańska,
- 5) Sołectwo Klików,
- 6) Sołectwo Konin Żagański,
- 7) Sołectwo Kowalice,
- 8) Sołectwo Szczepanów,
- 9) Sołectwo Wilkowisko,
- 10) Sołectwo Żaganiec.

Pod względem morfologicznym – wg J. Kondrackiego - Gmina Iłowa leży w obrębie dwóch jednostek - mezoregionów fizyczno-geograficznych: Wzniesień Żarskich i Borów Dolnośląskich.

3.2. Opis zasobów naturalnych oraz warunków przyrodniczych gminy

Hydrografia

Wody powierzchniowe

Najważniejszym ciekim wodnym na terenie gminy jest rzeka Czerna, będąca lewobrzeżnym dopływem Bobru. Spośród wszystkich dopływów rzeki najważniejsze są: Czerna Wielka, Czerna Mała oraz Czernica. Wymienione rzeki mają zasadniczy wpływ na reżim wodny gminy.

Na terenie gminy występuje również kilka zbiorników powierzchniowych. Największe z nich to dawne stawy hodowlane położone między Czerną Wielką a Czerną Małą na południu gminy, na zachód od wsi Borowe oraz w północnej części miasta Iłowa. W latach siedemdziesiątych w południowej części gminy utworzono na rzece Czerna Mała zbiornik rekreacyjno-retencyjny.

Wody gruntowe

W obszarach dolinnych pierwszy poziom wód gruntowych występuje na głębokości 0,5-0,3 m, przy czym w zdecydowanej części na głębokości 1,0-2,0 m. Są to wody związane z piaskami rzecznyymi. Stany wód gruntowych przyjmuje się za średnio wysokie. Pierwszy poziom wód gruntowych na obszarze wysoczyzny występuje na głębokości poniżej 3,0 m i związany jest z piaskami i żwirami wodnolodowcowymi. Poziom ten jest również eksploatowany lecz przeważnie za pomocą studni wierconych.

Gleby

Gleby Gminy Iłowa powstały z czwartorzędowych utworów wodnolodowcowych, morenowych i rzecznych. Należą one do średniej i niskiej klasy urodzajności. Za najlepsze na omawianym terenie uważa się gleby brunatne właściwe oraz lokalnie występujące mady wytworzone z glin lekkich, piasków gliniastych lekkich podścielonych glinami średnimi lub ciężkimi. Są to gleby z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym oraz o właściwych stosunkach wodno - powietrznych. Gleby te występują w postaci „wysp” na całym terenie gminy.

Drugą grupą mniej urodzajną są gleby tego samego typu wytworzone ze średnich piasków słabo gliniastych podścielonych piaskami luźnymi. Są to gleby mało urodzajne, nadmiernie przepuszczalne z niewielką zdolnością przepuszczania wody, dlatego też są okresowo lub stale zbyt suche. Gleby te zajmują 61% powierzchni uprawnej.

Najslabsze są gleby brunatne wytworzone z piasków słabogliniastych podścielone piaskami luźnymi. Są one ubogie w składniki pokarmowe, a jednocześnie trwale zbyt suche, dlatego

stosowanie nawożenia mineralnego spowodować może nieznaczny tylko wzrost plonów. Gleb tych jest stosunkowo niewiele i występują wyspowo w postaci niewielkich płatów na terenie gminy.

Lasy

Na terenie Gminy Iłowa występują duże powierzchnie kompleksów leśnych. Ogółem powierzchnia lasów to 10 225 ha – w tym lasy publiczne 10 172 ha, z czego własność gminy stanowi 15 ha. Pozostałe arealy lasów są w zarządzie Nadleśnictw:

- Żagań
- Wymiarki
- Lipinki Łużyckie
- Świętoszów.

Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych stanowią 10 157 ha, lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa niespełna 13 ha.

Występują wymienione poniżej typy siedliskowe.

- Bór suchy występuje na 5% powierzchni leśnej. Gatunkiem panującym jest sosna (98%), domieszką zaś brzoza (2%). Podszytów na ogół brak. W runie występuje chrobotek, wrzos, brusznica, szczotlika, kostrzewa, często pokrywa jest martwa - zalega ściółka. Typem gospodarczym jest bór sosnowy o składzie 100% sosna. Gleby bielicowe właściwe wytworzone z piasków słabogliniastych.
- Bór świeży zajmuje największą powierzchnię. Drzewostan tworzy sosna II - IV bonitacji, domieszkę stanowi brzoza, świerk. Podszyty słabo rozwinięte, występuje tu jarzębina, brzoza, jałowiec, świerk. Skład runa - wrzos, kostrzewa, brusznica (borówka czerwona), czernica (borówka czarna), rokit, chrobotek, widłoząb. Docelowym typem gospodarczym jest bór sosnowy o składzie sosna 90%, brzoza i inne liściaste 10%. Występuje na glebach bielicowych właściwych powstałych z piasków.
- Bór mieszany świeży na 10% powierzchni. Drzewostan tworzy sosna z domieszką brzozy, dębu, świerku i akacji. Rośnie na glebach bielicowych właściwych, brunatno - bielicowych i brunatnych wyługowanych powstałych z piasków gliniastych lekkich i słabogliniastych. W podszytach występuje brzoza, dąb, jarzębina, świerk, kruszyna. Runo leśne dobrze rozwinięte występuje tu czernica, orlica, trzcinnik, pszaniec, rokit. Gospodarczym typem drzewostanu jest bór o składzie sosna 90%, brzoza 5% i inne 5%.

- Las mieszany występuje stosunkowo na niewielkiej powierzchni (3%). Drzewostan tworzą sosna (80%), brzoza, dąb, świerk, olsza i buk. Rośnie na glebach brunatnych wyługowanych powstałych z piasków gliniastych lekkich i mocnych. Dobrze rozwinięte podszyty zbudowane z kruszyny, jarzębiny, świerku i jodły. Runo bogate - występuje tu malina, jeżyna, poziomka, sałatnik, trzcinnik, narecznica. Gospodarczym typem drzewostanu jest las sosnowo-dębowy o składzie sosna 70%, dąb 20% i inne liściaste 10%.
- Las świeży zajmuje 1% powierzchni leśnej. Drzewostan zbudowany z dębu, brzozy, sosny, grabu, buku i świerku. Występuje na glebach brunatnych wyługowanych i brunatnych właściwych. Podszyty liczne i dobrze rozwinięte tworzy: czeremcha, dąb, świerk, brzoza, jarzębina, kruszyna. W runie występuje szczawik, malina, jeżyna, trzęślica. W docelowym składzie drzewostanu przewiduje się las dębowo - brzozowy o składzie dąb 50%, brzoza 30% i inne liściaste 20%.
- Bór mieszany wilgotny zajmuje ca 8% powierzchni. Drzewostan zbudowany z sosny, brzozy z udziałem świerku, dębu, olszy, topoli, osiki. Występuje na czarnych ziemiach zdegradowanych wytworzonych z piasków gliniastych. Podszyty liczne, złożone głównie z kruszyny, świerku, brzozy, jarzębiny. W runie najliczniej występuje: czernica, orlica, narecznica, trzcinnik, płonnik, trzęślica, jeżyna. Gospodarczym typem drzewostanu jest bór sosnowo - dębowy o składzie sosna 80%, dąb 10%, i inne liściaste 10%.
- Bór wilgotny występuje na powierzchni 25%. Drzewostan złożony głównie z sosny. Domieszki tworzą - brzoza, świerk, sosna. Występuje na glebach bielcowych właściwych wytworzonych z piasków słabogliniastych. Liczne podszyty tworzą: kruszyna, brzoza, świerk, sosna. W runie występuje: trzęślica, czernica, torfowiec, rokit i płonnik. Gospodarczym typem drzewostanu jest bór sosnowo - świerkowy o składzie sosna 70%, świerk 20% i inne 10%.
- Las wilgotny zajmuje 0,5% powierzchni leśnej. Drzewostan składa się z dębu, brzozy, olszy, grabu, sosny, świerku. Występuje na czarnych ziemiach murszowatych. Podszyty i runo liczne i dobrze rozwinięte.
- Las mieszany wilgotny występuje na 1% powierzchni. Drzewostan buduje sosna, dąb, brzoza i inne. Związany jest z czarnymi ziemiami zdegradowanymi murszowymi i murszowatymi. W docelowym składzie sosna 40%, dąb 30%, brzoza 20% i inne 10%.

- Ols występuje na niewielkich powierzchniach na glebach bagiennych, murszowych i torfowych. Drzewostan składa się głównie z olszy i brzozy, w nasadzeniach występuje świerk, osika, sosna. Podszyty i runo bogate, dobrze rozwinięte. Docelowym typem drzewostanu jest ols o składzie docelowym olsza 80%, brzoza 20%.
- Ols jesionowy zajmuje 0,5% powierzchni. Związany jest z glebami murszowatymi i murszowomineralnymi o wysokim poziomie wody gruntowej. Drzewostan zbudowany z olszy, brzozy, osiki.
- Znaczną część obszarów leśnych zajmują uprawy i młodniki na ubogich siedliskach borowych. Stwarza to duże zagrożenie pożarowe. Lasy gminy są zasobne w płody runa leśnego i zwierzynę.

Podobnie jak w sąsiednich gminach jest tu silnie rozwinięte łowiectwo. Organizowane są także polowania.

4. Analiza stanu obecnego

4.1. Demografia

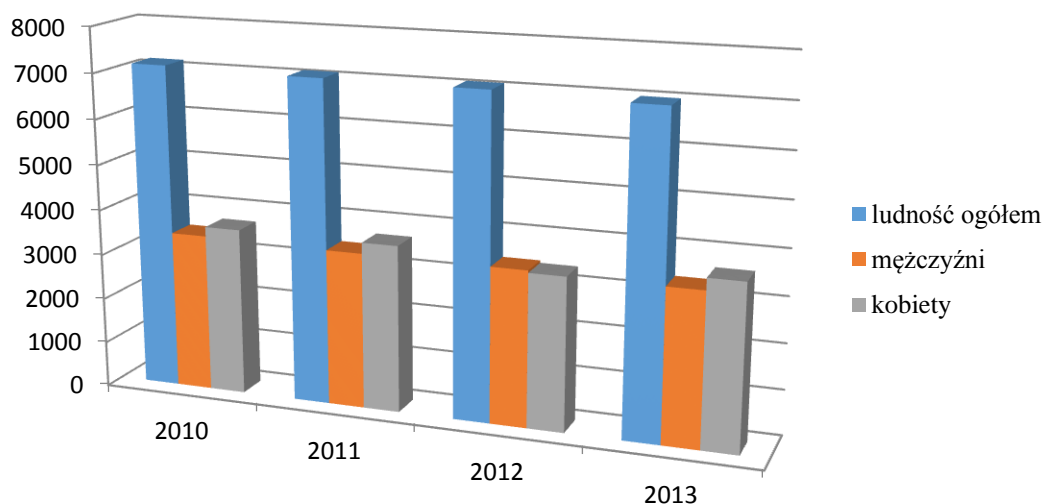
Powierzchnia Gminy wynosi 153 km², zamieszkuje ją 7001 mieszkańców (stan na dzień 31 grudnia 2013 roku) w tym 3371 mężczyzn i 3630 kobiet. W roku 2013 średnia gęstość zaludnienia gminy wynosiła 45 osób na 1 km². Liczba ludności w gminie od 2010 roku utrzymywała się na względnie podobnym poziomie – z tendencją spadkową.

Tabela 1. Rozwój ludności Gminy Iłowa w latach 2010 – 2013

Liczba ludności	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Ogółem	7161	7101	7086	7001
mężczyźni	3476	3430	3423	3371
kobiety	3685	3671	3663	3630
w tym kobiety na 100 mężczyzn	106	107	107	107

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /SVS/ i danych UM w Iłowej

Wykres 2. Rozwój ludności Gminy Iłowa w latach 2010 – 2013

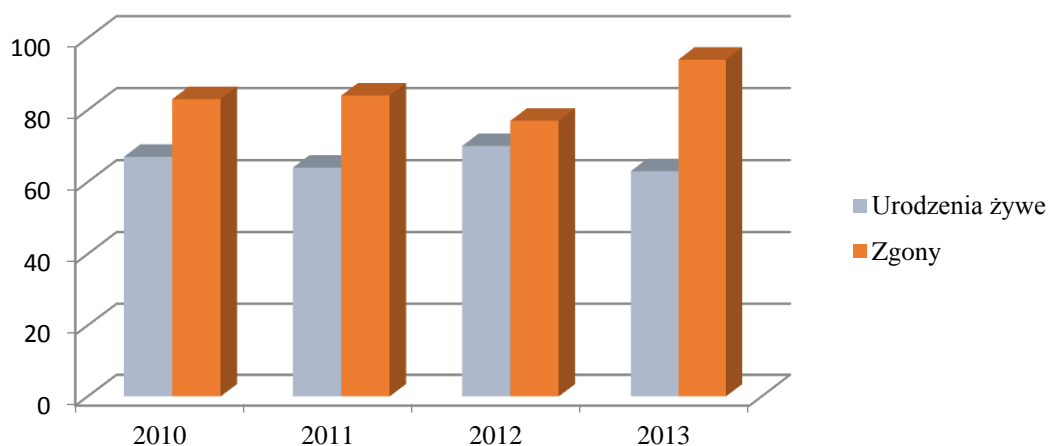

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /SVS/ i danych UM w Iłowej

By zbadać powody spadku liczby ludności w Gminie Iłowa, przeanalizowano przebieg procesów demograficznych i dane dotyczące migracji w latach 2010-2013.

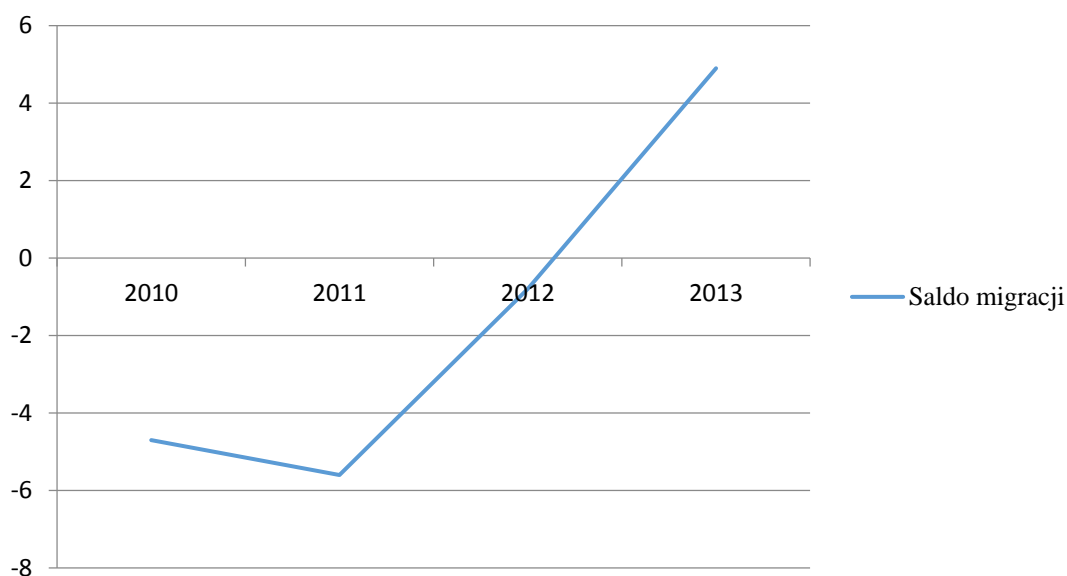
Z danych wynika, że na przestrzeni całego badanego okresu, Gmina Iłowa wykazywała ujemny przyrost naturalny. Było to powodem rosnącej liczby zgonów, która przewyższała liczbę urodzeń.

Wykres 3. Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Wykres 4. Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców w Gminie Iłowa w latach 2010-2013

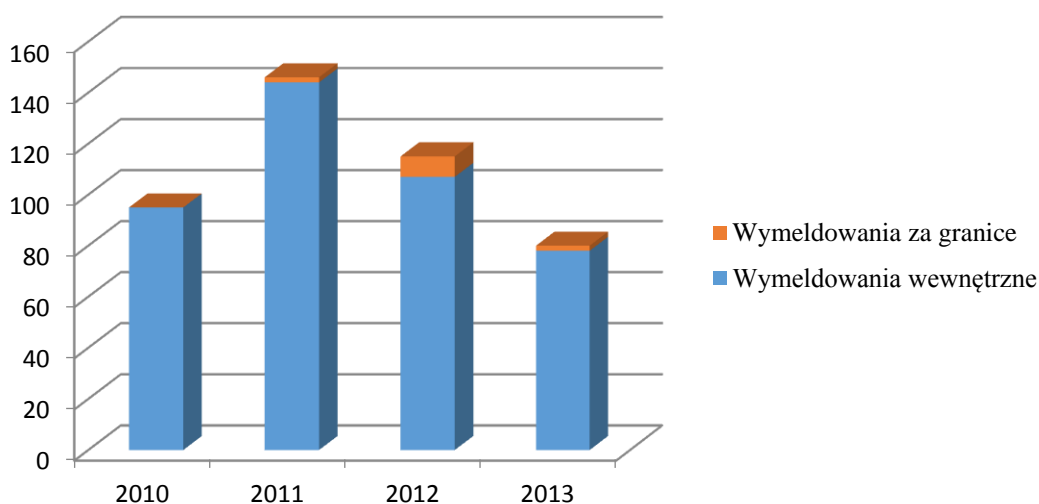
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Analizując ruch migracyjny daje się zauważyć, że Gmina Iłowa w latach 2010 – 2012 charakteryzowała się ujemnym saldem migracji. Natomiast w roku 2013 ogólna liczba

zameldowań przewyższyła liczbę wymeldowań o 35 osób. Wysoce prawdopodobne jest, że taka sytuacja spowodowana była oddaniem do użytku w 2012 roku znacznie większej – niż w latach 2010 i 2011 ilości budynków mieszkalnych.

Z analizy danych statystycznych dotyczących zameldowań i wymeldowań wynika, że migracje dotyczyły głównie migracji wewnętrznych. Według danych GUS - wymeldowania za granicę, stanowiły niewielki odsetek – w roku 2010 wszystkie wymeldowania dotyczyły wymeldowań w kraju, w 2011 roku wymeldowania za granicę stanowiły jedynie 1,37 %, w 2012 roku było to 6,96 % a w roku 2013 - 2,50 %.

Wykres 5. Liczba wymeldowań w Gminie Iłowa w latach 2010-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Podobnie jak w całej Polsce, mieszkańcy Gminy Iłowa wyjeżdżają masowo za granicę. Dominującym motywem podjęcia decyzji o wyjeździe są głównie powody zarobkowe (dokładniej jest to chęć uzyskania wyższego zarobku niż w Polsce) a wyjeżdżający to głównie osoby młode. Często są to wyjazdy czasowe – jednak ubytek ten nie zostaje odnotowany w żadnych rejestrach publicznych.

Wskazane powyżej liczby oparte są wyłącznie o dane meldunkowe, dlatego nie oddają prawdziwego obrazu migracji (emigracji).

Tabela 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym według płci w Gminie Iłowa w latach 2010-2013

Ludność	Lata			
	2010	2011	2012	2013
<i>ogółem liczba ludności</i>	7149	7043	7012	7001
<i>w wieku przedprodukcyjnym (od 0 do 18 lat)</i>				
ogółem	1408	1363	1323	1243
mężczyźni	699	665	649	619
kobiety	709	698	674	624
<i>w wieku produkcyjnym (powyżej 18 do 65 roku życia, dla kobiet od 18 do 60 roku życia)</i>				
ogółem	4559	4490	4464	4520
mężczyźni	2416	2393	2375	2406
kobiety	2143	2097	2089	2114
<i>w wieku poprodukcyjnym (pow. 65 roku życia dla mężczyzn oraz powyżej 60 roku życia dla kobiet)</i>				
ogółem	1182	1190	1225	1238
mężczyźni	332	329	346	346
kobiety	850	861	879	892

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

W 2013 roku struktura wiekowa ludności gminy wyglądała następująco: 17,6 % ludności to osoby w wieku poprodukcyjnym, 64,6% w wieku produkcyjnym i 17,8% w wieku przedprodukcyjnym.

Zmiany struktury ludności w latach 2010 – 2013 sygnalizują występowanie negatywnych tendencji związanych z procesem starzenia się społeczeństwa. W okresie objętym badaniem liczba ludności Gminy Iłowa uległa obniżeniu, natomiast zmiany w poszczególnych grupach wiekowych przebiegały z różnym natężeniem. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-18 lat) obniżyła się w niewielkim stopniu. Zmiana liczby ludności w wieku produkcyjnym była też niewielka (liczba ta wzrosła o niespełna 1%), natomiast w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym (60+/65+) nastąpił wzrost liczby ludności, na poziomie przekraczającym 1%.

Urząd Miejski w Iłowej dostarcza informacji na temat ilości osób, zamieszkujących stale i czasowo na terenie gminy według prowadzonych przez niego rejestrów. Ukazany podział na miejscowości pozwala na określenie największych skupisk ludności w gminie.

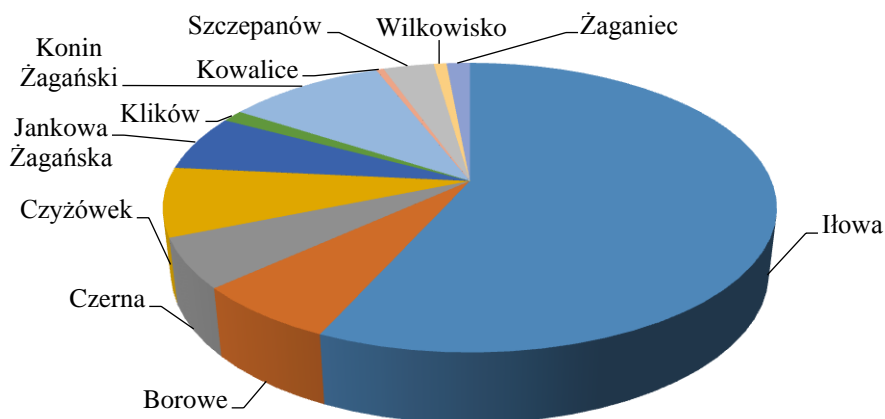
Tabela 3. Rozwój ludności w poszczególnych wsiach Gminy Iłowa w latach 2010 – 2013

Miejscowość	2010	2011	2012	2013
Borowe	476	458	454	457
Czerna	362	369	377	383
Czyżówek	553	545	535	538
Jankowa Żagańska	458	445	434	440
Klików	90	92	97	93
Konin Żagański	718	700	693	694
Kowalice	35	34	34	34
Szczepanów	237	230	226	223
Wilkowisko	56	59	61	57
Żaganiec	101	103	104	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

Oczywistym jest, że największym ośrodkiem zamieszkania w gminie jest siedziba jej władz – miasto Iłowa – zamieszkuje je połowa ludności gminy. Największą wsią gminy, również pod względem ludności, jest Konin Żagański - wieś liczy niespełna 700 mieszkańców. Najmniejsza liczba osób zamieszkuje wieś Kowalice. Gminę można uznać więc za relatywnie rozdrobnioną administracyjnie – część miejscowości nie liczy nawet 50 mieszkańców (Kowalice), pozostałe są raczej niewielkie.

**Wykres 6. Ludność Gminy Iłowa w poszczególnych wsiach
w roku 2013**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

Jak wynika z powyższych danych populacja Gminy Iłowa maleje, co jest rezultatem utrzymującego się ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji. Zmiany w strukturze ludności gminy polegające na wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji, wpisują się w ogólną tendencję starzenia się społeczeństwa. Może to mieć swoje skutki w obszarze polityki społecznej i edukacji, a nieodnotowane migracje, zmiana liczby i struktury ludności mogą w przyszłości stać się problemem między innymi dla finansów publicznych gminy, tracącej dochody z podatków, a stojącej w obliczu nowych wyzwań demograficznych i gospodarczych.

4.2. Rynek pracy

Bezrobocie

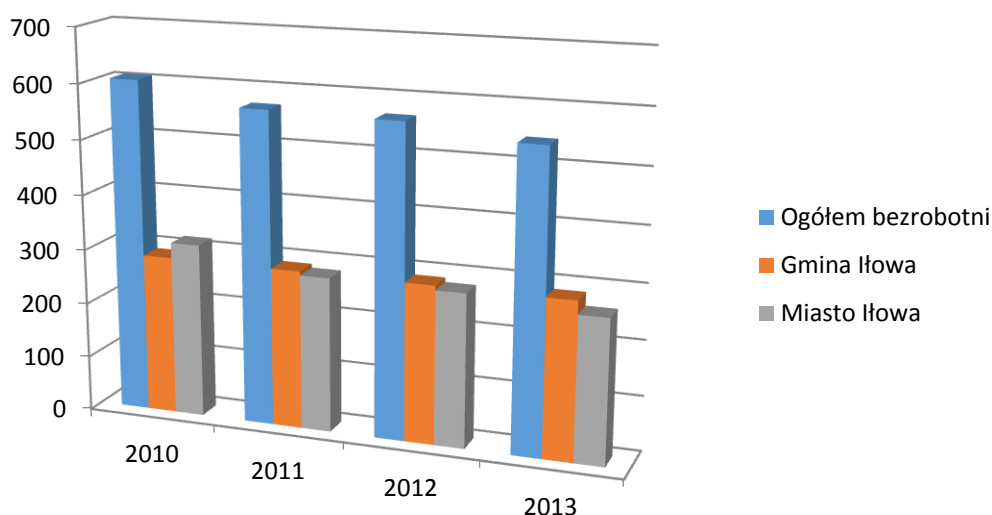
Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w 2013 roku (dane na 31 grudnia 2013 roku) w Gminie Iłowa zarejestrowanych było 548 osób w tym 313 kobiet i 235 mężczyzn pozostających bez pracy. 16,42% ogółu bezrobotnych z gminy miało prawo do zasiłku. 52,19% to bezrobotni z obszarów wiejskich, 47,81% z miasta.

Bezrobocie w Gminie Iłowa w latach 2010-2013 począwszy od roku 2010 wykazywało tendencję malejącą. Nieco większe bezrobocie obserwowane jest wśród kobiet.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013

Rok	Wyszczególnienie	Bezrobotni		Z prawem do zasiłku	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
2010	Gmina Iłowa	289	159	53	26
	miasto Iłowa	317	177	54	30
	razem	606	336	107	56
2011	Gmina Iłowa	288	176	54	26
	miasto Iłowa	281	164	46	28
	razem	569	340	100	54
2012	Gmina Iłowa	287	149	65	28
	miasto Iłowa	279	152	55	25
	razem	566	301	120	53
2013	Gmina Iłowa	286	165	52	27
	miasto Iłowa	262	148	38	15
	razem	548	313	90	42

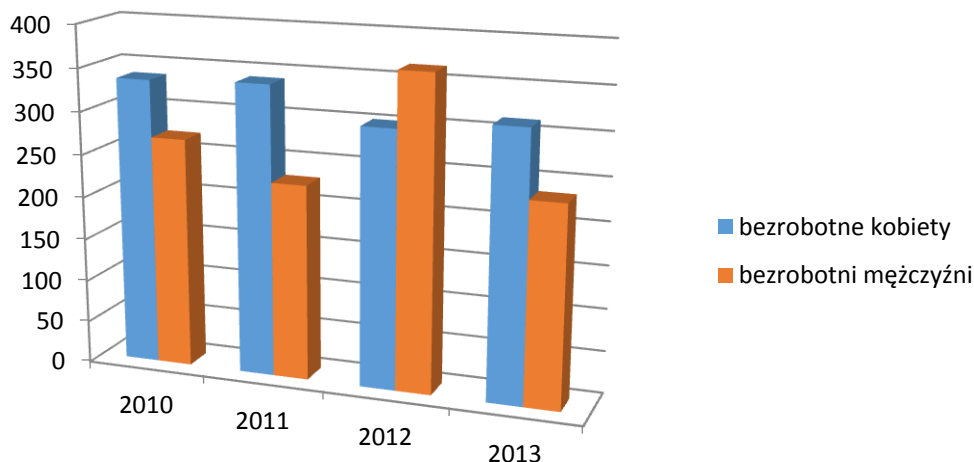
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żaganiu

Wykres 7. Bezrobotni w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013 z podziałem na bezrobotnych z obszarów wiejskich oraz bezrobotnych z miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żaganiu

Liczba bezrobotnych z terenów wiejskich zbliżona jest do liczby bezrobotnych z miasta.

**Wykres 8. Bezrobotni w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013 z podziałem na płeć
(bezrobotne kobiety i bezrobotni mężczyźni)**

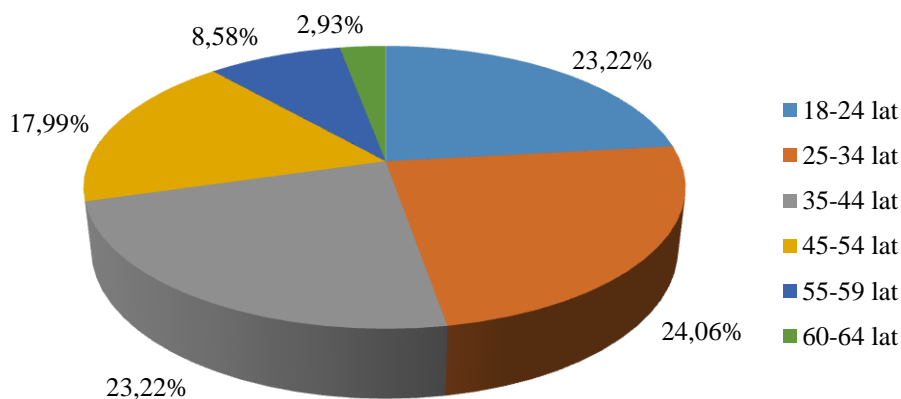

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żaganiu

Generalnie większe bezrobocie występuje wśród kobiet, chociaż w roku 2012 wystąpiła sytuacja odwrotna: liczba bezrobotnych mężczyzn przewyższała liczbę bezrobotnych kobiet o 64 osoby.

W 2013 roku bezrobotni Gminy Iłowa stanowili 9,15 % bezrobotnych powiatu Żagańskiego. Dalsza część analizy bezrobocia w Gminie Iłowa zawiera dane dotyczące struktury bezrobotnych - ich podziału ze względu na wiek, wykształcenie i czas pozostawania bez zatrudnienia.

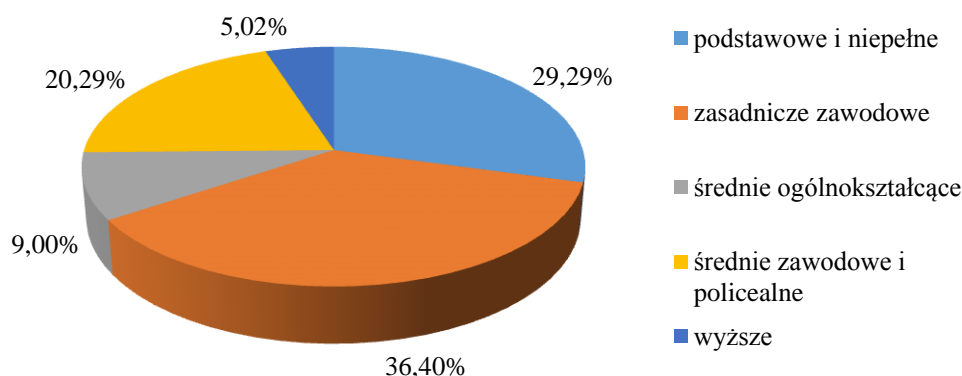
**Wykres 9. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Iłowa
w roku 2013 według wieku**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żaganiu

Największą grupę bezrobotnych w Gminie Iłowa w badanym okresie tworzyły osoby młode, czyli osoby w wieku do 34 roku życia. Stanowiły one prawie połowę wszystkich bezrobotnych 47,28 %. Osoby w wieku średnim 35-44 lat stanowiły 23,22%, a najmniejszy odsetek bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 60-64 lat.

Wykres 10. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Iłowa w roku 2013 według wykształcenia

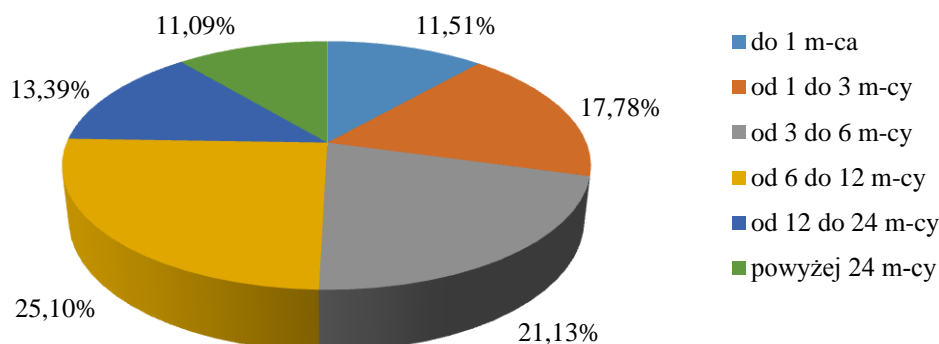

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żaganiu

Analizując strukturę bezrobotnych według wykształcenia można zauważyć, że 1/3 z nich to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 36,4%. Duży odsetek bezrobocia dotykał także osoby posiadające wykształcenie podstawowe i niepełne bo 29,29%. Najrzadziej bezrobocie dotykało osób z wykształceniem wyższym, gdyż stanowiły one 5,02% ogółu osób pozostających bez pracy. Nieco wyższy odsetek osób bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym 9%.

Ze struktury bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy wynika, że najwięcej osób zarejestrowanych w urzędzie pracy nie pracowało przez okres roku (od 6 m-cy do roku) bo 25,10%. Ogólnie 11,09% osób bezrobotnych w Gminie Iłowa pozostawało bez zatrudnienia długotrwale - dłużej niż rok. Krótki okres bezrobocia (do 3 miesięcy) przypadła w udziale 29,29% ogółu osób pozostających bez pracy.

Wykres 11. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Iłowa w roku 2013 ze względu na czas pozostawania bez pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Żaganiu

Z powyższych danych wynika, że z roku na rok poprawia się sytuacja na lokalnym rynku pracy i maleje liczba osób bezrobotnych. Stanowią one jednak zaprzeczenie informacji uzyskanej z OPS - z wykonanych sprawozdań wynika bowiem, że jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej zaraz po ubóstwie jest bezrobocie.

Przedsiębiorczość

Kolejna część diagnozy dotyczy zagadnienia przedsiębiorczości w Gminie Iłowa. Ukazuje ona potencjał rozwojowy jednostki i tendencje występujące w tym zakresie. Na koniec 2013 roku w Gminie Iłowa działało 171 podmiotów gospodarczych. Jest to liczba nieco większa niż w poprzednim roku. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych to te, które zatrudniały do 9 pracowników. Mikro i małe przedsiębiorstwa stanowiły bowiem blisko 98% wszystkich lokalnych podmiotów gospodarczych. Na terenie gminy znajdowały się 4 przedsiębiorstwa, znajdujące się w kategorii przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników.

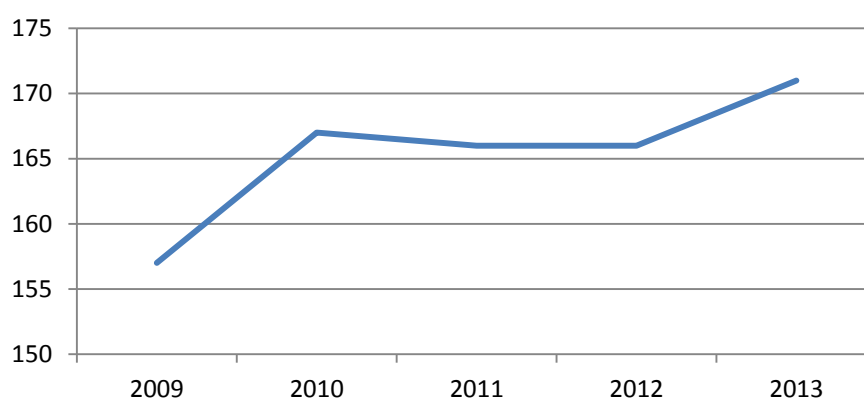
81% podmiotów z rejestru REGON stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ponadto, na terenie Gminy Iłowa na koniec roku 2013 działała 1 spółdzielnia i 11 spółek handlowych w tym 3 z udziałem kapitału zagranicznego.

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Iłowa według sektorów własnościowych wpisane do rejestru REGON w latach 2009 - 2013

Podmioty wg sektorów własnościowych		2009	2010	2011	2012	2013
podmioty gospodarki narodowej ogółem	-	157	167	166	166	171
sektor publiczny - ogółem	-	2	2	2	2	2
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	-	1	1	1	1	1
sektor prywatny - ogółem	-	155	165	164	164	169
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	131	139	137	136	139
sektor prywatny - spółki handlowe	-	3	3	4	6	8
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	3	3	3	4	3
sektor prywatny - spółdzielnie	-	1	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	-	5	5	5	5	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Wykres 12. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Iłowa w latach 2009 – 2013

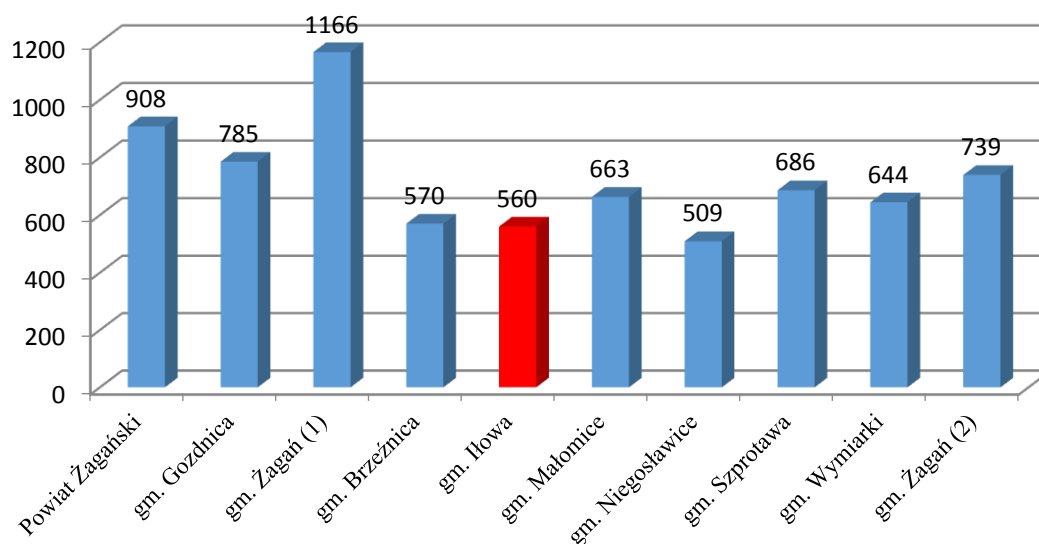

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Analizując dane z lat 2009 – 2013 widać niewielki wzrost podmiotów gospodarczych. W stosunku do roku 2009 – liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wzrosła o 14. Utrzymująca się od kilku lat na stosunkowo niezmiennym poziomie ilość podmiotów gospodarczych, świadczy z jednej strony o braku dynamiki rozwoju

przedsiębiorczości, z drugiej strony o przedsiębiorczości podmiotów prowadzących działalności gospodarczą które funkcjonują w trudnych dla siebie czasach (spadające dochody Budżetu Państwa, zmniejszające się tempo wzrostu gospodarczego, niedomykające się fundusze ZUS i NFZ, zmieniające się przepisy prawa w szczególności podatkowego). Syntetycznym miernikiem rozwoju przedsiębiorczości jest liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 10 tys. mieszkańców. Według danych dotyczących 2013 roku, Gmina Iłowa, legitymując się 560 podmiotami gospodarczymi na 10 tys. mieszkańców, osiągnęła jedne z niższych wyników, jednakże zbliżone do wskaźników pozostałych gmin powiatu żagańskiego.

Wykres 13. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminach i powiecie Żagańskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Tabela 6. Struktura podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Iłowa według sekcji PKD w latach 2009 – 2013

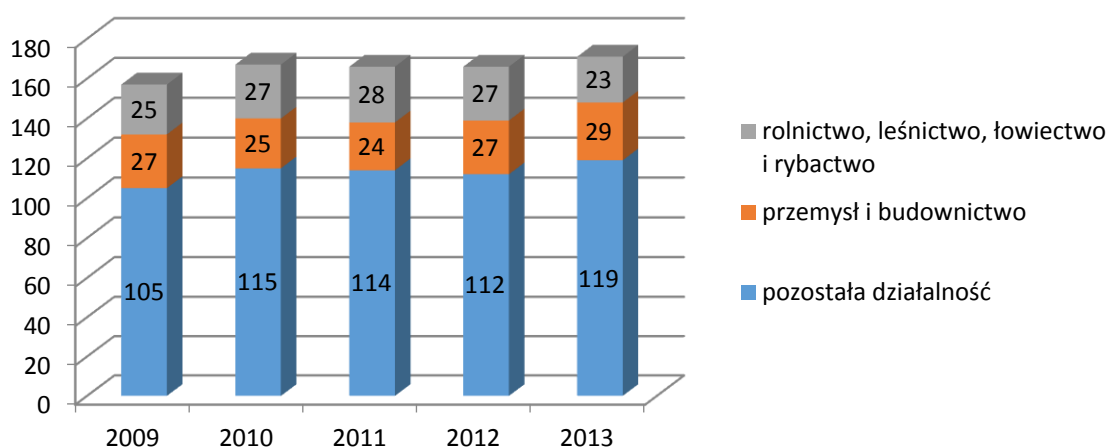
Sekcje PKD 2007 sektor publiczny	2009	2010	2011	2012	2013
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	1	1	1	1
P – Edukacja	1	1	1	1	1

Sekcje PKD 2007 sektor prywatny	2009	2010	2011	2012	2013
A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	25	27	28	27	23
C – Przetwórstwo przemysłowe	4	5	8	8	9
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	2	0
F – Budownictwo	23	20	16	17	20
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	59	62	63	59	58
H - Transport i gospodarka magazynowa	6	8	7	7	7
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4	4	6	9	8
J - Informacja i komunikacja	1	2	2	3	2
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4	6	4	4	4
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	12	12	11	11
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	3	2	2	7
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2	2	3	2	5
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2	2	2	2	2
P - Edukacja	2	2	2	2	2
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	3	3	4	4
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	2	2	2	2
S – T Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	5	5	4	3	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Posługując się Polską Klasyfikacją Działalności, można zauważyć, że sekcjami, w których działa najwięcej podmiotów gospodarczych w Gminie Iłowa są: Sektor G - handel i naprawy, Sektor A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, Sektor F - budownictwo, oraz sektor L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.

Wykres 14. Podmioty według PKD w Gminie Iłowa w latach 2009 -2013
(według rodzajów działalności)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Jak wynika z powyższego wykresu, rolnictwo pozostaje ważną gałęzią gospodarki lokalnej. Największym zakładem działającym na terenie gminy jest Vitrosilicon S.A. Firma powstała na bazie Żagańskich Hut Szkła. Od 1988 roku przedsiębiorstwo działa jako spółka prawa handlowego. Firma posiada dwa zakłady produkcyjne w Iłowej i Żarach. Aktualnie obszary produkcji przedsiębiorstwa są następujące:

- wyroby ze szkła,
- produkty chemiczne – krzemiany.

Firma zatrudnia około 360 pracowników.

Poza hutą szkła na terenie gminy działa również Intra S. A., która jest jednym z wiodących w Europie przewoźników w dziedzinie przewozu materiałów sypkich luzem. Firma zapewnia również kompleksowe usługi transportowe.

Kolejną firmą działającą w Iłowej jest Feryster Spółka Jawna B. i Z. Sobków. Firma istnieje od 1991 roku w branży elektronicznej. Jej specjalnością jest produkcja elementów indukcyjnych (od 2002 roku przedsiębiorstwo posiada Certyfikat Jakości ISO 9001) czy ESA Trucks - autoryzowany dealer i serwisant DAF.

Spośród mniejszych firm, można wymienić kilka przedsiębiorstw działających w branży hotelowo-gastronomiczno-turystycznej. Są to np. trzygwiazdkowy hotel i restauracja - Rezydencja Janków, mająca siedzibę w ponad stuletnim obiekcie zabytkowym otoczonym pięknym parkiem przy trasie Wrocław - Berlin, czy zlokalizowany przy głównej trasie w odległości 3 km od autostrady A4 w Iłowej Gościniec pod Czarnym Orłem. Na malowniczym terenie w niewielkiej miejscowości Czyżówek działa Agroturystyka Green Park, z kolei w mieście przy ul. Piaskowej kawiarnia i hotel Piaskowa. Z innych branży są to Centrum Ubezpieczeń WAR-TIR w Iłowej świadczące pełną ofertę ubezpieczeń, P.H.U. Zakład oraz Laboratorium Fotograficzne w Iłowej oferujące między innymi wykonywanie i wywoływanie zdjęć, wykonywanie wizytówek, sprzedaż detaliczną sprzętu i art. fotograficznych, komputerów czy produkcja nagrobków w Iłowej.

Ważny atrybut w dziedzinie rozwoju dla gminy stanowi utworzona w ramach Księżęcej Strefy Gospodarczej Strefa Aktywności Gospodarczej Gminy Iłowa. Strefa wynosi ponad 109 ha i istnieje dla niej aktualny plan zagospodarowania przestrzennego. Działki tworzące SAG są bardzo korzystnie usytuowane, bo w pobliżu autostrady A-18 Berlin – Wrocław – Łwów, w obrębie węzła autostradowego „Iłowa” oraz drogi wojewódzkiej nr 296 Kożuchów – Żagań – Lubań – Zgorzelec. W ramach projektu pt. „Uzbrojenie Strefy Aktywności Gospodarczej przy autostradzie A-18 w Gminie Iłowa” tereny zostały uzbrojone i wybudowano drogi dojazdowe wewnętrzne.

Linia kolejowa znajduje się w odległości około 0,5 km od terenów strefy – stacja „Iłowa” zlokalizowana jest na ważnym szlaku kolejowym Zielona Góra – Żary – Węgliniec – Lubań. Istnieje możliwość wybudowania bocznic kolejowej. Odległości od przejść granicznych z Niemcami w Przewozie/Podrosche - 25 km, w Olszynie /Forst - 40 km, w Łęknicy/Bad Muskau - 40 km i w Zgorzelcu/ Ludwigsdorf (Görlitz) - 45 km.

Najbliższe lotniska międzynarodowe to Babimost – 90 km, Poznań 200 km, Wrocław 140 km Berlin 180 km i Drezno 150 km.

Obszary SAG przeznaczone zostały między innymi pod:

- zakłady przemysłowe i drobnej wytwórczości,
- usługi komercyjne takie jak handel, gastronomia,
- salony i stacje serwisowe,
- składy i bazy transportowe,
- administrację gospodarczą i biurową.

Na obszarze SAG działają już (w podstrefie Magnolia i Dalia) trzy firmy:

- Vitrosilicon S.A. - producent wyrobów pochodzących z wytopu szkła oraz produktów chemicznych,
- ESA Trucks - autoryzowany dealer i serwisant DAF,
- AS 24 Polska Sp. z o.o. – stacja paliw.

Gminne tereny inwestycyjne w Strefie Aktywności Gospodarczej (podstrefa Azalia) są terenami niezabudowanymi, czystymi ekologicznie i przeznaczonymi pod zabudowę przemysłową lub utworzenie strefy wolnocłowej. Ich łączna powierzchnia wynosi 56,22 ha istnieje możliwość dodatkowego wydzielenia działek o powierzchni zależnej od potrzeb i koncepcji zabudowy przedstawionej przez inwestora.

4.3. Infrastruktura społeczna

Pomoc społeczna

Wskaźnikiem, odnoszącym się w dużym stopniu do kwestii jakości życia ludności, jest odsetek liczby mieszkańców, korzystających z usług pomocy społecznej. Profesjonalna pomoc skupiająca się na rozwiązaniu problemu właściwego, dokładnej diagnozie, a nie wyłączonej pomocy konsumpcyjnej, przyczynia się do wzrostu zaufania osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych.

Organizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Iłowa zajmuje się (specjalnie w tym celu powołana jednostka organizacyjna) - Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowej. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z w/w zapisem ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowej realizuje zadania narzucone zarówno przez organy administracji rządowej i samorządowej, jak również przez specyficzne sytuacje mające miejsce w społeczności lokalnej.

W związku z powyższym Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania, w szczególności w zakresie:

- pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej a do najczęściej udzielanych form pomocy należą:
- świadczenia pieniężne:
 - zasiłek stały,

- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- świadczenia niepieniężne:
 - praca socjalna,
 - posiłek,
 - schronienie,
 - niezbędne ubranie,
 - usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
 - pomoc rzeczowa,
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne,
 - sprawienie pogrzebu,
 - poradnictwo specjalistyczne,
 - interwencja kryzysowa,
 - kierowanie do domu pomocy społecznej,
- przyznawania dodatków mieszkaniowych, które są realizowane jako zadania własne gminy zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych,
- przyznawania świadczeń rodzinnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- podejmowania szeregu działań na podstawie ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym koordynacją i obsługą techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego w 2011 roku,
- inne zadania na podstawie uchwał rady gminy, zawartych umów i porozumień.

Niski poziom uprzemysłowienia gminy i miasta Iłowa oraz mała aktywność w podejmowaniu działalności gospodarczej powoduje powstawanie bezrobocia, które bardzo często prowadzi do długotrwałego bezrobocia. Wśród osób bezrobotnych dominują osoby bez prawa do zasiłku, które o pomoc zwracają się do jednostki miejscowego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba rodzin korzystających z OPS w latach 2009 – 2013 kształtowała się następująco.

Tabela 7. Rodziny korzystające z pomocy OPS w Iłowej w latach 2009 – 2013

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS	Lata				
	2009	2010	2011	2012	2013
Rodziny	413	389	412	369	416

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Iłowej

W roku 2013 zarejestrowano 1767 podań o pomoc. Średnio miesięcznie do zespołu pracowników socjalnych wpływa ok. 147 podań o pomoc. Najczęściej dotyczą one pomocy finansowej na zakup żywności, leków, odzieży, opłat mieszkaniowych oraz opału.

Ponadto, pracownicy świadczą szeroko pojętą pracę socjalną, podejmują mediacje i rzecznictwo na rzecz beneficjentów. Działania pracowników socjalnych mają na celu diagnozę środowiska, podniesienie świadomości społecznej osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem, pomoc w nabyciu umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz rozwiązywanie problemów życiowych stanowiących klucz ich niepowodzeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowej podejmuje działania zwiększające świadomość społeczną z zakresu przemocy w rodzinie, zapobiegania jej powstawania oraz minimalizowania skutków. W związku z nasilającym się problem uzależnień od środków psychoaktywnych podejmuje działania w zakresie edukacji społecznej dotyczącej sytuacji i czynników ryzyka oraz sposobów zapobiegania zagrożeniom alkoholowym i narkomanii. Zajmuje się podwyższaniem świadomości i umiejętności rodziców, opiekunów i młodzieży z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień.

Ponadto, jest koordynatorem prac społecznie użytecznych, stanowiących podstawowe narzędzie aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych. W roku 2013 w Gminie Iłowa 548 osób pozostawało bezrobotnych, co stanowiło obok ubóstwa główną przyczynę korzystania z pomocy społecznej.

Sprawozdania za 2013 rok wskazują na najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy tj.

1. Ubóstwo - 311 rodzin,
2. Bezrobocie – 266 rodzin,
3. Długotrwała lub ciężka choroba - 186 rodzin,
4. Niepełnosprawność - 136 rodzin,
5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 71 rodzin,
6. Alkoholizm – 57 rodzin,

7. Opuszczenie zakładu karnego – 15 rodzin,
8. Bezdomność - 6 osób,
9. Narkomania- 4 rodziny.

Dane wskazują co roku zwiększający się odsetek rodzin objętych usługami pomocy społecznej, co świadczy o coraz większym zapotrzebowaniu na nie.

Rosnący udział osób, którym udziela się pomocy społecznej może obrazować skalę wykluczenia społecznego - sytuacja mieszkańców jest niekorzystna, dlatego potrzebują oni większej pomocy ze strony administracji publicznej.

Ochrona zdrowia

Zadaniami z zakresu ochrony zdrowia na terenie gminy zajmują się następujące zakłady opieki zdrowotnej:

- NZOZ „Salus” Wioletta Ewa Falandysz-Kuprewicz,
- NZOZ „Zdrowie” Praktyka Lekarza Rodzinnego E. Gliniak,
- NZOZ "Hygieja" S.C. Poradnia Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych.
- Zakłady mają podpisane kontrakty z NFZ, dzięki czemu prowadzą bezpłatne świadczenia głównie z zakresu medycyny rodzinnej.

Oświata i wychowanie

Edukacja jest wyznacznikiem poziomu rozwoju społeczności lokalnej. Dobrze wykształcone społeczeństwo ma większe możliwości w poruszaniu się na rynku pracy, lepiej przygotowane jest do modyfikowania swojej kariery zawodowej, nastawione na edukację ustawiczną. Dla osiągnięcia tych celów na terenie Gminy Iłowa zorganizowano racjonalną sieć szkół.

Edukacja na poziomie szkolnictwa podstawowego odbywa się w trzech placówkach szkolnych (w tym dwie to jednostki organizacyjne gminy).

1. Szkoła Podstawowa im. Lotników Alianckich przy ul. Piaskowej 2 w Iłowej.
2. "Mała Szkoła" Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Koninie Żagańskim, która istnieje od 2004 roku. Wcześniej - szkoła gminna, po likwidacji rodzice zawiązali Stowarzyszenie Oświatowe i powołali do życia szkołę niepubliczną na prawach szkoły publicznej.
3. Szkoła Podstawowa w Szczepanowie.

W ramach szkolnictwa ponadpodstawowego w gminie funkcjonuje Gimnazjum im. Jana Pawła II przy ul. Piaskowej 2a w Iłowej, natomiast zadania w zakresie opiekuńczo-

wychowawczym nad najmłodszymi mieszkańcami gminy wykonuje przedszkole w Iłowej wraz z dwoma oddziałami: w Koninie Żagańskim i Szczepanowie.

**Tabela 8. Placówki oświatowo-dydaktyczne na terenie Gminy Iłowa
w latach 2010 – 2013**

Edukacja		2010/11	2011/2012	2012/2013
Placówki wychowania przedszkolnego	Liczba placówek	3	3	3
	w tym przedszkola	1	1	1
	Miejsca w przedszkolach	150	143	148
	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	185	197	201
	w tym w przedszkolach	136	143	148
Szkoły podstawowe	Liczba placówek	3	3	3
	Uczniowie szkół podstawowych	411	385	385
Szkoły Gimnazjalne	Liczba placówek	1	1	1
	Uczniowie szkół gimnazjalnych	222	228	206

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

Dane dotyczące szkolnictwa uzupełniono o informacje odnoszące się do infrastruktury technicznej – liczby komputerów z dostępem do Internetu w szkołach i wskaźnika opisującego liczbę uczniów przypadających na jeden komputer z dostępem do Internetu. Od 2012 roku dane te w szczególności wskaźniki opisujące liczbę uczniów przypadających na jeden komputer są na stosunkowo niezmiennym poziomie.

Tabela 9. Wyposażenie placówek oświatowo-dydaktycznych na terenie Gminy Iłowa w komputery w latach 2010 - 2013

Wyposażenie szkół w komputery		2010/11	2011/2012	2012/2013
Komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów w szkołach	podstawowych	23	37	38
	gimnazjalnych	24	32	28
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach	podstawowych	18	10	10
	gimnazjalnych	9	7	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /SVS/ i danych UM w Iłowej

Tabela 10. Struktura oświaty w Gminie Iłowa w 2013 roku

Oświatowa jednostka organizacyjna	Liczba uczniów w 2013/2014	Liczba oddziałów w 2013/2014	Liczba nauczycieli w 2013/2014
Przedszkole Miejskie w Iłowej	161	7	9,5
Oddział przedszkolny w Koninie Żagańskim przy Niepublicznej Szkole Podstawowej „Mała Szkoła”	44	2	2
Oddział przedszkolny przy S.P. w Szczepanowie	12	1	1
Razem przedszkola	217	10	12,5
Szkoła Podstawowa w Iłowej	328	15	34
Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Mała Szkoła” w Koninie Żagańskim	29	3	5
Szkoła Podstawowa w Szczepanowie	16	2	4
RAZEM szkolypodstawowe	373	20	43

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /SVS/ i danych UM w Iłowej

Szkolnictwo ponadgimnazjalne na terenie Gminy Iłowa prowadzone jest w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych przy ul. Pałacowej 1 w Iłowej.

W skład zespołu wchodzi: Technikum Hotelarskie kształcące w profilu technik hotelarz, Technikum Informatyczne kształcące w profilu technik informatyk, Technikum Żywienia i Usług Gastronomicznych dające wykształcenie o profilu technik żywienia i gospodarstwa domowego, Technikum Żywienia i Gospodarstwa Domowego gdzie uczniowie uzyskują wykształcenie o profilu technik żywienia i usług gastronomicznych oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa dająca wykształcenie o profilu kucharz i operator urządzeń przemysłu szklarskiego.

Tabela 11. Szkolnictwo ponadgimnazjalne na terenie Gminy Iłowa w roku 2012 - 2013

Szkoła	Profil	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Iłowej ogółem	Technik hotelarz Technik informatyk Technik żywienia i gospodarstwa domowego Technik żywienia i usług gastronomicznych Kucharz Operator urządzeń przemysłu szklarskiego	196	9
Technikum Hotelarskie	Technik hotelarz	48	2
Technikum Informatyczne	Technik informatyk	49	2
Technikum Żywienia i Usług Gastronomicznych	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	43	2
Technikum Żywienia i Gospodarstwa Domowego	Technik żywienia i usług gastronomicznych	37	2
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Kucharz Operator urządzeń przemysłu szklarskiego	19	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

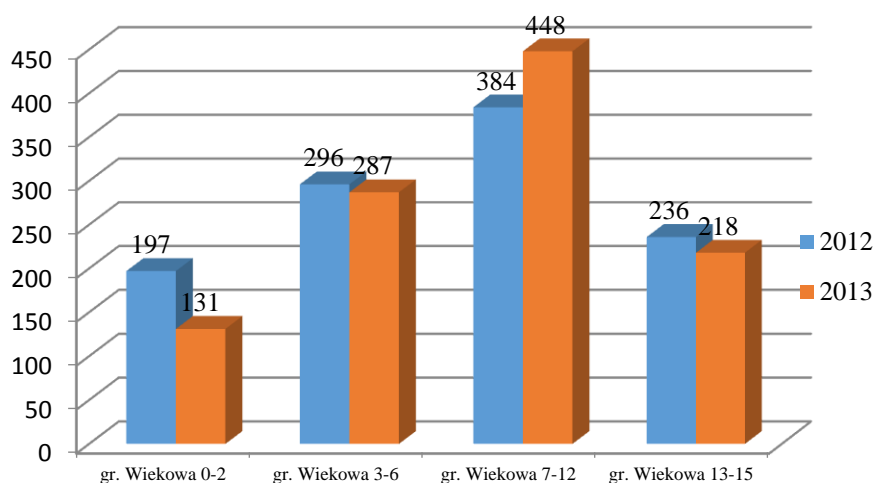
Razem zespół zatrudnia 25 nauczycieli.

**Tabela 12. Ludność Gminy Iłowa według edukacyjnych grup wiekowych
w latach 2012 - 2013**

Grupa Wiekowa	2012	2013
0 - 2	197	131
3 - 6	296	287
7 - 12	384	448
13 - 15	236	218

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

**Wykres 15. Ludność Gminy Iłowa według edukacyjnych grup wiekowych
w latach 2012 - 2013**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

Stan techniczny placówek oświatowych na chwilę obecną jest stosunkowo dobry. Budynki te wymagają jednak nakładów finansowych wynikających choćby z ich normalnego zużycia będącego wynikiem upływu czasu.

Przy budynku gimnazjum (ul. Piaskowa 2a) znajduje się pełnowymiarowa hala sportowa wybudowana w 2010 roku z trybunami na ok. 288 osób. Hala wykorzystywana jest na potrzeby szkoły oraz sportu powszechnego. Kształt i wielkość sali umożliwia wytyczenie boisk do najbardziej popularnych gier małych, będących jednocześnie podstawowymi w programach szkolnych, a wymiar 49,00 x 30,62 m umożliwia ćwiczenia i rozgrywki

w piłce siatkowej, koszykowej, ręcznej i unihokeja. Podział kurtynami sali sportowej na trzy pola ćwiczebne umożliwia prowadzenie zajęć sportowych jednocześnie trzema grupami.

Należy więc dodać, że Gmina Iłowa posiada dobrze rozwiniętą sieć placówek oświatowych oraz zadowalające zaplecze infrastruktury sportowej - szkolnej.

Kultura, sport, rekreacja, turystyka, zabytki

Atrakcją turystyczną gminy godną szczególnego polecenia jest zespół pałacowo – parkowy w Iłowej (po rekompozycji). W skład zespołu wchodzi budynek pałacowy i park dworski, w którym mieszczą się między innymi ogrody: różany, chiński i japoński, plac zabaw dla dzieci, plac do ćwiczeń dla dorosłych oraz wybieg dla psów. W parku znajduje się także ciekawy układ ścieżek. Uroku zespołowi architektonicznemu dodaje przecudowna zatoka i wyspa.

Gmina Iłowa posiada liczne zabytki. Na listę zabytków z terenu miasta wpisane zostały:

- kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny pod wezwaniem Chrystusa Króla z 1729 roku, projektant Giovanni Simonetti,
- dawna plebania przy Rynku 10, murowano-szachulcowa z XVII wieku,
- wspomniany zespół pałacowy z XVII-XX wieku na który składa się w szczególności:
 - pałac zbudowany w 1626 roku z kompleksem secesyjnych zabudowań folwarcznych z początku XX w. (najpierw była to renesansowa, czterokondygnacyjna budowla z wieżą, którą rozbudowano o barokowe dwukondygnacyjne skrzydło – budynek pałacu obecnie służy mieszkańcom jako siedziba Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych),
 - park z ogrodami w stylu angielskim, francuskim i japońskim,
 - aleja grabowa,
 - brama wjazdowa „Mostek Miłości” z 1905 roku,
- zespół willowy przy ul. Kolejowej 15 z początku XX wieku: willa, budynek gospodarczy, ogród, brama wjazdowa z furką,
- domy - Rynek 3 z 1752 roku oraz Rynek 5,
- gospoda - zajazd przy ul. Żagańskiej 21 z XVIII wieku,
- młyn wodny - ul. Młyńska 5 z połowy XVIII wieku,
- urządzenia hydrotechniczne zbiornik wodny, dwa jazy.

Ważniejsze zabytki z terenów wiejskich to:

- w miejscowości Borowe - dwór z przełomu XVI i XVII wieku zlokalizowany w części południowej wsi, na zachód od dworu znajduje się założenie folwarczne, natomiast od wschodu dawny park krajobrazowy z zachowanymi pojedynczymi okazami starodrzewów buków, klonów i kasztanowców,
- zespół pałacowy zlokalizowany na wschód od wsi Czerna i oddzielony od niej lasem, założenie tworzą dwa odrębne zespoły kompozycyjne, do których prowadzą dwie drogi: ulokowane na północy pałac z parkiem oraz położone na południu podwórze gospodarcze, zabudowane budynkami gospodarczymi i mieszkalnymi,
- wieża ciśnień w miejscowości Jankowa Żagańska - zabytek techniki o wyjątkowych walorach architektonicznych, jest to wieża ciśnień zaprojektowana przez uznanego berlińskiego architekta Otto Bartninga, wzniesiona w 1922 roku na terenie dawnej cegielni.

Na terenie gminy występują również godne wyliczenia pomniki przyrody. Należy tutaj wymienić między innymi: Dąb Henryk - obręb Żaganiec - leśnictwo Cietrzewo o obwodzie 410 cm, i wysokości 28 m, Dąb Jerzy - obręb Czerna - leśnictwo Podlaski o obwodzie 490 cm, i wysokości 25 m, Lipa Wanda - obręb Czerna - leśnictwo Kowalice o obwodzie 527 cm, i wysokości 24 m, Dąb Paweł - obręb Żaganiec - leśnictwo Karliki o obwodzie 367 cm i wysokości 22 m.

Działalnością kulturalną Iłowy zajmuje się przede wszystkim jednostka organizacyjna gminy - Gminne Centrum Kultury i Sportu. Jednostka organizuje cykliczne, bardzo interesujące imprezy. Są to między innymi:

- cieszący się popularnością i wysoką rangą koncert o charakterze międzynarodowym - Letni Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej, podczas którego gośćmi Iłowian są Niemcy, Holendrzy, Francuzi, Czesi, Szwajcarzy i inni,
- Międzynarodowa Prezentacja Orkiestr Dętych,
- Międzynarodowy Turniej Amatorskich Drużyn w piłkę nożną,
- Plener Malarski – Iłowa.

Ponadto, na terenie gminy w obszarze kultury, sportu, rekreacji czy turystyki prężnie działają wspomniane w części dotyczącej organizacji pozarządowych i współpracy z tymi

organizacjami stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich, spółdzielnie, związki czy fundacje.

Dla przykładu w obszarze sportu i rekreacji są to kluby sportowe:

- Towarzystwo Turystyczno-Sportowe "Orzeł" Konin Żagański,
- Klub Piłkarski "Piast" Iłowa ,
- LZS „Płomień” Czerna.

Zaplecze infrastruktury sportowej tworzą w szczególności:

- opisana w części dotyczącej oświaty hala widowiskowo – sportowa,
- stadion sportowy w Iłowej,
- kompleks boisk "Orlik" przy ul. Ogrodowej w Iłowej, którego administratorem jest Dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Iłowej,
- obiekt sportowy w Koninie Żagańskim,
- boisko piłkarskie w Czernej.

W Iłowej działa Miejska Biblioteka Publiczna. Służy ona rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz do upowszechniania wiedzy i rozwoju kultury. Jest gminną instytucją kultury. Jej siedzibą jest miasto Iłowa, a terenem działania obszar miasta i gminy.

Tabela 13. Biblioteki w Gminie Iłowa w latach 2012 – 2013

Biblioteki	2012	2013
Biblioteki i ich filie	1	1
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	653	528
Wypożyczalnia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	27,5	27,9

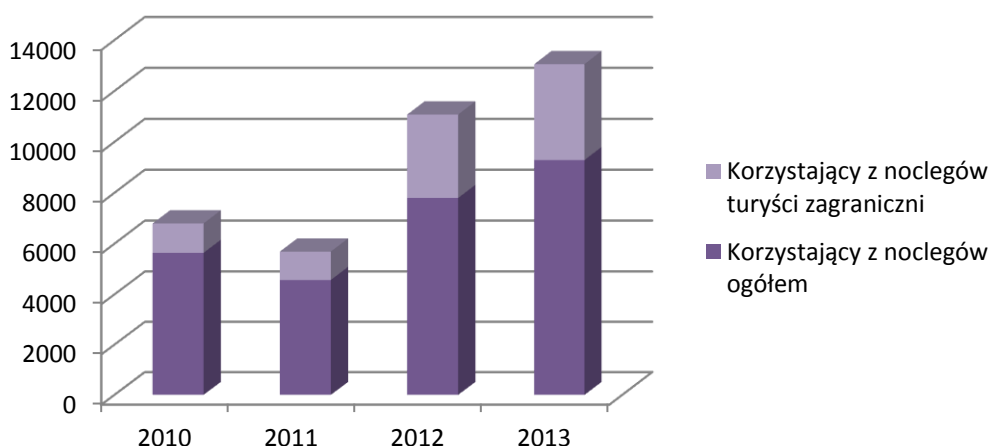
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

Pomiędzy miejscowościami Iłowa a Ruszów, przy trasie 296 dojazdowej do przejścia granicznego w Zgorzelcu znajduje się zbiornik zaporowy Zalew Klików. Jest to 16 ha jezioro o średniej głębokości 1,7 m, z miejscowo mulistym dnem (różna ilość mułu w zależności od miejsca) niewielkie odcinki są z twardym piaszczystym dnem. Linia brzegowa nieregularna, typowa dla zbiorników położonych w lesie, z licznie występującymi zatokami, brzeg piaszczysty z małymi kępami trawy. Nad zalewem urządzone jest łowisko.

Gmina posiada bazę noclegową (hotele, inne obiekty hotelowe). Turystyczne obiekty noclegowe w 2013 roku zapewniały 120 miejsc. W stosunku do roku 2010 liczba ta wzrosła o 30 miejsc. Tendencję wzrostową wykazuje także liczba osób korzystających z noclegów. W roku 2010 w Gminie Iłowa nocowało 5640 osób w tym 1155 to turyści zagraniczni.

W roku 2010 i roku 2011 widoczny był spadek, jednak w roku 2013 nastąpiło znaczne ożywienie – liczba ta sięgała do 9287 osób z tego 3768 to korzystający z noclegów turyści zagraniczni.

Wykres 16. Liczba osób korzystających z noclegów w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Jednostki pomocnicze w gminie

W Gminie Iłowa wyodrębnionych jest 10 sołectw. Stanowią one strukturę społeczno-terytorialną, która przejmuje na swoim terytorium realizację zadań publicznych, ułatwiając gminie wykonywanie jej zadań. Działają w placówkach infrastruktury społecznej - świetlice wiejskie, które obok infrastruktury technicznej mają istotne znaczenie dla rozwoju terenów wiejskich. Ponadto na terenach wsi wyznaczone są tereny gruntu (często są to tereny przyległe do świetlic), wykorzystywane jako boiska sportowe wiejskie oraz tereny wiejskie.

- Sołectwo Borowe - posiada zmodernizowaną w 2009 roku świetlicę wiejską, oraz boisko sportowe.
- Sołectwo Czerna – posiada zmodernizowaną w 2006 roku świetlicę wiejską, plac wiejski i boisko sportowe.
- Sołectwo Czyżówek – posiada zmodernizowaną w 2009 roku świetlicę wiejską oraz plac wiejski.
- Sołectwo Jankowa Żagańska – świetlica wiejska do remontu (do modernizacji) oraz boisko sportowe.

- Sołectwo Klików – posiada wybudowaną w 2012 roku świetlicę wiejską oraz boisko sportowe z wiatą.
- Sołectwo Konin Żagański - posiada wybudowaną w 2007 roku świetlicę wiejską oraz boisko sportowe z zapleczem socjalnym wykorzystywanym przez klub sportowy,
- Sołectwo Kowalice – nie ma świetlicy wiejskiej, boiska ani placu wiejskiego,
- Sołectwo Szczepanów – posiada świetlicę wiejską do remontu oraz boisko sportowe i plac wiejski.
- Sołectwo Wilkowisko – nie ma świetlicy wiejskiej jedynie wyremontowane z funduszu sołeckiego pomieszczenie wykorzystywane na potrzeby wiejskie w budynku wielolokalowym, oraz plac wiejski,
- Sołectwo Żaganiec – jest świetlica do remontu z nieuregulowanym stanem prawnym.

Boiska sportowe i place wiejskie w większości stanowią nieogrodzone, nieuzbrojone i niedoposażone tereny wykorzystywane na określony cel. W miejscowościach gminnych funkcjonują place zabaw które realizowane były głównie w ramach funduszy sołeckich oraz z funduszy zewnętrznych.

Organizacje pozarządowe i współpraca z tymi organizacjami

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zadania publiczne mogą być realizowane przez podmioty trzeciego sektora. Na terenie Gminy Iłowa funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych, które są potencjalnymi partnerami samorządu w realizacji zadań gminy oraz zapisów strategii rozwoju.

Poniższy spis zawiera listę przykładowych partnerów:

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Bory Dolnośląskie w Iłowej zarejestrowane 15 grudnia 2008 roku,
- Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Szklarskiego Przy "Vitrosilicon" S.A. w Iłowej zarejestrowany 25 sierpnia 2008 roku,
- Niezależny Związek Zawodowy Partnerstwo zarejestrowany 19 lutego 2007 roku,
- Fundacja "Bory Dolnośląskie" zarejestrowana 18 maja 2006 roku,
- Stowarzyszenia Kultury Fizycznej,
- Towarzystwo Turystyczno-Sportowe "Orzeł" Konin Żagański zarejestrowane 21 marca 2006 roku,
- Klub Piłkarski "Piast" Iłowa zarejestrowany 9 sierpnia 2005 roku,

- LZS „Płomień” Czarna zarejestrowane w lipcu 2002 roku,
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Piękni Życiem" zarejestrowane 17 sierpnia 2005 roku,
- Stowarzyszenie Oświatowe "Mała Szkoła" zarejestrowane 22 lipca 2004 roku,
- Stowarzyszenie Lokalne Partnerstwo Gospodarcze w Iłowej zarejestrowane 4 marca 2004 roku,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa "Piast" zarejestrowana 27 marca 2003 roku,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa "Włókniarz" zarejestrowana 9 października 2002 roku,
- Stowarzyszenia OSP:
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Borowem zarejestrowane 26 września 2002 roku,
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Koninie Żagańskim zarejestrowane 24 stycznia 2002 roku,
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Iłowej zarejestrowane 04 czerwca 2001 roku,
- Spółdzielnia Bank Spółdzielczy w Iłowej zarejestrowana 12 października 2001 roku,
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Producentów Świec i Zniczy zarejestrowane 28 marca 2001 roku,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów - koło nr 1 w Iłowej,
- Związek Sybiraków - koło nr 10 w Iłowej oraz koło nr 14 w Czyżówku,
- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Iłowej,
- Polski Związek Wędkarski - koło w Iłowej,
- działające w miejscowościach: Borowe, Konin Żagański, Czyżówek, Jankowa Żagańska koła gospodyń wiejskich, nieposiadające osobowości prawnej a działające zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 października 1982 roku o społeczno-zawodowych organizacjach rolników.

Kwestię współpracy z tymi podmiotami określa uchwalony przez Radę Gminy wieloletni program współpracy Gminy Iłowa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2012-2015.

Współpraca ww. organizacji i administracji przybiera zasadniczo dwie formy: pozafinansową oraz finansową. W zakresie finansowej współpracy - Gmina Iłowa powierza wykonywanie

zadań publicznych w zakresie upowszechniania sportu wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie jego realizacji działającym na terenie gminy klubom sportowym. W ramach inicjatyw lokalnych gmina udziela wsparcia finansowego Ochotniczym Strażom Pożarnym w Iłowej oraz Koninie Żagańskim, Związkowi Sybiraków, kołom gospodyń wiejskich oraz Polskiemu Związkowi Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Współpraca z pozostałymi organizacjami odbywa się wyłącznie w sferze pozafinansowej, przyjmując formy:

- prowadzenia działalności promocyjnej i informacyjnej dotyczącej działań tych organizacji na stronie internetowej Gminy Iłowa,
- wspieranie organizacji, starających się o środki z innych źródeł niż budżet Gminy, m.in. poprzez informowanie o potencjalnych źródłach finansowania,
- udziału zainteresowanych organizacji pozarządowych w tworzeniu i realizacji programu współpracy, a także programów służących rozwojowi Gminy Iłowa.

Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy czuwają policjanci z Komisariatu Policji w Iłowej, który jest jednostką podległą Komendzie Powiatowej Policji w Żaganiu. Komisariat swoim zasięgiem obejmuje teren trzech gmin: Iłowej, Wymiarek i Gozdnicy. W komisariacie zatrudnieni są komendant, kierownik, czterej dzielnicowi z czego dwóch jest do obsługi Gminy Iłowa, funkcjonariusze dochodzeniowo – śledczy i funkcjonariusze prewencji. Obszar gminy podzielony jest na część miejską i wiejską. Każda część ma w dyspozycji swojego dzielnicowego, który zajmuje się bieżącymi sprawami mieszkańców oraz współpracą z miejscowymi szkołami.

Ochronę przeciwpożarową mieszkańcom Gminy Iłowa zapewniają działające w formie stowarzyszeń na terenie gminy trzy ochotnicze straże pożarne: OSP Iłowa, OSP Borowe i OSP Konin Żagański.

4.4. Infrastruktura techniczna

Infrastrukturę techniczną tworzą wszelkiego rodzaju systemy transportowe, energetyczne, łączności i wodno-sanitarne, w skład których wchodzi w szczególności: drogi, sieć kolejowa, stacje, sieć gazowa, energetyczna, melioracyjna, obiekty telekomunikacji z towarzyszącymi im obiektami zaplecza technicznego. Infrastruktura techniczna jest ważnym czynnikiem wewnętrznym decydującym o potencjale rozwojowym i atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Wodociągi

Na terenie gminy z wody wodociągowej korzystają mieszkańcy następujących wsi – Borowe, Wilkowiska, Szczepanów, Konin Żagański, Czyżówek, Jankowa Żagańska, Żaganiec, Czerna. Pozostali zaopatrują się w wodę z ujęć lokalnych i studni przydomowych.

Miasto Iłowa zaopatrywane jest z wodociągu miejskiego. Ujęcie wody zlokalizowane jest w południowej części miasta – ul. Traugutta i składa się z trzech studni wierconych. Średnica sieci magistralnej Ø 225 zapewnia dostawę wody docelowo dla całego miasta. Wielkość zasobów i przepustowość stacji uzdatniania zapewnia dostawę wody dla całego miasta dla celów bytowo-przemysłowych, zapewnia także odpowiednie zabezpieczenie w wodę miasta na wypadek pożaru.

Wodociąg grupowy Szczepanów

Ujęcie wody we wsi Szczepanów składa się z trzech studni. Z tego wodociągu zaopatrywane w wodę są miejscowości Szczepanów, Konin Żagański, Jankowa Żagańska, Żaganiec, Wilkowiska. Sieć wodociągową wykonano z rur PCV, o średnicach 90-160 mm.

Wodociąg grupowy Borowe

Ujęcie usytuowane jest we wsi Borowe i składa się z czterech studni. Wodociąg obsługuje wieś Borowe oraz następujące miejscowości w gminie Wymiarki – Witoszyn Górny i Dolny oraz Wymiarki. Obecnie około 25% produkcji wody zużywane jest przez wieś Borowe.

Miejscowość Czerna oraz Czyżówek zaopatrywane są z wodociągu miejskiego.

Na terenie Gminy planowane jest podłączenie działek do miejskiej sieci wodociągowej. Stacje uzdatniania wody bazujące na studniach głębinowych posiadają rezerwę produkcyjną w wysokości 450 m³ na dobę.

Odprowadzanie ścieków

Skanalizowane jest wyłącznie miasto Iłowa. Nieczystości odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków w Iłowej. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 1500 m³/dobę. Istniejąca oczyszczalnia ścieków dysponuje rezerwą 300 m³ na dobę. Na terenie gminy brak jest kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalni ścieków, występują natomiast szamba indywidualne i nieliczne przydomowe oczyszczalnie ścieków. Odprowadzanie nieczystości z pozostałej części gminy odbywa się na zasadzie wybrania i dowozu ścieków do punktu zlewnego. Ścieki komunalne odbierane są przez podmioty gospodarcze świadczące tego rodzaju usługi.

Budowa ujęć wodociągowych dla małych miejscowości charakteryzujących się rozproszoną zabudową jest niekiedy ekonomicznie nieuzasadniona lub technicznie niemożliwa. Sprowadzenie wody z istniejących ujęć – z racji długich odległości sieci – sporo kosztuje (przesył i magazynowanie wody oraz jej pompowanie). W Urzędzie Miejskim w Iłowej uzyskano informacje, że sytuacja taka ma miejsce w przypadku zwodociągowania pozostałej części gminy. To samo odnosi się także do kanalizacji sanitarnej wsi.

Wysokość opłat za wodę i ścieki kształtuje się różnie i zależy od bardzo wielu czynników m.in. czy jest ujęcie wody w danej gminie, długości sieci i liczby odbiorców, sposobu i kosztów zagospodarowania osadów z oczyszczalni, stanu technicznego sieci, formy organizacyjnej podmiotu dostarczającego wodę i odbierającego ścieki itp. Przeprowadzenie inwestycji infrastrukturalnych w zakresie zwodociągowania pozostałej części Gminy Iłowa jak i kanalizacji sanitarnej wsi mogłoby mieć niekorzystny wpływ na ceny zrzutu i wody.

Miasto posiada sieć kanalizacji burzowej. Z chwilą budowy kanalizacji sanitarnej miasta – kanalizacja ogólnospławna została wykorzystana wyłącznie do celów gromadzenia i odprowadzania wód i ścieków opadowych. Na chwilę obecną konieczne jest wykonanie inwentaryzacji tej kanalizacji w celu ustalenia aktualnego stanu i przekazania poszczególnych części (położonych w przebiegu dróg publicznych) na rzecz obecnych zarządców tych dróg.

Gazownictwo

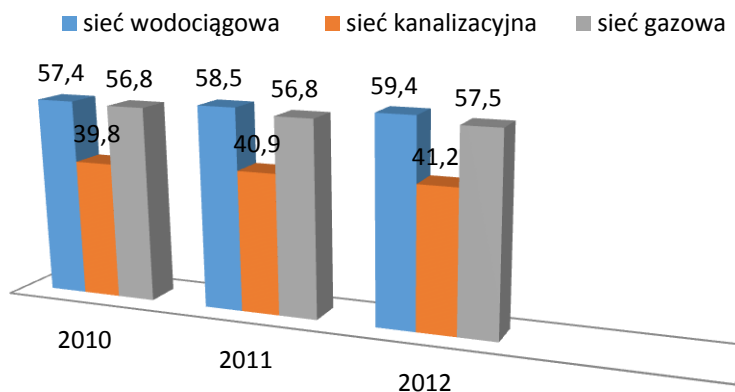
W północnej części Gminy poprowadzono gazociąg magistralny wysokiego ciśnienia (G-1) o średnicach 200 i 150 mm, relacji Żary-Wymiarki. Odgałęzienie tego gazociągu w kierunku Mirostowic Dolnych, o średnicy 100 mm (G-2) zlokalizowano pomiędzy Jankową Żagańską, a Koninem Żagańskim. Także w rejonie Konina Żagańskiego usytuowano zespół zaporowo-upustowy (EG-1), od którego poprowadzono sieć wysokiego ciśnienia, o średnicy 150 mm w kierunku Iłowej.

Z gazu sieciowego korzystają obecnie wyłącznie mieszkańcy miasta Iłowa, zaopatrywani w gaz z sieci niskiego ciśnienia. Obszary wiejskie na terenie Gminy Iłowa nie są w chwili obecnej obsługiwane siecią gazową. Istnieje możliwość wybudowania stacji redukcyjnej o wydajności max 7.000 m³/h gazu ziemnego, podłączonej do przebiegającego przez działki gazociągu wysokiego ciśnienia GZ 41,5. Warunki budowy stacji są do uzgodnienia z Zakładem Gazowniczym w Zgorzelcu.

Gmina w ramach wykonywanych przez siebie zadań własnych nie jest zobligowana do przeprowadzania gazyfikacji. Jej zadania ograniczają się raczej do tworzenia warunków rozwoju przedsiębiorstw energetycznych za pomocą dostępnych instrumentów prawnych.

Odsetek ludności korzystającej z dostępnych w gminie wymienionych powyżej instalacji komunalnych w ostatnich latach wskazuje niewielką tendencją wzrostową. Jak wspomniano powyżej, zgazyfikowane jest wyłącznie miasto.

Wykres 17. Ludność w % ogółu ludności korzystającej z instalacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /SVS/

Elektroenergetyka

Sieć 220 kV i 110 kV

Głównym źródłem zasilania w energię elektryczną Gminy Iłowa jest stacja elektroenergetyczna 110/20 kV w Jankowej Żagańskiej. Posiada ona dwa transformatory 110/20 kV o mocy po 16 MVA każdy. Z rozdzielni 110 kV ww. stacji wyprowadzone są trzy napowietrzne linie elektroenergetyczne 110 kV:

- kierunek Żary – o przekroju przewodów AFL 6-240 mm²,
- kierunek Żagań – o przekroju przewodów AFL 6-240 mm²,
- kierunek Bolesławiec – o przekroju przewodów 2xAFL 2-120 mm² stanowiące powiązanie ww. stacji z krajową siecią 110 kV.

Przez teren gminy z północy na południe przebiega trasa napowietrznej linii elektroenergetycznej 220 kV relacji Leśniów Wielki – Mikułowa. Linia ta nie ma bezpośredniego związku z zasilaniem Gminy Iłowa, niemniej stanowi istotny element w planowaniu przestrzennym.

Sieć 20 kV

Z rozdzielni 20 kV stacji 110/20 kV w Jankowej Żagańskiej wyprowadzonych jest 10 linii napowietrznych i kablowych 20 kV rozprowadzających energię elektryczną do stacji

transformatorowych na terenie Gminy Iłowa, jak i zasilające odbiorców na terenie gmin sąsiednich.

Rozdzielnia sieciowa 20 kV w Iłowej.

Rozdzielnia sieciowa 20 kV zlokalizowana przy ul. Borowskiej w Iłowej zasilana jest podstawowo - napowietrzną linią 20 kV o przekroju AFL 70 mm² ze stacji 110/20 kV w Jankowej Żagańskiej, rezerwowo - linią napowietrzną 20 kV o przekroju AFL 70 mm² z m. Wymiarki.

Z ww. rozdzielni 20 kV zasilane są stacje transformatorowe 20/0,4 kV na terenie miasta.

Stacje transformatorowe 20/0,4 kV

Na terenie Gminy Iłowa zlokalizowane są 43 stacje transformatorowe 20/0,4 kV. Są to stacje typu:

- parterowego - do zasilania liniami kablowymi,
- wieżowego i słupowego – do zasilania liniami napowietrznymi.

W ww. stacjach zainstalowane są transformatory 20/0,4 kV o mocach od 100 kVA do 630 kVA w zależności od typu stacji i aktualnego obciążenia.

Linie napowietrzne kablowe 20 kV.

Linie te stanowią powiązanie i zasilanie stacji transformatorowych 20/0,4 kV ze stacją 110/20 kV w Jankowej Żagańskiej, jak i z sieci 20 kV z sąsiednich gmin.

Tabela 14. Zestawienie mediów dostępnych na terenie Gminy Iłowa – w rozbiciu na poszczególne wsie i miasto

Miejscowość	Energia elektryczna	Woda	Gaz	Kanalizacja sanitarna
Miasto Iłowa	jest	z wodociągu miejskiego	jest	jest
Borowe	jest	z wodociągu grupowego Borowe	brak	brak
Czerna	jest	z wodociągu miejskiego	brak	brak
Czyżówek	jest	z wodociągu miejskiego	brak	brak
Jankowa Żagańska	jest	z wodociągu grupowego Szczepanów	brak	brak
Klików	jest	---	brak	brak
Konin Żagański	jest	z wodociągu grupowego Szczepanów	brak	brak

Kowalice	jest	- - -	brak	brak
Szczepanów	jest	z wodociągu grupowego Szczepanów	brak	brak
Wilkowisko	jest	z wodociągu grupowego Szczepanów	brak	brak
Żaganiec	jest	z wodociągu grupowego Szczepanów	brak	brak

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

Ciepłownictwo

W gminie Iłowa brak zorganizowanego systemu grzewczego. Zaopatrzenie w energię ciepłą zorganizowane jest ze źródeł lokalnych.

Telekomunikacja

Tereny Gminy Iłowa posiadają dogodny dostęp do sieci łączności przewodowej i telefonii komórkowej. Centrala telefoniczna w Iłowej zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie usług telekomunikacyjnych.

Komunikacja zewnętrzna i wewnętrzna

Istotnym elementem życia społeczno-gospodarczego gminy jest także infrastruktura komunikacyjna. Przez gminę przechodzi autostrada A 18 (w odległości 3 km na północ od centrum Iłowej), droga wojewódzka DW 296 (Kozuchów-Żagań-Lubań), oraz droga wojewódzka DW 300 (Iłowa-Gozdnica). Około 35 km na południe od Iłowej zlokalizowany jest węzeł Godzieszów na autostradzie A4.

W Iłowej znajduje się stacja kolejowa Iłowa Żagańska. Przez miasto przebiega czynna od roku 1846 linia kolejowa nr 282 Jasień-Miłkowice.

Najbliższe pasażerskie porty lotnicze znajdują się w Babimoście, Wrocławiu, Dreźnie, Berlinie: Schönefeld i Tegel oraz budowany Berlin-Brandenburg.

Drogi lokalne

W zakresie omawiania kwestii dróg należy mieć na uwadze przepisy definiujące drogi zawarte w ustawie z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych. Zgodnie z tą ustawą drogą gminną jest droga o znaczeniu lokalnym niezaliczona do innej kategorii (krajowa, wojewódzka), stanowiąca uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom,

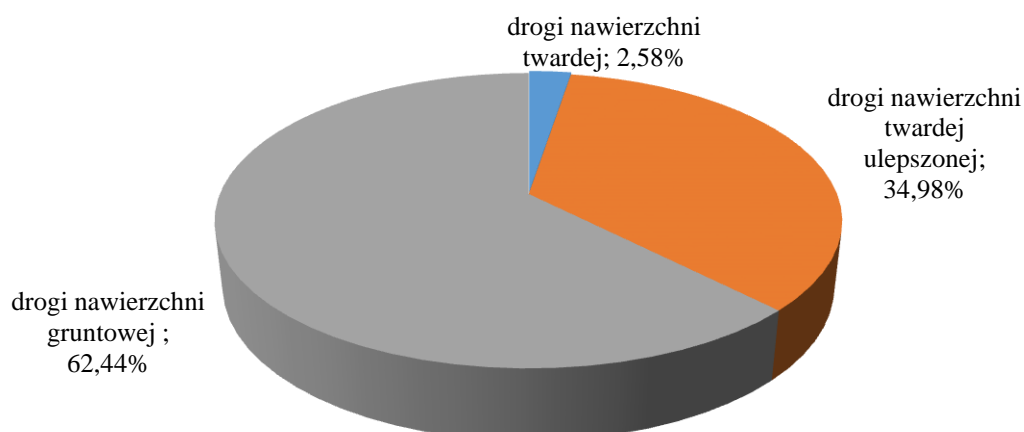
z wyłączeniem dróg wewnętrznych. Zaliczenie do kategorii dróg gminnych następuje w drodze uchwały rady gminy, po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie zarządu powiatu. Ustawa reguluje także kwestię dróg wewnętrznych. Są to drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg (krajowych, wojewódzkich, gminnych). Drogi stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych, mogą stanowić drogę wewnętrzną, w rozumieniu art. 8 ust.1 ustawy o drogach publicznych. Drogę wewnętrzną cechuje węższy krąg podmiotów uprawnionych do korzystania z niej – stąd droga ta nie stanowi przedmiotu prawa powszechnego korzystania. Są to w szczególności drogi na osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców, place przed dworcami, pętle autobusowe. Tak więc drogami wewnętrznymi są drogi o zróżnicowanym charakterze.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy budowa, przebudowa, remont, utrzymanie, ochrona i oznakowanie dróg wewnętrznych oraz zarządzanie nimi należy do zarządcy terenu, na którym jest zlokalizowana droga, a w przypadku jego braku - do właściciela tego terenu.

Według danych z 2013 roku sieć dróg na terenie Gminy Iłowa przedstawiała się następująco:

- drogi nawierzchni twardej - 1,511 km;
- drogi nawierzchni twardej ulepszonej - 20,478 km;
- drogi nawierzchni gruntowej - 36,559 km.

Wykres 18. Sieć dróg Gminy Iłowa w roku 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Iłowej

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie Gminy Iłowa jest prowadzona zgodnie z ustawą z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Na stronie internetowej gminy zamieszczane są dokumenty przybliżające strukturę oraz warunki działania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w szczególności informacje dotyczące wywozu odpadów, informacja o wysokościach opłat za wywóz nieczystości, informacja odnośnie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), informacja o podmiotach odbierających nieczystości stałe i nieczystości ciekłe z terenu gminy.

Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbierane przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Iłowa są zagospodarowane:

- na składowisku odpadów w Czyżówku,
- na składowisku odpadów w Chrobrowie,
- na składowisku odpadów zgodnie z zawartą umową na składowanie odpadów w Kartowicach gmina Szprotawa,
- w sortowni odpadów komunalnych w Kielczu,
- na składowisku odpadów w Świętoszowie.

W Iłowej został wykonany i oddany do użytku (w 2014 roku) punkt selektywnego zbioru odpadów komunalnych PSZOK zlokalizowany na terenie oczyszczalni ścieków. Punkt mieści się na ogrodzonym, utwardzonym (o pow. 690 m²) i uzbrojonym terenie. Na terenie tym znajduje się hala namiotowa z pojemnikami na materiały niebezpieczne o pow. 150m². Obiekt jest monitorowany.

Melioracje

Prawidłowe funkcjonowanie sieci melioracyjnych ma ogromne znaczenie w produkcji rolnej, wpływa na ochronę środowiska oraz rolniczą przestrzeń produkcyjną. Zgodnie z ustawą prawo wodne o stan urządzeń melioracji szczegółowej czyli rowów i drenów dbają spółki wodne, które utrzymują się ze składek rolników. Na podstawie informacji otrzymanej z Urzędu Miejskiego w Iłowej ustalono, że na terenie Gminy Iłowa działała utworzona na podstawie zawartej umowy spółka. Ze względu na niską ściągłość składek doszło do jej likwidacji. Obowiązki zostały przejęte przez zainteresowanych właścicieli przyległych gruntów, jednak nie wszyscy właściciele wykonują je należycie i systematycznie, co doprowadziło do poważnych zaniedbań w tym zakresie.

Zmeliorowane użytki rolne wymagają stałej i systematycznej konserwacji, konieczna jest też konserwacja rowów przydrożnych. Brak stałej i systematycznej konserwacji urządzeń melioracyjnych, a w szczególności śródpolnych rowów, doprowadza do sytuacji, w której wiosną dochodzi do lokalnych podtopień. Występują także problemy z wjazdem na pola. Taki stan rzeczy znacznie utrudnia zabiegi agrotechniczne.

Stosownie do regulacji ustawy prawo wodne, kwestie kontroli utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych przez zainteresowanych właścicieli gruntów z możliwością określenia w decyzji szczegółowego zakresu obowiązków tym przedmiotom i terminów ich wykonania, leżą w kompetencjach starosty.

Należy tutaj wskazać założenia projektu prawa wodnego zgodnie z którym, w zakresie kompetencji jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego mają wejść zadania związane z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych utrzymywanych dotychczas przez spółki wodne. Będzie to zadanie własne gminy, a środki finansowe na jego realizację będą pochodzić z obowiązkowych składek (opłat) ponoszonych przez właścicieli gruntów, na których są posadowione urządzenia melioracji wodnych szczegółowych oraz przez właścicieli gruntów, którzy odnoszą korzyści z urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.

Polityka przestrzenna Gminy Iłowa

Realizacja polityki przestrzennej polega na ustalaniu przeznaczenia terenów na określone cele i określaniu warunków ich zabudowy (zagospodarowania). W tym zakresie instrumentami są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) i decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (WZiZT).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest powszechnie obowiązującym aktem prawa miejscowego, określającym przeznaczenie terenu i warunki jego zabudowy. Jego ustalenia kształtują sposób wykonywania prawa własności do nieruchomości. Plan miejscowy jest materialno-prawną podstawą decyzji budowlanych. Sporządzanie planów miejscowych, co do zasady, należy do zadań własnych gminy. Gmina nie ma jednak obowiązku pełnego pokrycia swojego terytorium planami.

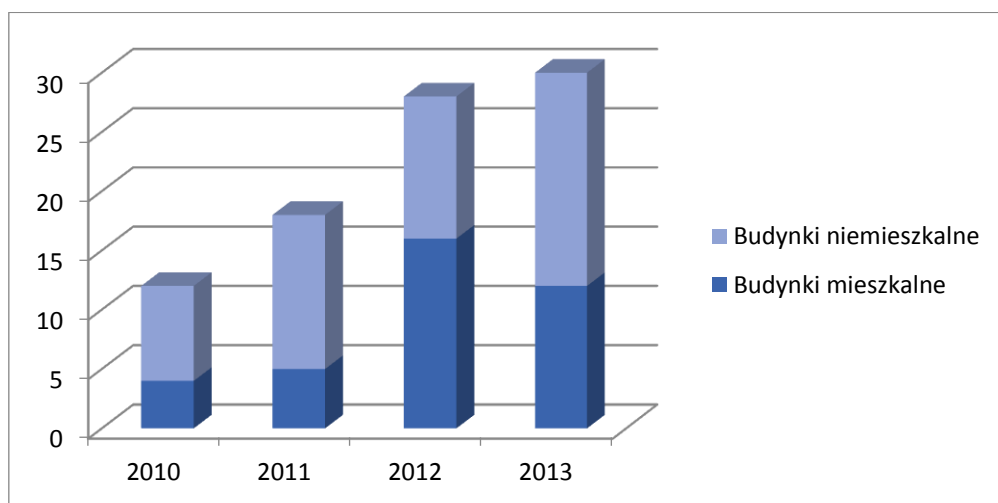
Zgodnie z informacją otrzymana z Urzędu Miejskiego w Iłowej, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęty jest obszar centrum miasta - Uchwała Rady Miasta Iłowa nr 166/4/XXIII/04 z dnia 8 grudnia 2004 roku. Ponadto MPZP obowiązuje dla terenów zorganizowanej działalności inwestycyjnej, usług komunikacyjnych i infrastrukturalnych w okolicach autostrady A 18 oraz terenów budownictwa mieszkaniowego (ul. Borowska, Traugutta) – Uchwała nr 287/4/XXXVII/06 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 30 czerwca

2006 roku. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwalono także dla terenów działalności gospodarczej – obręb Konin Żagański, obejmujący tereny o powierzchni łącznej ok. 6,25 ha, – Uchwała nr 108/5/XII/07 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 17 grudnia 2007 roku. W przypadku braku planu miejscowego warunki zabudowy ustalane są w decyzji WZiZT. Wydawana jest ona na wniosek inwestora przez organ wykonawczy gminy.

W roku 2011 wydano 74 decyzji w tym w mieście 25 i 49 na wsiach, w roku 2012 - 57 decyzji w tym w mieście 28 i na wsiach 29, w roku 2013 - 82 decyzje w tym w mieście 41 i na wsiach 41.

Stosunkowo duża ilość wydanych w 2011 roku decyzji lokalizacyjnych może mieć odzwierciedlenie w ilości oddanych do użytku budynków – w 2012 roku w stosunku do roku 2011 odnotowano dość duży wzrost.

Wykres 19. Budynki nowe oddane do użytkowania w latach 2010 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

MPZP w odróżnieniu od decyzji jest wyznacznikiem i środkiem realizacji polityki przestrzennej gminy. Jest on nie tylko wyrazem polityki gminy, ale przede wszystkim prawem miejscowym, który pomaga skutecznie i racjonalnie zarządzać przestrzenią.

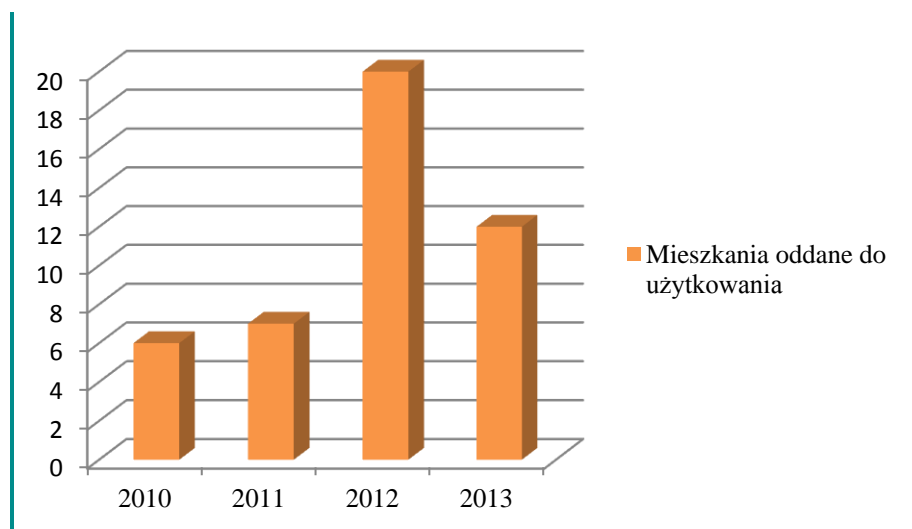
Mieszkalnictwo

Punktem wyjścia analizy stanu gospodarki mieszkaniowej Gminy Iłowa jest ilościowa ocena ogólnej sytuacji mieszkaniowej oraz ilościowa i jakościowa ocena gminnego zasobu mieszkaniowego.

Według rocznika statystycznego w 2012 roku, na terenie gminy znajdowało się 2479 mieszkań. W porównaniu z rokiem 2011 (2462) liczba mieszkań wzrosła o 17. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m² wynosi ok. 71.

W latach 2010-2013 widoczna jest niewielka poprawa sytuacji mieszkaniowej spowodowana wzrostem liczby mieszkań oddanych do użytku.

Wykres 20. Mieszkania oddane do użytkowania w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS /BDL/

Stan techniczny większości zabudowań mieszkaniowych jest poniżej średniego. Dotyczy to zwłaszcza lokali komunalnych w centrum miasta, gdzie znajduje się najwięcej starych budynków. Mieszkaniowe zadania gmin ustanowione są w aktach prawnych różnego rzędu. Począwszy od Konstytucji RP, poprzez kodeks cywilny po ustawę o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Na podstawie tych przepisów gmina zobligowana jest do tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw o niskich dochodach, zapewnienia lokali socjalnych, zamiennych oraz wynajmu pomieszczeń tymczasowych.

Obowiązek wynajmu lokali zamiennych dotyczy w szczególności osób zobowiązanych do opróżnienia lokali, którym sąd przyznał prawo do lokalu zamiennego, najemców lokali, którym wypowiedziano umowę najmu lokalu z uwagi na konieczność rozbiórki lub remontu budynku, najemców zobowiązanych do opróżnienia lokali, które wymagają koniecznej naprawy na czas dłuższy niż rok, najemców, którzy nie skorzystali z oferty nabycia zajmowanego lokalu.

Obowiązek wynajmu lokali socjalnych dotyczy osób zobowiązanych do opróżnienia lokali, którym sąd w wyroku eksmisyjnym przyznał prawo do lokalu socjalnego z mieszkaniowego zasobu gminy.

Obowiązek wynajmu pomieszczeń tymczasowych dotyczy osób, wobec których wszczęto egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, w którym orzeczono obowiązek opróżnienia lokalu socjalnego lub zamiennego.

Ustawa o pomocy społecznej reguluje także formę pomocy społecznej w postaci zapewnienia lokali mieszkalnych chronionych, mających zapewnić osobom w nich zamieszkującym przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie.

Komunalne zasoby mieszkaniowe gmin w Polsce są niewystarczające do wykonywania nałożonych w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej zadań. Aktualnie, głównym sposobem pozyskiwania lokali są wyłącznie remonty tzw. pustostanów. W tym stanie rzeczy, przygotowanie do oddania lokali w używanie wynosi kilka lat. Społeczeństwo ubożeje, a gminy nie są w stanie tworzyć nowych zasobów mieszkaniowych, co wynika głównie z ograniczenia zasobów finansowych.

Mieszkaniowy zasób Gminy Iłowa w 2012 roku stanowił zaledwie 17,6% mieszkań ogółem.

Z roku na rok liczba lokali spada.

Tabela 15. Komunalne zasoby mieszkaniowe Gminy Iłowa w latach 2011 – 2013

Zasoby mieszkaniowe	w 2011	w 2012	w 2013
Mieszkania ogółem	222	205	202
w tym liczba lokali socjalnych	9	9	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZGKiM w Iłowej

Dodatek mieszkaniowy tzw. dopłaty do czynszu to forma pomocy dla tych, których nie stać na opłaty za mieszkanie. Jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku

z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Jego wysokość zależy między innymi od kwoty dochodu wszystkich członków gospodarstwa domowego i powierzchni lokalu, który zajmuje rodzina. Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych z roku na rok rośnie. Dla porównania w 2011 roku wypłacono 1024 dodatki, w 2012 roku ich liczba sięgała już 1118.

5. Analiza strategiczna gminy

Analiza strategiczna to postępowanie badawcze, którego celem jest z jednej strony ocena aktualnie realizowanej przez podmiot strategii zarządzania, z drugiej strony zaś wytyczenie możliwych kierunków dalszej działalności, w związku z zaobserwowanymi zmianami w bliższym i dalszym otoczeniu. Analiza strategiczna koncentruje się głównie na funkcji diagnostycznej, odniesionej zarówno do czynników otoczenia jak i działalności samego podmiotu, w wyraźniej zaś mniejszym stopniu dotyczy restrukturyzacji i rozwoju. Funkcja diagnostyczna wskazuje jakie są uwarunkowania zewnętrzne, w jakich dziedzinach może się badany podmiot rozwijać i skutecznie rywalizować z konkurentami. Funkcja projekcyjna sprowadza się jedynie do przedstawienia ogólnego zarysu podstawowych wariantów przyszłych rozwiązań strategicznych. Analiza strategiczna nie zastępuje prognozowania i planowania działalności, a jedynie wstępnie określa przyszłe strategie podmiotu, mając na uwadze wyniki diagnozy. Generalnie rzecz ujmując, zawarte w analizie strategicznej badanie diagnostyczne podmiotu i otoczenia dotyczy nie tylko eliminacji stwierdzonych nieprawidłowości i błędów, ale służy również celom planistycznym.

Do specyficznych metod analizy strategicznej należą między innymi kompleksowa kwalifikacja działalności podmiotu (bilans strategiczny) jak i analiza SWOT.

Bilans strategiczny polega na przeprowadzeniu szczegółowej i systematycznej analizy podmiotu, w celu zidentyfikowania jego mocnych i słabych stron. Badaniu podlegają wszystkie systemy i funkcje podmiotu, co daje w końcowym efekcie informacje dotyczące jego pozycji na tle konkurencji oraz źródła niepowodzeń i sukcesów.

Podstawowym materiałem, w oparciu o który przeprowadzona została analiza, to raport o stanie gminy. Dokument ten przygotowany został głównie przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Iłowej oraz wszystkich jednostek organizacyjnych gminy. W materiale tym wyodrębnione zostały tematyczne działy związane z poszczególnymi sferami funkcjonowania wspólnoty lokalnej, które umożliwiły dużą szczegółowość, aktualność i merytoryczność informacji. Dla przygotowania bilansu strategicznego stanowiącego narzędzie oceny potencjału rozwoju gminy, wykorzystano również materiały i informacje zebrane podczas konstatacji społecznych. Ponadto przy pracach nad stworzeniem bilansu uwzględniono określającą zadania własne gminy ustawę o samorządzie gminnym, Agendę 21, określającą zasady zrównoważonego rozwoju oraz przeanalizowano zaistniałe zmiany uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w gminie i jej otoczeniu.

Odpowiadając dzisiaj na zadane w poprzednim dokumencie strategicznym pytanie „w jakim miejscu będziemy za 6 lat ” można powiedzieć, że „jesteśmy dalej o podjęte i prowadzone działania i zrealizowane zadania, wynikające z nakreślonych przez strategię głównych celów i kierunków przyszłego rozwoju”. Wskazany cel strategiczny dotyczący budowy i modernizacji infrastruktury technicznej i komunikacyjnej został zrealizowany poprzez budowę sieci wodociągowych w Jankowej Żagańskiej, w Czyżówku, w Żagańcu i w Czernej, remont ul. Ogrodowej, czy uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy autostradzie. Cel strategiczny w zakresie infrastruktury społecznej zrealizowano budując halę widowiskowo-sportową oraz remontując świetlice wiejskie w szczególności w miejscowościach Klików i Czyżówek. Rewitalizację parku miejskiego (alei spacerowych, ogrodu japońskiego, angielskiego i różanego) przeprowadzono w związku z realizacją celu - rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

5.1. Bilans strategiczny

Niniejszy bilans strategiczny stworzono w aspekcie potencjału strategicznego Gminy Iłowa. Potencjał strategiczny to nic innego jak odpowiednio dobrane zasoby, umiejętności i zdolności gminy. To podstawa kreowania przewagi konkurencyjnej. W tym celu dokonano analizy kluczowych czynników sukcesu Gminy Iłowa. Analiza ta skoncentrowana była wyłącznie na tych zasobach gminy, które przyczyniają się do jej rozwoju i konkurencyjności względem innych. To one wskazują silne strony podmiotu (gminy), a także warunkują jej możliwości rozwojowe.

Do badania nie wybrano wszystkich występujących czynników a jedynie te, które w decydujący sposób będą odpowiadać za sukces. To właśnie te czynniki były przedmiotem dokładnej analizy.

Badanie rozpoczęto od określenia listy kluczowych czynników sukcesu. Etap pierwszy obejmował identyfikację gminy w oparciu o zebrane informacje składające się na jej opis i o ustawę konstytuującą oraz ustalenie grup czynników. Następnym krokiem było uszczegółowienie wybranych czynników i przyjęcie zbioru kluczowych czynników sukcesu.

Etap drugi to ocena kluczowych czynników i wyłonienie możliwości i czynników sukcesu.

W celu głębszego przeanalizowania poszczególnych sfer funkcjonowania wspólnoty lokalnej, dla całej gminy przeprowadzona została analiza i ocena cząstkowa dla poszczególnych działów tematycznych. Działaniami objęto trzy podstawowe obszary aktywności: gospodarkę, środowisko (zarówno przyrodnicze jak i przestrzenne) oraz społeczeństwo.

Obszar gospodarczy obejmował głównie infrastrukturę techniczną tj. wodociągi, kanalizację, komunikację lokalną (w tym pieszo – rowerową), komunikację publiczną, telekomunikację, media energetyczne, usługi i przetwórstwo, budownictwo, handel, transport i magazynowanie, rolnictwo i leśnictwo z przetwórstwem.

Obszar środowiska wiązał się przede wszystkim z położeniem gminy (w tym jej walorami przyrodniczymi), turystyką, rekreacją, zagospodarowaniem przestrzennym, glebami, atmosferą, obszarami zagrożonymi.

Obszar społeczny dotyczył struktury demograficznej i społecznej ludności, bezrobocia i zatrudnienia, bezpieczeństwa. Obszar ten był dość rozbudowany, poruszono w nim szereg kwestii społecznych takich jak np. bezrobocie, przestępczość, ochrona zdrowia, sytuacja mieszkaniowa.

Jak już wspomniano, przy tworzeniu bilansu nawiązano do idei „zrównoważonego rozwoju gminy” przyjętej w formie „Agendy 21”. Zgodnie z jej założeniem, strategia zrównoważona powinna być nakierowana na przyszłe pokolenia i koordynować zróżnicowane potrzeby gminy poprzez pryzmat szanowania potrzeb we wszystkich trzech ww. obszarach.

Poniżej wskazano czynniki mające wpływ na rozwój Gminy Iłowa, przyjęte do listy ważnych czynników sukcesu. Czynniki te pogrupowano hierarchicznie czyli od tych które mają największy wpływ na rozwój po te, z wpływem najmniejszym. Wpasowując poszczególne czynniki w aktualną sytuację gminy wyłoniono atuty gminy i kluczowe czynniki sukcesu, wskazujące najważniejsze obszary rozwoju.

5.1.1. Obszar stanu społeczeństwa

Poniżej wymienione zostały czynniki mające największy wpływ na rozwój w tym obszarze.

1. Budżet, który dla Gminy Iłowa jest niewielki jednak dzięki rozsądnej gospodarce jest w miarę stabilny - ma bardzo istotny wpływ na rozwój, gdyż od budżetu zależy na ile gmina zdoła uporać się z potrzebami i problemami jej mieszkańców, które raczej wzrastają niż maleją.
2. Miejsca pracy – przyjęto zaraz po budżecie jako czynnik opisujący sytuację na rynku pracy z uwzględnieniem stanu bezrobocia, mający duży wpływ na rozwój.
3. Edukacja – wpływa w równym stopniu co miejsca pracy na rozwój. Edukację oceniano jako stan i dostosowanie jej systemu w Gminie Iłowa do potrzeb aktualnych i przyszłych. Dobrze ocenia się edukację zarówno tą którą „zapewnia” gmina, jak i tą ponadgimnazjalną (powiat).

4. Promocja i ochrona zdrowia – przyjęto, że stan otwartej opieki zdrowotnej także wpływa na rozwój gminy.
5. Kultura sport i rekreacja – łączy ocenę zarówno istniejącego zaplecza sportowo - rekreacyjnego jak i kulturalnego. Pozytywny wpływ ma tutaj w szczególności nowo wybudowana hala sportowa czy obiekt sportowy ORLIK. Czynniki te ocenia się jako bardzo dobre.
6. Opieka społeczna – odnosząca się w dużym stopniu do kwestii jakości życia ludności, będąca ustawowym zadaniem gminy także może wpłynąć na poprawę sytuacji gminy.
7. Najmniejszy – jednak znaczący wpływ na rozwój gminy mają mieszkalnictwo, bezpieczeństwo mieszkańców, współpraca z otoczeniem oraz ludność:
 - mieszkalnictwo – oceniono dostosowanie stanu istniejącego do potrzeb mieszkańców,
 - bezpieczeństwo mieszkańców – w sposób zagregowany określono w szczególności sytuację w zakresie bezpieczeństwa (policja) jak i w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
 - współpraca z otoczeniem – pozytywnie oceniono zarówno współpracę wewnętrzną – z innymi podmiotami niepublicznymi, sąsiednimi gminami, w ramach powiatu jak i województwa, a także zewnętrzną – w ramach Unii Europejskiej,
 - ludność – w sposób zagregowany określono sytuację ludnościową. Sytuacja demograficzna w Gminie Iłowa (zwłaszcza malejąca liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym) wzbudza pewien niepokój.

Podstawy przeprowadzonej analizy głównie stanu aktualnego gminy wskazują, że największymi atutami Gminy Iłowa są kultura, sport i rekreacja, dobry stan zaplecza edukacyjnego oraz współpraca z otoczeniem.

Kluczowymi czynnikami sukcesu dla obszaru społeczności lokalnej są działania mające na celu przeciwdziałanie bezrobociu, dalszy rozwój systemu edukacji oraz zwiększenie potencjału finansowego. Mniejsze bezrobocie - to przede wszystkim w ujęciu globalnym większe dochody budżetu państwa i gminy (podatki), zmniejszenie ubóstwa społeczeństwa, rozwój intelektualno – przemysłowy, produktywny potencjał ludzki, zmniejszenie migracji ludzi bezrobotnych.

Dobra oświata (a taką posiada Gmina Iłowa) to nie tylko utrzymanie i rozwój bazy oświatowej, ale zapewnienie edukacji na wysokim poziomie, skutecznej, nowoczesnej, atrakcyjnej, otwierającej młodzieży drzwi na przyszłość.

Wykorzystanie stabilnego budżetu umożliwi myślenie o pozyskiwaniu środków komercyjnych z zewnątrz na wsparcie działań gminy.

5.1.2. Obszar stanu środowiska.

Czynniki mające największy wpływ na rozwój w obszarze środowiska.

1. Położenie, lokalizacja gminy - w szczególności komunikacja zewnętrzna ma istotne znaczenie dla możliwości rozwojowych. Podobnie turystyka i rekreacja – ten obszar jest naturalnym zapleczem możliwości aktywności gospodarczej dla gmin miejsko-wiejskich o korzystnym stanie środowiska naturalnego, jak i dla miasta. Duże znaczenie odgrywa tutaj miejski park w Iłowej – po przeprowadzonej niedawno rekompozycji.
2. Gmina Iłowa ma wysoki wskaźnik zalesienia dlatego też lasy i tereny zielone są dużym wyznacznikiem rozwoju.
3. Zagospodarowanie przestrzenne – w rozumieniu którego oceniono w szczególności stan formalny (uchwalone plany, wydane decyzje lokalizacyjne itp.), zawiera działania ochronne obejmujące dążenie do zachowania równowagi pomiędzy elementami naturalnymi środowiska a wytworami działalności ludzkiej oraz kształtowanie przestrzeni - związane z nowymi kierunkami rozwoju społeczno-gospodarczego. Zagospodarowanie przestrzenne przyjęto jako czynnik rozwoju.
4. Zasoby wodne gminy - oceniono w sposób całościowy.
5. Kruszywa i kopaliny – uwzględniono występowanie i wykorzystanie zasobów kopalnych.
6. Stosunkowo niskie w Gminie Iłowa gleby (bonitacja) również są czynnikiem rozwoju.
7. Atmosfera – wysoki stopień zalesienia wpływa korzystnie na stan atmosfery.
8. Obszary zagrożone.

Powyższe informacje wskazują, że Gmina Iłowa ma duży potencjał w turystyce i rekreacji oraz lasach i terenach zielonych. Z kolei rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz zagospodarowanie przestrzenne, przez które należy rozumieć ochronę określonych wartości przestrzeni jak i racjonalne kształtowanie przestrzeni przy wykorzystaniu możliwości stymulowania procesów gospodarczych, są kluczowymi czynnikami sukcesu dla obszaru środowiska.

5.1.3. Obszar gospodarczy

Rozwój gospodarczy skupia się wokół podstawowych obszarów: gospodarki, rolnictwa, komunikacji i infrastruktury. Jest najważniejszym obszarem dla wzrostu dobrobytu mieszkańców (np. infrastruktura). Zarówno bezpośredni skutek (np. spadek bezrobocia) jak i pośredni (np. wzrost wpływów z podatków) powoduje, że rozwój tego obszaru ma zwielokrotniony wpływ na szeroko rozumiany rozwój gminy.

Poniżej wypunktowano przyjęte czynniki mające kluczowy wpływ na rozwój w obszarze gospodarczym.

1. Usługi i przetwórstwo - ich poziom rozwoju jest bardzo dobry w gminie.
2. Wodociągi - zwodociągowanie gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięte również na terenach wiejskich, gdzie w związku z przeprowadzonymi inwestycjami wodociągowymi tylko dwie wsie zasilane są z ujęć własnych, uzbrojenie terenów SAG (wodociąg) ma pozytywne odbicie w atrakcyjności terenów inwestycyjnych.
3. Kanalizacja - stan skanalizowania jest słabo rozwinięty – brak rozwiązania problemu gospodarki ściekowej na terenach wiejskich, niewielki stopień w poprawie stanu kanalizacji odgrywa uzbrojenie terenów SAG, ma to jednak bardziej pozytywne odbicie w atrakcyjności terenów inwestycyjnych.
4. Drogi (połączenia zewnętrzne) nie będące zadaniem gminy. Dzięki położeniu Gmina Iłowa ma bardzo dobrą komunikację, istnieje potrzeba dalszej rozbudowy.
5. Komunikacja lokalna (w tym piesza-rowerowa) – w ramach zadań gminy - stan nie jest najlepszy, niewielki stopień w poprawie stanu dróg odgrywa budowa dróg wewnętrznych na terenach SAG, ma to jednak bardziej pozytywne odbicie w atrakcyjności terenów inwestycyjnych.
6. Handel, transport i magazynowanie mimo, iż leży poza bezpośrednimi możliwościami gminy, ma duży wpływ na jej rozwój.
7. Rolnictwo i łowiectwo (z przetwórstwem) - niskie klasy bonitacyjne gruntu.
8. Budownictwo - istnieje możliwość rozwoju.
9. Komunikacja publiczna.
10. Telekomunikacja mimo, iż leży poza bezpośrednimi możliwościami gminy ma duży wpływ na jej rozwój.
11. Media energetyczne - uzbrojenie terenów SAG.

Największy potencjał rozwojowy gminy tkwi w dalszym rozwoju usług i przetwórstwa. Dodatkowym źródłem możliwości jest rozwój komunikacji gminy w oparciu o dobrze rozbudowaną sieć połączeń zewnętrznych oraz budowa systemu kanalizacji, która nie tylko zwiększy zadowolenie mieszkańców, ale i uatrakcyjni tereny gminy. Rozwój komunikacji zewnętrznej w istotny sposób wpłynie na rozwój Gminy Iłowa, gdyż umożliwi swobodny zjazd z terenów SAG a taki stan rzeczy przełoży się na pozyskane inwestorów w strefie.

6. Analiza SWOT/TOWS

Analiza SWOT/TOWS to jedna z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się gmina. Służy ona porządkowaniu i segregacji informacji, stanowi użyteczną pomoc przy dokonywaniu oceny zasobów własnych i wpływu otoczenia, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego. SWOT to silne strony (strengths), słabe strony (weaknesses), szanse (opportunities) i zagrożenia (threats).

S - STRENGTHS, czyli silne, mocne strony,

W - WEAKNESSES, czyli słabe strony,

O - OPPORTUNITIES, czyli okazje, szanse,

T - THREATS, czyli zagrożenia.

Nazwa TOWS powstała przez przestawienie liter w słowie SWOT i wskazuje na odwrócenie kolejności analizy. O ile w analizie SWOT wychodzi się od oceny wewnętrznych sił i słabości, dla których szuka się sposobu najlepszego wykorzystania biorąc pod uwagę otoczenie organizacji, o tyle w analizie TOWS zaczyna się od rozpatrzenia szans i zagrożeń w otoczeniu przed którymi stoi organizacja, które następnie konfrontuje się z własnymi predyspozycjami do wykorzystania tych szans i niwelowania zagrożeń.

Analiza SWOT/TOWS obejmuje diagnozę sytuacji podmiotu (gminy) w czterech obszarach. Przez mocne (silne) strony należy rozumieć specjalne walory i zasoby gminy odróżniające ją od innych. Mogą one być wynikiem położenia geograficznego, wielkości gminy, potencjału społecznego, gospodarczego, infrastrukturalnego, stanu środowiska przyrodniczego, zasobów dziedzictwa kulturowego, kondycji finansowej gminy. Silne strony dotyczą więc szeroko rozumianych walorów i zasobów gminy.

Słabe strony są konsekwencją ograniczeń szeroko rozumianych walorów i zasobów oraz niedostatecznych umiejętności w stosowaniu aktywnych i kreatywnych metod zarządzania gminą. Mogą one dotyczyć wszystkich lub tylko niektórych zasobów czy sfer działania. Duża liczba słabych stron gminy zmniejsza jej zdolność do konkurencyjności z innymi i ogranicza możliwości oraz tempo jej dalszego rozwoju.

Przez szanse należy rozumieć takie „kombinacje” różnych czynników, okoliczności, zjawisk i procesów występujących w otoczeniu gminy w określonym miejscu i czasie, które mają korzystny (pozytywny) wpływ na jej funkcjonowanie i dalszy rozwój. Szanse mogą więc stać się bodźcami rozwoju gminy.

Przez zagrożenia rozumiemy uzasadnione zjawiska, okoliczności, zdarzenia lub proces występujący w otoczeniu gminy w określonym miejscu i czasie, które mają niekorzystny (negatywny) wpływ na jej funkcjonowanie i dalszy rozwój. Zagrożenia stanowią więc bariery, utrudnienia w rozwoju gminy.

W wyniku prac dotyczących tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Iłowa prowadzonych w sposób uspołeczniony – w szczególności na spotkaniach konsultacyjnych, wybrano kluczowe obszary działalności gminy i zidentyfikowano najważniejsze szanse i zagrożenia. Stworzono uporządkowaną wersję propozycji mocnych i słabych stron jak i szans i zagrożeń.

Tabela 16. Mocne i słabe strony Gminy Iłowa

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobre położenie względem przejść granicznych z Niemcami w Olszynie, Przewozie, Zgorzelcu. 2. Przebieg przez gminę autostrady o znaczeniu międzynarodowym A – 18. 3. Ciągły rozwój firm: Vitrosilicon S.A., INTRA S.A., Feryster Sp. J. B. I Z. Sobków, WIENERBERGER Ceramika Budowlana Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny Jankowa Żagańska. 4. Atrakcyjna oferta inwestycyjna (uzbrojone tereny inwestycyjne przy autostradzie – SAG). 5. Utrzymująca się na stosunkowo niezmiennym poziomie (w trudnych czasach dla przedsiębiorców: - spadające dochody Budżetu Państwa, zmniejszające się tempo wzrostu gospodarczego, niedomykające się fundusze ZUS i 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak infrastruktury kanalizacyjnej na wsiach. 2. Wieloletnie zaniedbywanie i zły stan urządzeń melioracyjnych. 3. Zły stan urządzeń kanalizacji deszczowej. 4. Brak ścieżek rowerowych. 5. Zły stan nawierzchni dróg istniejących, brak nawierzchni na drogach. 6. Słaba jakość oświetlenia. 7. Intensywność (natężenie) ruchu drogowego. 8. Brak dojazdu do strefy przemysłowej. 9. Niskie bezpieczeństwo pieszych, przejścia dla pieszych i oświetlenie. 10. Brak terenów pod budownictwo mieszkaniowe. 11. Zły stan substancji mieszkaniowej, zastój w budownictwie, brak mieszkań komunalnych. 12. Brak kąpielisk. 13. Niewystarczająca infrastruktura

<p>NFZ, zmieniające się przepisy prawa w szczególności podatkowego z niewielką tendencją wzrostową) ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.</p> <ol style="list-style-type: none">6. Przedsiębiorczość mieszkańców i firm.7. Duża powierzchnia lasów (wysokie walory środowiska).8. Dobre zaplecze edukacyjne (3 szkoły podstawowe w tym jedna społeczna, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna),9. Pełnowymiarowa hala sportowa wybudowana w 2010 roku z trybunami na ok. 300 osób - wykorzystywana na potrzeby szkoły oraz sportu powszechnego.10. ORLIK (zaplecze sportowe).11. Istniejący stadion sportowy w Iłowej (zaplecze sportowe).12. Stosunkowo duża sieć cieków wodnych (rzek, strumieni - wysokie walory środowiska).13. Położenie gminy w części na zbiorniku wód głębinowych (wysokie walory środowiska).14. Istnienie ośrodka pełniącego rolę centrum kulturalnego w Iłowej.15. Dobre warunki do rozwoju turystyki na terenie pozamiejskim (wysokie walory środowiska).	<p>kulturalno - sportowo – rekreacyjna oraz techniczna na terenach wiejskich (placówki wiejskie, boiska sportowe).</p> <ol style="list-style-type: none">14. Brak (niewystarczająca) infrastruktura lokalowo – zajęciowa dla osób niepełnosprawnych i starszych w gminie.15. Brak ośrodków wsparcia dziennego.16. Niedostateczna współpraca podmiotów pozarządowych.17. Niedostateczna ilość i współpraca podmiotów ekonomii społecznej.18. Niewystarczająca promocja gminy.19. Niedostateczna ilość alternatywnych form spędzania czasu wolnego szczególnie dla mieszkańców obszarów wiejskich.20. Niedostateczne wyposażenie świetlic wiejskich.21. Niedostateczna ilość animatorów lokalnych, szczególnie na obszarach wiejskich.22. Nieodpowiednio zorganizowane i prowadzone działania animacyjne.23. Niewystarczająca ilość partoli policji w gminie.24. Niedostateczne wsparcie (aktywizacja osób bezrobotnych) brak punktów konsultacyjnych.25. Brak ofert pracy – bezrobocie.26. Niska świadomość społeczna w zakresie przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii.
---	--

<p>16. Oczyszczalnia ścieków mogąca unieszkodliwiać ścieki z terenu całej gminy.</p> <p>17. Punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).</p> <p>18. Istnienie bazy hotelowej (Rezydencja Janków, Hayduk przy autostradzie).</p> <p>19. Duża ilość zabytków architektonicznych.</p> <p>20. Istniejący zespół pałacowo-parkowy w Iłowej - po rekompozycji.</p> <p>21. Dostęp do sieci telefonii komórkowej na terenie gminy.</p> <p>22. Możliwość lokalizacji nowych firm produkcyjno-usługowych w szczególności na terenach SAG.</p> <p>23. Wysoka pozycja gminy w latach ubiegłych jako gmina atrakcyjna dla nowych inwestorów.</p> <p>24. Duża ilość oraz stosunkowo dobry stan placówek infrastruktury społecznej (budowy, przeprowadzone modernizacje świetlic wiejskich).</p> <p>25. Funkcjonujące w miejscowościach wiejskich place zabaw.</p> <p>26. Możliwe dofinansowania ze środków UE na prowadzenie działalności gospodarczej.</p> <p>27. Współpraca z gminami partnerskimi Jänschwalde i Rietchen oraz z miejscowością</p>	<p>27. Pogarszające się warunki techniczne budynku przedszkola miejskiego w Iłowej(budowa drewniana).</p> <p>28. Niedostosowanie warunków lokalowych w budynku szkolnym przy ul. Kolejowej (klasy I – III).</p> <p>29. Niedostosowanie warunków lokalowych OPS i UM dla osób starszych, niepełnosprawnych, matek z dziećmi – bariery architektoniczne, niedostateczne warunki lokalowe urzędu - zły stan techniczny budynku.</p> <p>30. Zła estetyka zewnętrzna i wewnętrzna budynków, w szczególności budynków użyteczności publicznej.</p> <p>31. Ograniczony dostęp - słaba informacja o istniejących (działających) podmiotach pożytku publicznego, wolontariat.</p> <p>32. Niewykorzystanie walorów rekreacji – sportowych występujących na terenie gminy zbiorników wodnych.</p> <p>33. Brak miejsc zbiorowego żywienia dla osób dorosłych.</p> <p>34. Brak żłobków na terenie gminy.</p> <p>35. Brak noclegowni dla osób bezdomnych.</p> <p>36. Niedostateczna ilość mieszkań socjalnych.</p> <p>37. Brak mieszkań chronionych.</p> <p>38. Zbyt mały dostęp do specjalistów z zakresu psychologii w tym dziecięcej, prawnika, terapeutów.</p> <p>39. Niewystarczająca infrastruktura</p>
--	---

<p>Grossräschen,</p> <p>28. Dobre zabezpieczenie przeciwpożarowe (3 Ochotnicze Straże Pożarne).</p> <p>29. Istniejąca Miejska Orkiestra Dęta przy Gminnym Centrum Kultury i Sportu w Iłowej.</p> <p>30. Organizowanie koncertów muzyki organowej.</p> <p>31. Cykliczne koncerty Filharmonii Zielonogórskiej.</p> <p>32. Powszechny dostęp do Internetu.</p> <p>33. Działalność komisariatu policji.</p> <p>34. Patrole drogowe.</p> <p>35. Przedszkole.</p> <p>36. Pedagodzy w każdej szkole.</p> <p>37. Realizacje programów profilaktycznych działających na rzecz zapobiegania uzależnieniom.</p> <p>38. Możliwość kontaktu z psychoterapeutą dla dzieci i młodzieży.</p> <p>39. Działalność OPS.</p> <p>40. Klub Seniora.</p> <p>41. Związek Sybiraków.</p> <p>42. Związek Kombatantów.</p> <p>43. Grupy modlitewne.</p> <p>44. Działalność stowarzyszenia „Piękni Życiem”.</p> <p>45. Przychodnie zapewniające podstawową opiekę zdrowotną.</p> <p>46. Opieka - pomoc pielęgniarek środowiskowych.</p>	<p>techniczna w zakresie wodociągów i gazu.</p> <p>40. Nieodpowiednia estetyka terenów wiejskich.</p> <p>41. Brak (niewystarczająca) komunikacji autobusowej i kolejowej, w szczególności wsie – miasto.</p> <p>42. Niedostateczne oznakowanie ulic.</p> <p>43. Mała ilość miejsc w przedszkolach.</p> <p>44. Słaba jakość gleb pod względem rolniczego użytkowania.</p> <p>45. Małe wykorzystanie świetlic wiejskich na potrzeby społeczności lokalnej (sołectwa).</p> <p>46. Słabe wykorzystanie środków unijnych przez małe podmioty gospodarcze.</p> <p>47. Brak podmiotów działających na rzecz rozwoju MSP.</p> <p>48. Duża odległość do ośrodków administracji wojewódzkiej (Gorzów, Zielona Góra czy Wrocław).</p> <p>49. Niewykorzystane obiekty poprodukcyjne (częściowo Eskord, Pałac w Czernej, częściowo Dworce PKP).</p> <p>50. Niewystarczająca ochrona i rekonstrukcja obiektów zabytkowych w gminie.</p> <p>51. Sprzedaż alkoholu nieletnim.</p> <p>52. Łatwy dostęp do narkotyków.</p> <p>53. Brak zagospodarowania terenów pod potrzeby turystyki (np. brak pól namiotowych) oraz brak odpowiedniej</p>
---	--

<p>47. Gabinety stomatologiczne.</p> <p>48. Prowadzona profilaktyka zdrowotna przez pielęgniarkę szkolną.</p> <p>49. Współpraca różnych instytucji.</p> <p>50. Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii.</p> <p>51. Działalność grupy A/A, klub abstynenta.</p> <p>52. Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy.</p> <p>53. Działalność CARITAS przy parafii.</p> <p>54. Działalność klubów sportowych.</p> <p>55. Pozalekcyjne zajęcia sportowe (zaplecze sportowe).</p> <p>56. Możliwość udziału w sekcjach piłki siatkowej, tenisa stołowego, szachów, aerobik, (zaplecze sportowe).</p> <p>57. Ogólnodostępna siłownia (zaplecze sportowe).</p> <p>58. Nauka jazdy konnej w Koninie Żagańskim (zaplecze sportowe).</p> <p>59. Duża inicjatywa społeczna, chęć wspólnego działania, życzliwość.</p> <p>60. Brak przestępczości „wewnętrznej” (czuję się bezpiecznie w swojej miejscowości, w swoim otoczeniu).</p>	<p>promocji walorów turystycznych.</p> <p>54. Łączony budynek szkoły podstawowej z gimnazjum.</p> <p>55. Brak możliwości rehabilitacji (konieczność dojazdu do Żagania lub Żar)</p> <p>56. Słaby dostęp do opieki medycznej – specjaliści.</p> <p>57. „Wandalizm” i zagrożenie bezpieczeństwa napływające z „zewnątrz gminy”.</p>
--	---

Tabela 17. Szanse i zagrożenia Gminy Iłowa

Szanse	Zagrożenia
<p>Zewnętrzne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywna polityka państwa w zakresie wspierania małych i średnich przedsiębiorstw (rozwój małej przedsiębiorczości). 2. Możliwość pozyskania środków finansowych na projekty twarde i miękkie realizowane przez gminę (środki z Unii Europejskiej). 3. Współpraca regionalna – programy współpracy woj. Lubuskiego z Brandenburgią i Saksonią. 4. Szansa wdrażania nowych technologii w ramach współpracy międzynarodowej. 	<p>Zewnętrzne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedłużający się okres wejścia w życie programów pomocowych na okres programowania 2014-2020 (w szczególności PRO Lubuskie 2020). 2. Kryzys finansów publicznych (spadające dochody Budżetu Państwa, zmniejszające się tempo wzrostu gospodarczego). 3. Brak jasnej polityki fiskalnej państwa. 4. Zmieniające się przepisy prawa w szczególności w zakresie prawa podatkowego.
<p>Wewnętrzne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost świadomości społecznej w zakresie ekologii. 2. Rozwój przemysłu i usług opartych na produktach VITROSILICON. 3. Rozwój przedsięwzięć związanych z energią odnawialną (budowa elektrowni wodnych, wyposażanie mieszkań w instalacje wykorzystujące ciepło i światło słoneczne). 4. Produkcyjne wykorzystanie obiektów przemysłowych (ESKORD). 5. Aktywizacja społeczna środowisk wiejskich na bazie programu Wiejskich Ośrodków Integracji 	<p>Wewnętrzne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost tzw. postaw roszczeniowych mieszkańców wobec instytucji publicznych. 2. Pogarszanie się relacji pomiędzy zadaniami nakładanymi na samorząd lokalny, a jego zdolnościami finansowymi (trudności budżetowe). 3. Lepsze warunki płacowe w państwach UE (odpływ wykształconej kadry poza teren Polski, ucieczka ludzi młodych z obszarów wiejskich). 4. Starzenie się społeczeństwa. 5. Nasilanie się zjawiska narkomanii, alkoholizmu, ubóstwa. 6. Brak dostatecznej ilości miejsc spędzania

<p>Społecznej.</p> <ol style="list-style-type: none">6. Szkolnictwo zawodowe i praktyczne.7. Rozwój agroturystyki.8. Rozwój istniejących firm tworzących dodatkowe miejsca pracy (rozwój małej przedsiębiorczości).9. Tworzenie zaplecza obsługi podróżujących pojazdami samochodowymi w związku z istnieniem węzła autostrady w Iłowej (pierwszy zjazd nie leżący bezpośrednio przy granicy).10. Powstawanie baz magazynowo przeładunkowych (ponadlokalne centrum logistyczne).11. Zahamowanie uciążliwej działalności gospodarczej na terenie miasta (rozbudowa zakładów poza terenem miasta).12. Zmniejszanie się tzw. własności komunalnej mieszkań na mieszkania własnościowe.13. Uzbrojenie terenów SAG z wykorzystaniem Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 „Rozwój infrastruktury wzmacniającej konkurencyjność regionu”.14. Nawiązanie do przedwojennej tradycji hodowli kwiatów ozdobnych w Iłowej.	<p>wolnego czasu zarówno przez młodzież, jak i osoby w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.</p> <ol style="list-style-type: none">7. Stagnacja w zakresie rozwoju gospodarczego w tym transportu ponadlokalnego, zarówno kołowego jak i kolejowego.8. Trudności w pozyskiwaniu środków unijnych.9. Mała atrakcyjność ofert pracy (bezrobocie).10. Wyczuwana bezradność.
--	--

Powyższa analiza posłużyła do identyfikacji i zhierarchizowania kluczowych czynników mających wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Iłowa. Analiza stanowiła element diagnostyczny wspomagający proces formułowania wyzwań, celów strategicznych i celów operacyjnych.

7. Misja i wizja strategii

Wizja rozwoju gminy stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie przyszłości – w przypadku Gminy Iłowa w perspektywie 2020 roku. Określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota gminy, tj. zarówno władze samorządowe jak i ich partnerzy (lokalni oraz ponadlokalni), wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza gmina. Wskazuje ona pryncypialny kierunek działania.

Określiwszy optymalną strategię dla Gminy Iłowa na podstawie zaobserwowanych relacji pomiędzy silnymi i słabymi stronami jak i zagrożeniami i szansami, określono jej wizję.

Najważniejszą wartością jest człowiek, dlatego tak ważne jest, aby wszystkie realizowane przedsięwzięcia rozwojowe wpływały przede wszystkim na poprawę warunków życia społeczności lokalnej. Człowiek jest głównym aktorem życia społeczno-gospodarczego, zdobywa wiedzę, kreuje procesy rozwojowe, żyje w określonej przestrzeni społeczno-gospodarczej, której jakość w istotny sposób warunkuje kondycja gospodarki.

W 2020 roku Gmina Iłowa

pełni rolę „ośrodka” z rozwiniętą infrastrukturą społeczną, turystyczno-rekreacyjną, techniczną i komunikacyjną jak i z rozwiniętymi funkcjami gospodarczymi i usługowymi, wykorzystując wysoką dostępność komunikacyjną, atrakcyjność terenów inwestycyjnych oraz niepowtarzalne walory przyrodnicze i kulturowe.

Mieszkańcy Gminy Iłowa korzystają z dobrej jakości usług edukacyjnych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, które stanowią również magnes dla nowego osadnictwa.

7.1.Cele strategiczne – obszary priorytetowe

Mając na uwadze wizję Gminy Iłowa w 2020 roku, która zakłada uzyskanie określonego stanu jej rozwoju, gdzie na pierwszym miejscu są jej mieszkańcy – wykształceni, otwarci na zmianę, wiedzę i innowacje, społeczność jest aktywna na rynku pracy i poza nim, a gospodarka lokalna jest konkurencyjna i innowacyjna zarówno w przestrzeni krajowej, jak i europejskiej, wyłoniono i wskazano poniżej najważniejsze „wyzwania” zarówno w aspekcie społecznym jak i gospodarczym, stojące przed Gminą Iłowa.

Na pierwszy plan wyłaniają się potrzeby w zakresie infrastruktury społecznej. Infrastruktura społeczna to nie tylko zespół urządzeń publicznych zaspokajających potrzeby socjalne, oświatowe czy kulturalne ludności. Obejmuje ona także usługi w zakresie prawa, bezpieczeństwa, oświaty i nauki, kultury, opieki społecznej, służby zdrowia, instytucje administracji państwowej itp. Infrastruktura społeczna ma duże znaczenie w rozwoju gminy. Dla przykładu, rozbudowa szkół (edukacji) może stanowić czynnik dynamizujący gospodarkę.

Wyznacznikiem lepszej przyszłości obok infrastruktury społecznej, jest także infrastruktura techniczna. Stanowią ją urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty świadczące niezbędne i podstawowe usługi dla określonej jednostki przestrzenno-gospodarczej (zarówno wsi jak i miasta) w zakresie energetyki, dostarczania wody, gazu, usuwania ścieków i odpadów, transportu, teletechniki itp. Jej budowa i modernizacja - to oprócz poprawy warunków życia społeczności lokalnej – także pozyskanie inwestorów (głównie w strefie SAG), co w przyszłości może stać się rozwiązaniem dla istniejących problemów społecznych oraz zapewnić stabilizację dla finansów publicznych. Rozwój w zakresie infrastruktury technicznej uwarunkowany jest nie tylko inwestycjami wewnętrznymi gminy (komunalnymi) np. w zakresie rozwiązania problemów gospodarki ściekowej (kanalizacja sanitarna na terenach wiejskich), wodociągów czy komunikacji wewnętrznej (drogi) ale i inwestycjami zewnętrznymi (m.in. budowa obwodnicy Iłowej – co uatrakcyjni ofertę inwestycyjną, budowa drugiej nitki A 18 itp.).

Uwzględniając możliwości wytwórcze oraz istniejące zasoby naturalne czy pozytywne aspekty choćby w dogodnej komunikacji zewnętrznej Gminy Iłowa, jak i - chociaż niedostateczne w stosunku do potrzeb - zainteresowanie podmiotów w zakresie działalności gospodarczej, warto wspierać powstawanie nowych firm głównie produkcyjnych, magazynowych czy logistycznych.

Niemniej ważnym wyzwaniem dla gminy – z racji występowania walorów środowiskowo – kulturalnych jest rozpropagowanie i dalszy rozwój infrastruktury rekreacyjno - turystycznej. Są to wszelkiego rodzaju obiekty oraz urządzenia, które mają na celu służyć przyjeżdżającym na dany obszar turystom i zaspokajanie ich potrzeb związanych z bierną oraz aktywną turystyką. Na infrastrukturę turystyczną składają się bazy noclegowe (hotele, pensjonaty, pokoje gościnne, pola namiotowe, gospodarstwa agroturystyczne, kempingi), bazy gastronomiczne (restauracje, bary, pijalnie, zajazdy, kawiarnie, puby) obiekty sportowe (hale sportowe, korty tenisowe, itd.) obiekty kultury, szlaki - piesze, rowerowe oraz inne trasy. Stanowią ją także oryginalne oferty i wydarzenia kulturalne, zabytki, zachowane i pielęgnowane tradycje (np. hodowli kwiatów ozdobnych).

Aby więc uzyskać obraz określony zapisami powyższej wskazanej wizji, trzeba tworzyć w gminie różne elementy szeroko rozumianej infrastruktury zarówno tej instytucjonalnej, jak i funkcjonalnej. Należy więc:

- rozwijać (budować i modernizować) infrastrukturę techniczną gwarantującą zaopatrzenie miejscowości gminy w wodę, energię elektryczną i gaz oraz sprzyjającą ochronie walorów naturalnych środowiska (rozwój sieci kanalizacyjnej i lokalnych oczyszczalni ścieków), jak i zapewniającą swobodną i dobrą komunikację,
- rozwijać (rozbudowywać) sfery ściśle powiązane z turystyką i rekreacją,
- stymulować rozwój infrastruktury społecznej (np. budowa i modernizacja obiektów służby zdrowia, urządzeń kulturalno- oświatowych),
- a nadto aktywizować rozwój lokalnego rolnictwa, przemysłu czy handlu detalicznego, jak i promować gminę oraz zmierzać do poszukiwania nowych partnerów i inwestorów.

Powyższe pozwoliło sformułować cztery cele strategiczne gminy (w perspektywie 2020 roku), z których wynikają dalsze cele operacyjne.

Cele strategiczne dla Gminy Iłowa
Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej gwarantującej zaopatrzenie miejscowości gminy w wodę, energię elektryczną i gaz oraz sprzyjającej ochronie walorów naturalnych środowiska (rozwój sieci kanalizacyjnej i lokalnych oczyszczalni ścieków), jak i zapewniającej swobodną i dobrą komunikację.
Rozbudowa sfery ściśle powiązanej z turystyką i rekreacją (infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej).

Budowa i modernizacja (stymulacja) rozwoju infrastruktury społecznej.

Promocja gminy oraz poszukiwanie nowych partnerów i inwestorów.

7.2. Proponowane kierunki działań oraz cele operacyjne

W wyniku prac zespołów powołanych do spraw strategii, w oparciu o analizę strategiczną wskazującą kluczowe czynniki sukcesów w poszczególnych obszarach jak i wizję rozwoju, wyodrębniono kierunki interwencji – przykładowe zadania i projekty do realizacji. Zadania te nastawione są głównie na wykorzystanie silnych i zniwelowanie słabych stron Gminy Iłowa.

Tabela 18. Przykładowe zadania i projekty do realizacji

Mocne strony	Zadania nastawione na wykorzystanie mocnych stron
Atrakcyjna oferta inwestycyjna (uzbrojone tereny inwestycyjne przy autostradzie – SAG)	tworzenie na terenie gminy terenów inwestycyjnych – w szczególności poszerzenie istniejących terenów SAG poprzez uchwalanie MPZP
Duża ilość oraz stosunkowo dobry stan placówek infrastruktury społecznej (budowy, przeprowadzone modernizacje świetlic wiejskich)	remont i modernizacje świetlic wiejskich w szczególności w Szczepanowie i Jankowej Żagańskiej
Ogólnodostępny stadion miejski (zaplecze sportowe)	modernizacja kompleksu sportowego w Iłowej wraz z basenem

Słabe strony	Zadania nastawione na zniwelowanie słabych stron
Brak infrastruktury kanalizacyjnej na wsiach	budowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy - rozwiązanie problemów gospodarki ściekowej na terenach wiejskich (Borowe, Czerna, Czyżówek, Jankowa Żagańska, Klików Konin, Żagański, Kowalice Szczepanów, Wilkowiska Żaganiec) poprzez budowę/rozbudowę kanalizacji sanitarnej oraz realizację programów obejmujących

	budowę przydomowych oczyszczalni ścieków
Wieloletnie zaniedbywanie i zły stan urządzeń melioracyjnych	melioracja rowów i rzek („uporządkowanie” gospodarki melioracyjnej) dla obszarów zagrożonych podtopieniami
Zły stan urządzeń kanalizacji deszczowej	„uporządkowanie” kanalizacji deszczowej na terenie Iłowej
Brak ścieżek rowerowych	stworzenie sieci gminnych ścieżek rowerowych
Zły stan nawierzchni dróg istniejących, brak nawierzchni na drogach	remonty i budowy dróg gminnych, budowy, przebudowy lub modernizacje dróg gminnych i chodników o nieodpowiednim stanie, złożenie wniosku do zarządcy drogi o remont, przebudowę lub budowę drogi powiatowej na odcinku od Jankowej do Szczepanowa
Słaba jakość oświetlenia	rozbudowa sieci oświetleniowej poprzez tworzenie nowych punktów świetlnych (ulice), remonty istniejącego oświetlenia ulicznego
Intensywność (natężenie) ruchu drogowego	budowa obwodnicy Iłowej i drogi A – 18 oraz DW 296 - złożenie wniosku do zarządcy drogi o budowę obwodnicy Iłowej – druga nitka i drogi A – 18, stworzenie ścieżki rowerowej łączącej wieś z miastem - złożenie wniosku do zarządcy drogi o budowę ścieżki pieszo – rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej - DW 296
Brak dojazdu do strefy przemysłowej	budowa drogi alternatywnej do A – 18 wraz z dojazdem do strefy inwestycyjnej, szybkie

	uruchomienie (zagospodarowanie) strefy inwestycyjnej gminy poprzez polepszenie dojazdu do strefy inwestycyjnej SAG
Niskie bezpieczeństwo pieszych, przejścia dla pieszych i oświetlenie	poprawa bezpieczeństwa w ruchu pieszym w ciągu DW – 296 budowa przejść dla pieszych, doświetlanie, rondo, sygnalizacja świetlna poprzez złożenie wniosku do zarządcy drogi o budowę przejść dla pieszych, ronda, sygnalizacji świetlnej, doświetlanie w przebiegu (ciągu) drogi wojewódzkiej DW – 296
Brak terenów pod budownictwo mieszkaniowe	rozbudowa uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe poprzez MPZP
Zły stan substancji mieszkaniowej, zastój w budownictwie, brak mieszkań komunalnych	utworzenie funduszu wspierającego istniejące zasoby mieszkaniowe, potraktowanie zasobów o nieodpowiednim stanie jako obszary zagrożone degradacją, rewitalizacja istniejących zasobów budynków
Brak inwestorów w strefie	„Inkubator przedsiębiorczości”
Niewystarczająca infrastruktura kulturalno - sportowo – rekreacyjna oraz techniczna na terenach wiejskich - place wiejskie, boiska sportowe	rozbudowa zaplecza sportowego i rekreacyjnego na wsiach - uzbrajanie boisk sportowych na wsiach (infrastruktura techniczna), uzbrajanie terenów i placów wiejskich (infrastruktura techniczna), wyposażanie i doposażenie boisk sportowych na wsiach, wyposażanie i doposażenie terenów i placów wiejskich, budowa małej infrastruktury turystycznej na wsiach (np. siłownie zewnętrzne)
Brak ośrodków wsparcia dziennego	utworzenie ośrodków wsparcia dziennego dla dorosłych oraz o charakterze opiekuńczym dla

	dzieci i młodzieży
Niedostateczna współpraca podmiotów pozarządowych	polepszenie współpracy samorządu z podmiotami trzeciego sektora (organizacjami pozarządowymi) w zakresie partnerstwa w realizacji zadań publicznych
Niedostateczna ilość i współpraca podmiotów ekonomii społecznej	tworzenie podmiotów ekonomii społecznej
Niewystarczająca promocja gminy	poprawa promocji gminy poprzez wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej np. spotkań integracyjnych
Niedostateczna ilość alternatywnych form spędzania czasu wolnego szczególnie dla mieszkańców obszarów wiejskich	poszerzenie form spędzania wolnego czasu szczególnie dot. obszarów wiejskich np. poprzez skierowanie działalności Gminnego Centrum Kultury i Sportu w większym stopniu na tereny wiejskie
Niedostateczne wyposażenie świetlic wiejskich	doposażenie świetlic wiejskich
Nieodpowiednio zorganizowane i prowadzone działania animacyjne	zatrudnianie animatorów lokalnych, angażowanie do pracy w formie wolontariatu animatorów i koordynatorów lokalnych, w szczególności osoby młode, znane i darzone zaufaniem, znające potrzeby i uwarunkowania wsi, które żyjąc w danej społeczności potrafią dotrzeć najskuteczniej do swoich współmieszkańców, pomogą rozwiązać lub przynajmniej przyczyniają się do rozwiązywania lokalnych problemów społecznych
Niewystarczająca ilość partoli policji w gminie	zwiększenie ilości patroli policji

Niedostateczne wsparcie (aktywizacja osób bezrobotnych) brak punktów konsultacyjnych	zwiększenie poprawy aktywności osób bezrobotnych, tworzenie punktów konsultacyjnych, współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zwiększenia poprawy aktywności osób bezrobotnych
Niska świadomość społeczna w zakresie przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii	poprawa – podniesienie świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii, projekty itp. np. poprzez organizację pomocy psychologicznej
Pogarszające się warunki techniczne budynku przedszkola miejskiego w Iłowej (budowa drewniana)	budowa nowego przedszkola miejskiego
Niedostosowanie warunków lokalowych w budynku szkolnym przy ul. Kolejowej /klasy I – III/	rozbudowa szkoły podstawowej przy ul. Piaskowej, w celu przeniesienia klas I – III z budynku przy ul. Kolejowej
Niedostosowanie warunków lokalowych OPS i UM dla osób starszych, niepełnosprawnych, matek z dziećmi – bariery architektoniczne, niedostateczne warunki lokalowe Urzędu Miasta, zły stan techniczny budynku	poprawa warunków lokalowych OPS i UM, budowa nowego obiektu administracji publicznej
Zła estetyka zewnętrzna i wewnętrzna budynków, w szczególności budynków użyteczności publicznej	rewitalizacja centrum miasta (Pl. Wolności i ul. Pułaskiego) oraz pozostałych terenów ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Iłowa - zasoby o nieodpowiednim stanie traktowane jako obszary zagrożone degradacją
Niewykorzystanie walorów rekreacji – sportowych występujących na terenie gminy zbiorników wodnych	tworzenie na terenie gminy terenów rekreacyjnych w szczególności z wykorzystaniem zasobów wodnych, budowa ośrodka sportowo - rekreacyjnego nad Zalewem w Klikowie, wykorzystanie zbiornika wodnego przy ul. Młyńskiej w Iłowej

Brak miejsc zbiorowego żywienia dla osób dorosłych	budowa stołówek zdrowego żywienia
Brak noclegowni dla osób bezdomnych	budowa nowych lub adaptacja istniejących zasobów w celu utworzenia noclegowni dla osób bezdomnych
Niedostateczna ilość mieszkań socjalnych	budowa mieszkań socjalnych
Brak mieszkań chronionych	tworzenie mieszkań chronionych
Niewystarczająca infrastruktura techniczna w zakresie wodociągów i gazu.	budowa nowych odcinków sieci wodociągowej mająca na celu zwodociągowanie wsi w których zaopatrzenie w wodę następuje z ujęć własnych (Klików Kowalice), gazyfikacja wsi
Nieodpowiednia estetyka terenów wiejskich	tworzenie i utrzymanie zieleni gminnej i zadrzewień na terenach wiejskich poprzez zakup kwiatów, drzew, krzewów, zakup środków ochrony roślin dla wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych itp.
Brak (niewystarczająca) komunikacji autobusowej i kolejowej, w szczególności wieś – miasto	poprawa jakości komunikacji publicznej, inicjatywa utworzenia oraz wspieranie usługowego pasażerskiego transportu lokalnego w celu dostosowania komunikacji
Brak zagospodarowania terenów pod potrzeby turystyki (np. brak pól namiotowych) oraz brak odpowiedniej promocji walorów turystycznych.	utworzenie punktu informacji turystycznej (strona internetowa gminy)
„Wandalizm” i zagrożenia bezpieczeństwa napływające z „zewnątrz gminy”	poprawienie bezpieczeństwa obywateli poprzez montaż i poszerzenie monitoringu w określonych miejscach publicznych w Iłowej w szczególności na

	Pl. Wolności, przy ul. Pułaskiego w Iłowej, poszerzenie w parku w Iłowej
--	---

Dla zapewnienia kontroli nad stopniem realizacji powyższych zadań, stworzono listę mierników. Podstawą oceny był stopień ważności i pilności zadań z punktu widzenia wzrostu poziomu życia mieszkańców (uwarunkowania społeczne), stymulowania rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego (uwarunkowania strukturalne) jak i kryteria finansowe.

Poszczególne zadania zostały poddane ocenie przez zespoły powołane do spraw strategii. Efektem tych działań było powstanie listy ewentualnych przedsięwzięć, którą można określić mianem listy „priorytetowych zadań realizacyjnych”.

Taki stan rzeczy po raz kolejny potwierdza zachowanie przy tworzeniu niniejszej strategii zasady uspołecznienia.

**Tabela 19. Propozycja (lista) zadań i przedsięwzięć według stopnia ich „ważności”
w oparciu o ocenę dokonaną przez zespoły**

Zadania w obszarze rozwoju społeczności lokalnej	Uwagi	Ocena ilość pkt.
Poprawa promocji gminy.	Wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej np. spotkań integracyjnych.	46,00
Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.	---	44,00
Rozbudowa szkoły podstawowej przy ul. Piaskowej, w celu przeniesienia klas I – III z budynku przy ul. Kolejowej.	---	38,00
Budowa nowego przedszkola miejskiego.	---	37,00
Poprawa warunków lokalowych OPS i UM, budowa nowego obiektu administracji publicznej.	---	32,00

Budowa stołówek zdrowego żywienia.	---	32,00
Budowa mieszkań socjalnych.	---	31,00
Utworzenie ośrodków wsparcia dziennego dla dorosłych oraz o charakterze opiekuńczym dla dzieci i młodzieży.	---	29,00
Poprawa (podniesienie) świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii (projekty itp.).	Np. poprzez organizację pomocy psychologicznej.	29,00
Remont i modernizacje świetlic wiejskich.	W szczególności w Szczepanowie i Jankowej Żagańskiej.	28,75
Modernizacja kompleksu sportowego w Iłowej wraz z basenem.	---	27,50
Rozbudowa zaplecza sportowego i rekreacyjnego na wsiach.	Uzbrajanie boisk sportowych na wsiach (infrastruktura techniczna).	23,25
	Uzbrajanie terenów i placów wiejskich (infrastruktura techniczna).	
	Wyposażanie i doposażenie boisk sportowych na wsiach.	
	Wyposażanie i doposażenie terenów i placów wiejskich.	
Budowa lub adaptacja istniejących zasobów w celu utworzenia noclegowni dla osób bezdomnych.	---	23,00

Doposażenie świetlic wiejskich.	---	22,00
Poprawienie bezpieczeństwa obywateli poprzez montaż i poszerzenie monitoringu w określonych miejscach publicznych w Iłowej.	W szczególności na Pl. Wolności, przy ul. Pułaskiego w Iłowej, poszerzenie w parku w Iłowej.	21,00
Poszerzenie form spędzania wolnego czasu szczególnie dot. obszarów wiejskich.	Np. poprzez skierowanie działalności Gminnego Centrum Kultury i Sportu w większym stopniu na tereny wiejskie.	20,00
Polepszenie współpracy samorządu z podmiotami trzeciego sektora (organizacjami pozarządowymi) w zakresie partnerstwa w realizacji zadań publicznych.	---	19,00
Tworzenie mieszkań chronionych.	---	17,00
Zatrudnianie animatorów lokalnych.	Angażowanie do pracy w formie wolontariatu animatorów i koordynatorów lokalnych, w szczególności osoby młode, znane i darzone zaufaniem, znające potrzeby i uwarunkowania wsi, które żyjąc w danej społeczności potrafią dotrzeć najskuteczniej do swoich współmieszkańców, pomogą rozwiązać lub przynajmniej przyczyniają się do rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.	9,00
Zwiększenie poprawy aktywności osób bezrobotnych, tworzenie punktów konsultacyjnych.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zwiększenia poprawy aktywności osób bezrobotnych	9,00

Zwiększenie ilości patroli policji.	Poprawienie bezpieczeństwa obywateli poprzez zawnioskowanie do policji o utworzenie dodatkowych patroli policji.	8,00
-------------------------------------	--	------

Zadania w obszarze rozwoju gospodarczego	Uwagi	Ocena ilość pkt.
Budowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy.	Rozwiązanie problemów gospodarki ściekowej na terenach wiejskich (Borowe, Czerna, Czyżówek, Jankowa Żagańska, Klików Konin, Żagański, Kowalice Szczepanów, Wilkowiska Żaganiec) poprzez budowę, rozbudowę kanalizacji sanitarnej oraz realizację programów obejmujących budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.	40,50
Remonty i budowy dróg gminnych.	Budowy, przebudowy lub modernizacje dróg gminnych i chodników o nieodpowiednim stanie.	38,75
Stworzenie sieci gminnych ścieżek rowerowych.	---	37,25
Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej mająca na celu zwodociągowanie wsi w których zaopatrzenie w wodę następuje z ujęć własnych (Klików Kowalice).	---	36,75
Gazyfikacja wsi.	---	32,50
Budowa drogi alternatywnej do A – 18 wraz z dojazdem do strefy inwestycyjnej.	Szybkie uruchomienie, zagospodarowanie strefy inwestycyjnej gminy poprzez polepszenie dojazdu do strefy inwestycyjnej SAG.	32,00

Stworzenie ścieżki rowerowej łączącej wieś z miastem.	Złożenie wniosku do zarządcy drogi o budowę ścieżki pieszo – rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej - DW 296.	27,25
Rozbudowa sieci oświetleniowej.	Tworzenie nowych punktów świetlnych (ulice).	27,25
Poprawa jakości komunikacji publicznej.	Inicjatywa utworzenia oraz wspieranie usługowego pasażerskiego transportu lokalnego w celu dostosowania komunikacji.	25,00
Inkubator przedsiębiorczości.	---	22,00
„Uporządkowanie” kanalizacji deszczowej na terenie Iłowej.	---	22,00
Budowa obwodnicy Iłowej i drogi A – 18 oraz DW 296.	Złożenie wniosku do zarządców dróg o budowę obwodnicy Iłowej – druga nitka, drogi A – 18, DW 296.	19,00
Remonty istniejącego oświetlenia ulicznego.	---	19,00
Poprawa bezpieczeństwa w ruchu pieszym w ciągu DW 296 budowa przejść dla pieszych, doświetlanie, rondo, sygnalizacja świetlna.	Złożenie wniosku do zarządcy drogi o budowę przejść dla pieszych, rondo, sygnalizacji świetlnej, doświetlanie w przebiegu (ciągu) drogi wojewódzkiej DW – 296 - mające na celu poprawę bezpieczeństwa.	9,00
Złożenie wniosku do zarządcy drogi o remont, przebudowę, budowę drogi powiatowej na odcinku od Jankowej do Szczepanowa.	---	7,00

Zadania w obszarze rozwoju środowiska	Uwagi	Ocena ilość pkt.
Tworzenie na terenie gminy terenów rekreacyjnych w szczególności z wykorzystaniem występujących zasobów wodnych.	Budowa ośrodka sportowo - rekreacyjnego nad Zalewem w Klikowie, wykorzystanie zbiornika wodnego przy ul. Młyńskiej w Iłowej.	42,00
Rewitalizacja centrum miasta (Pl. Wolności i ul. Pułaskiego).	Zasoby o nieodpowiednim stanie traktowane jako obszary zagrożone degradacją - rewitalizacja centrum miasta w szczególności okolic Pl. Wolności i ul. Pułaskiego oraz pozostałych terenów ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Iłowa.	36,00
Melioracja rowów i rzek („Uporządkowanie” gospodarki melioracyjnej).	Dla obszarów zagrożonych podtopieniami. Złożenie wniosku do starosty (jako organu właściwego) o przeprowadzenie na terenie Gminy Iłowa kontroli utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych przez zainteresowanych właścicieli gruntów oraz wydanie decyzji zobowiązujących te osoby do przywrócenia stanu umożliwiającego należyte funkcjonowanie tych urządzeń (ma to na celu uregulowanie stosunków wodnych - melioracje).	35,00
Tworzenie na terenie gminy terenów inwestycyjnych, w szczególności poszerzenie istniejących terenów SAG poprzez uchwalanie MPZP.	Zagospodarowanie przestrzenne.	29,25
Utworzenie funduszu wspierającego istnienie zasoby	Potraktowanie zasobów o nieodpowiednim stanie jako obszary zagrożone degradacją.	26,25

mieszkaniowe.	Rewitalizacja istniejących zasobów budynków.	
Rozbudowa uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe.	Zagospodarowanie przestrzenne. Tworzenie na terenie gminy terenów mieszkaniowych poprzez uchwalanie MPZP.	26,00
Utworzenie punktu informacji turystycznej (strona internetowa gminy).	Cel – promocja i wspieranie turystyki.	21,00
Budowa małej infrastruktury turystycznej na wsiach (np. siłownie zewnętrzne).	Turystyka.	18,00
Tworzenie i utrzymanie zieleni gminnej i zadrzewień na terenach wiejskich.	Poprzez zakup kwiatów, drzew, krzewów, zakup środków ochrony roślin dla wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych.	17,00

Wskazane zadania stanowią jedynie pewną propozycję, otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty Gminy Iłowa w perspektywie długofalowej.

Określonym celom strategicznym, przyporządkowano cele operacyjne, wynikające ze wskazanych przez poszczególne zespoły zadań. Dokonując wyboru kierowano się hierarchią wynikającą z dokonanej oceny tych zadań.

Cele strategiczne	Cele operacyjne
Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej gwarantującej zaopatrzenie miejscowości gminy w wodę, energię elektryczną i gaz oraz sprzyjającej ochronie walorów naturalnych środowiska (rozwój sieci kanalizacyjnej i lokalnych oczyszczalni	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie gminy - rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenach wiejskich (40,50 pkt.) 2. Remonty i budowy dróg gminnych (38,75 pkt.) 3. Stworzenie sieci gminnych ścieżek

<p>ścieków), jak i zapewniającej swobodną i dobrą komunikację.</p>	<p>rowerowych (37,25 pkt.)</p> <p>4. Budowa nowych odcinków sieci wodociągowej mająca na celu zwodociągowanie wsi w których zaopatrzenie w wodę następuje z ujęć własnych (Klików Kowalice 36,75 pkt.)</p> <p>5. Melioracja rowów i rzek („Uporządkowanie” gospodarki melioracyjnej 35,00 pkt.)</p> <p>6. Gazyfikacja wsi (32,50 pkt.)</p> <p>7. Stworzenie ścieżki rowerowej łączącej wieś z miastem (27,25 pkt.)</p> <p>8. Rozbudowa sieci oświetleniowej (27,25 pkt.)</p> <p>9. Rozbudowa uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe (26,00 pkt.)</p> <p>10. Poprawa jakości komunikacji publicznej (25,00 pkt.)</p> <p>11. „Uporządkowanie” kanalizacji deszczowej na terenie Iłowej (22,00 pkt.)</p> <p>12. Budowa obwodnicy Iłowej i drogi A – 18 oraz DW 296 (19,00 pkt.)</p> <p>13. Remonty istniejącego oświetlenia ulicznego (19,00 pkt.)</p> <p>14. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu pieszym w ciągu DW 296, budowa przejść dla pieszych, doświetlanie , rondo, sygnalizacja świetlna (9,00 pkt.)</p> <p>15. Złożenie wniosku do zarządcy drogi o remont, przebudowę, budowę drogi powiatowej na odcinku od Jankowej do Szczepanowa (7,00 pkt.)</p>
<p>Rozbudowa sfery ściśle powiązanej</p>	<p>1. Tworzenie na terenie gminy terenów</p>

<p>z turystyką i rekreacją (infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej).</p>	<p>rekreacyjnych w szczególności z wykorzystaniem występujących zasobów wodnych (42,00 pkt.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Modernizacja kompleksu sportowego w Iłowej wraz z basenem (27,50 pkt.) 3. Rozbudowa zaplecza sportowego i rekreacyjnego na wsiach (23,25 pkt.) 4. Utworzenie punktu informacji turystycznej (strona internetowa gminy 21,00 pkt.) 5. Budowa małej infrastruktury turystycznej na wsiach (np. siłownie zewnętrzne 18,00 pkt.) 6. Tworzenie i utrzymanie zieleni gminnej i zadrzewień na terenach wiejskich (17,00 pkt.)
<p>Budowa i modernizacja (stymulacja) rozwoju infrastruktury społecznej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej (44,00 pkt.) 2. Rozbudowa szkoły podstawowej przy ul. Piaskowej, w celu przeniesienia klas I – III z budynku przy ul. Kolejowej (38,00 pkt.) 3. Budowa nowego przedszkola miejskiego (37,00 pkt.) 4. Rewitalizacja centrum miasta (Pl. Wolności i ul. Pułaskiego 36,00 pkt.) 5. Poprawa warunków lokalowych OPS i UM, budowa nowego obiektu administracji publicznej (32,00 pkt.) 6. Budowa stołówek zdrowego żywienia (32,00 pkt.) 7. Budowa mieszkań socjalnych (31,00 pkt.)

	<ol style="list-style-type: none">8. Utworzenie ośrodków wsparcia dziennego dla dorosłych oraz o charakterze opiekuńczym dla dzieci i młodzieży (29,00 pkt.)9. Poprawa (podniesienie) świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie, alkoholizmu i narkomanii (projekty itp. 29,00 pkt.)10. Remont i modernizacje świetlic wiejskich (28,75 pkt.)11. Utworzenie funduszu wspierającego istniejące zasoby mieszkaniowe (26,25 pkt.)12. Budowa lub adaptacja istniejących zasobów w celu utworzenia noclegowni dla osób bezdomnych (23,00 pkt.)13. Doposażenie świetlic wiejskich (22,00 pkt.)14. Poprawienie bezpieczeństwa obywateli poprzez montaż i poszerzenie monitoringu w określonych miejscach publicznych w Iłowej (21,00 pkt.)15. Poszerzenie form spędzania wolnego czasu szczególnie dot. obszarów wiejskich (20,00 pkt.)16. Polepszenie współpracy samorządu z podmiotami trzeciego sektora (organizacjami pozarządowymi) w zakresie partnerstwa w realizacji zadań publicznych (19,99 pkt.)17. Tworzenie mieszkań chronionych (17,00 pkt.)18. Zatrudnianie animatorów lokalnych
--	--

	<p>(9,00 pkt.)</p> <p>19. Zwiększenie poprawy aktywności osób bezrobotnych, tworzenie punktów konsultacyjnych (9,00 pkt.)</p> <p>20. Zwiększenie ilości patroli policji (8,00 pkt.)</p>
<p>Promocja gminy oraz poszukiwanie nowych partnerów i inwestorów.</p>	<p>1. Poprawa promocji gminy (46,00 pkt.)</p> <p>2. Budowa drogi alternatywnej do A – 18 wraz z dojazdem do strefy inwestycyjnej (32,00 pkt.)</p> <p>3. Tworzenie na terenie gminy terenów inwestycyjnych – w szczególności poszerzenie istniejących terenów SAG poprzez uchwalanie MPZP (29,25 pkt.)</p> <p>4. Inkubator przedsiębiorczości (22,00 pkt.)</p>

8. Metody wdrażania i monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014-2020

Procedury wdrażania, monitorowania i aktualizacji zawierają listę działań, których podjęcie ma na celu ułatwienie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014-2020 oraz umożliwienie stałego monitorowania i dostosowywania jej zapisów do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego.

Proces wdrażania strategii można rozpatrywać na trzech głównych poziomach:

- organizacyjnym,
- merytorycznym,
- społecznym.

Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu aktywizacji mieszkańców gminy, które mogą być partnerami administracji samorządowej w procesie wdrażania. Tak realizowana zasada partnerstwa jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Wdrażanie strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu podmiotów, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami.

Poziom merytoryczny obejmuje wdrażanie i monitorowanie realizacji celów zapisanych w strategii rozwoju oraz przegląd jej zapisów i ich aktualizację. Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Z upływem czasu zmienia się sytuacja społeczno-gospodarczą gminy. Należy więc przyjąć, że ewentualna aktualizacja strategii będzie wystarczająca jeden raz w okresie czteroletniej kadencji władz samorządowych.

Strategia Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014 -2020 zawiera zbiór celów strategicznych. Określenie „cel” określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania. W skali krótko i średniookresowej aktualizację planów rozwojowych gminy zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletni Plan Inwestycyjny. Monitoring i ewaluacja WPI oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w planie polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy gminy.

Realizacja zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów, w pozostałych obszarach cele opisane w strategii powinny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd.

Władze gminy wypełniając strategię powinny podejmować decyzje określające rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Budżety gminy na kolejne lata przygotowywane będą w oparciu o dokumenty operacyjne. Taki system zapewnia kontrolę wdrażania oraz zgodność z obowiązującym prawem.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne „cele” opisane w strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami.

Sposób prezentacji osiągnięć w realizacji strategii to decyzja władz gminy. Monitorowanie i ocena strategii polegać powinno na porównaniu osiągniętego stanu do założeń opisanych | w odpowiednich programach, na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych gminy.

Urząd Miejski jako instytucja wdrażająca strategię jest odpowiedzialny za:

- zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji strategii,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawową informacją pokazującą realizację strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu gminy.

Do zadań gminy należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na jej terenie. Sposób przygotowania i monitorowania strategii i innych dokumentów związanych z rozwojem gminy gwarantuje włącznie organizacji pozarządowych i sektora prywatnego we współpracę z sektorem publicznym. Dodatkowo należy wspomnieć, że skład rady miejskiej będącej szeroką reprezentacją mieszkańców gminy sprzyja łączeniu różnych środowisk w aktywności na rzecz gminy. Bezpośrednio w zgłaszaniu i przy opracowywaniu zadań biorą czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo zarówno poprzez włącznie się bezpośrednio jak i poprzez swoich przedstawicieli w radzie miejskiej.

Gmina inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek.

Wymiar społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014-2020 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zadań strategii. Głównym adresatem zapisów dokumentu są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

- radni, pracownicy urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych,

- posłowie i senatorowie reprezentujący w parlamencie region oraz radni sejmiku wojewódzkiego, związani z regionem,
- przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu,
- sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe,
- wyższe uczelnie z terenu regionu,
- organizacje pozarządowe z terenu gminy, Powiatowy Urząd Pracy, placówki edukacyjne.

Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń strategii i dokumentów związanych pośród przyszłych beneficjentów (w tym zwłaszcza mieszkańców), jednostek podległych i innych podmiotów, odbywa się poprzez trzy formy komunikacji:

- serwisy internetowe - będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji o aktualnych działaniach i stanowią dla opinii publicznej kompleksowe źródło informacji o założeniach i osiągnięciach strategii,
- współpracę z mediami - działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Strategii i dokumentów związanych,
- bezpośrednie działania informacyjno – promocyjne burmistrza.

Podstawowym celem działań związanych z Public Relations strategii, jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań podejmowanych w ramach strategii. Informowanie o realizacji strategii gminy odbywać się będzie w sposób pośredni – medialny, jak i bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje ujawniane będą na stronie internetowej gminy, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych, prasie lokalnej, itp. Bezpośrednio strategia prezentowana będzie podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk, organizacjami pozarządowymi.

Strategia Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014 – 2020 została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w gminie.

9. Zgodność strategii z innymi dokumentami strategicznymi

Niniejszy rozdział prezentuje analizę spójności Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014 – 2020 z najważniejszymi zewnętrznymi dokumentami w otoczeniu, którymi są:

- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015, przyjęta przez Radę Ministrów 29 listopada 2006 r.,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego do 2020 roku, stanowiąca załącznik do Uchwały nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 roku,
- Strategia Rozwoju Powiatu Żagańskiego do 2015 roku, stanowiąca załącznik do Uchwały Nr XXI/12/2008 Rady Powiatu Żagańskiego z dnia 30 grudnia 2008 r.

Analiza spójności Strategii Rozwoju Gminy Iłowa na lata 2014 – 2020 jest bardzo ważna, ponieważ pozwoli korzystać z efektów synergii wynikającej z uczestnictwa w programowaniu i realizacji zamierzeń, w kooperacji z otoczeniem regionalnym.

Strategia Rozwoju Kraju

Wszystkie realizowane projekty inwestycyjne w Gminie powinny zawierać się w ogólnych ramach strategicznych wyznaczonych przez Strategię Rozwoju Kraju. Jest to dokument nadrzędny, określający główne kierunki rozwoju gospodarczego Polski po przystąpieniu do Unii Europejskiej.

Głównym celem Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski - poszczególnych obywateli i rodzin. Priorytetami strategicznymi są:

1. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.
2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej.
3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości.
4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa.
5. Rozwój obszarów wiejskich.
6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Wszystkie priorytety Strategii Rozwoju Kraju znajdują swoje odpowiedniki w Strategii Rozwoju Gminy Iłowa.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego i Strategia Rozwoju Powiatu Żagańskiego

Spójność dokumentów strategicznych Gminy wymaga także połączenia celów strategii z dokumentami nadrzędnymi jakimi są strategia wojewódzka i powiatu. Zadania

przedstawione w Strategii Gminy Iłowa można odnieść do celów strategicznych zawartych w Strategii Województwa Lubuskiego tj:

1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka regionalna,
2. Wysoka dostępność transportowa i teleinformatyczna,
3. Społeczna i terytorialna spójność regionu,
4. Region efektywnie zarządzany,

oraz wpasować w priorytety działania przypisane powiatowi Żagańskiemu, jakimi są:

1. Społeczność;
2. Infrastruktura;
3. Gospodarka;
4. Przestrzeń;
5. Ekologia.

Powiązania ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego do roku 2020 jak i ze Strategią Rozwoju Powiatu Żagańskiego do roku 2015 w zakresie zadań realizacyjnych przypisanych gminie ustawą ustrojową jak i tych o szerszym zakresie, wynikają głównie z wyznaczonych w tych dokumentach celów operacyjnych.

Spójność ze strategią rozwoju województwa przejawia się głównie w przywołanych poniżej celach operacyjnych:

- Cel operacyjny 1.1. Modernizacja infrastruktury transportowej oraz zwiększenie dostępności komunikacyjnej regionu.
- Cel operacyjny 1.2. Udoskonalenie i rozbudowa infrastruktury technicznej i komunalnej poprawiającej warunki życia oraz podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów aktywności gospodarczej.
- Cel operacyjny 1.3. Udoskonalenie i rozbudowa infrastruktury społecznej w szczególności w sferach edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i pomocy społecznej.
- Cel operacyjny 1.5. Wspomaganie procesów rewitalizacji miast i obszarów wiejskich.
- Cel operacyjny 1.6. Podejmowanie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.
- Cel operacyjny 1.7. Uzyskanie trwałych efektów płynących ze współpracy transgranicznej i międzyregionalnej.
- Cel operacyjny 2.1. Podniesienie jakości kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym.

- Cel operacyjny 2.3. Dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy i standardów UE.
- Cel operacyjny 2.4. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
- Cel operacyjny 2.5. Wspieranie działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego
- Cel operacyjny 2.6 Ograniczenie zakresu i skutków wykluczenia społecznego osób i rodzin, ich integracja ze społeczeństwem oraz wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży
- Cel operacyjny 3.2. Rozwój instytucjonalnego i kapitałowego otoczenia biznesu
- Cel operacyjny 4.1. Wykorzystanie walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki
- Cel operacyjny 4.2. Promocja walorów turystycznych i stworzenie systemu informacji turystycznej.

Ponadto Strategia Rozwoju Gminy Iłowa wpisuje się we wszystkie cele operacyjne wskazane dla Powiatu Żagańskiego a mianowicie:

- Cel operacyjny 1.1. Działania na rzecz stworzenia sprawnego systemu zapobiegania kryzysom rodziny oraz kompleksowego wsparcia osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych objętych szeroko rozumiana pomocą społeczną.
- Cel operacyjny 1.2. Działania na rzecz podniesienia poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w Powiecie Żagańskim.
- Cel operacyjny 1.3. Stworzenie warunków na rzecz przeciwdziałania wykluczeniom społecznym, aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu i pozyskania pracy przez osoby niepełnosprawne.
- Cel operacyjny 1.4. Podjęcie działań w kierunku zmiany świadomości społecznej w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej.
- Cel operacyjny 1.5. Podjęcie działań na rzecz rozwoju i dywersyfikacji form przekwalifikowania zawodowego i uwzględnienie w procesie kształcenia potrzeby lokalnego rynku pracy.
- Cel operacyjny 1.6. Podjęcie działań w kierunku rozwoju oferty edukacyjnej na terenie powiatu.
- Cel operacyjny 1.7. Stworzenie warunków do rozwoju różnych form edukacji dorosłych i zwiększenia oferty edukacji pozaszkolnej.
- Cel operacyjny 2.1. Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej wraz z jej najbliższym otoczeniem oraz umożliwienie infrastruktury kolejowej.

- Cel operacyjny 2.2. Stwarzanie warunków do budowy i modernizacji infrastruktury obiektów oświatowych.
- Cel operacyjny 2.3. Rozwój infrastruktury turystycznej i różnych form turystyki.
- Cel operacyjny 2.4. Stwarzanie warunków dla rozwoju infrastruktury technicznej przeciwdziałającej tzw. wykluczeniu informatycznemu mieszkańców Powiatu Żagańskiego.
- Cel operacyjny 3.1. Działalność na rzecz tworzenia warunków dla rozwoju stref aktywności gospodarczej na terenie Powiatu.
- Cel operacyjny 3.2. Stworzenie warunków dla ograniczenia bezrobocia i wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców Powiatu Żagańskiego.
- Cel operacyjny 3.3. Stworzenie systemu promocji Powiatu Żagańskiego w kraju i zagranicą.
- Cel operacyjny 4.1. Podjęcie działań w kierunku równomiernego rozwoju powiatu i poszczególnych miejscowości położonych najdalej od centrum gospodarczego i kulturalnego skupionego w stolicy Powiatu.
- Cel operacyjny 4.2. Podjęcie działań w kierunku rozwoju infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz lepszego wykorzystania istniejących szlaków komunikacyjnych.
- Cel operacyjny 4.3. Aktywne uczestnictwo w tworzeniu sprawnego systemu współpracy regionalnej i ponadregionalnej.
- Cel operacyjny 4.4. Działalność na rzecz tworzenia i aktualizowania dokumentów planistycznych dających na bieżąco podstawy do realizacji nowych inwestycji.
- Cel operacyjny 4.5. Stworzenie warunków do wykorzystania istniejących i tworzenia nowych obszarów chronionych dla zwiększenia potencjału zasobów przyrodniczych sprzyjających rozwojowi turystyki.
- Cel operacyjny 5.1. Podjęcie działania na rzecz wdrożenia konstytucyjnej zasady rozwoju zrównoważonego.

SPIS TABEL

LP	Tytuł tabeli	Nr strony
1	Rozwój ludności Gminy Iłowa w latach 2010 – 2013	20
2	Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym według płci w Gminie Iłowa w latach 2010-2013	23
3	Rozwój ludności w poszczególnych wsiach Gminy Iłowa w latach 2010 – 2013	24
4	Liczba bezrobotnych w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013	26
5	Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Iłowa według sektorów własnościowych wpisane do rejestru REGON w latach 2009 - 2013	30
6	Struktura podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Iłowa wg sekcji PKD w latach 2009 – 2013	31
7	Rodziny korzystające z pomocy OPS w Iłowej w latach 2009 – 2013	37
8	Placówki oświatowo-dydaktyczne na terenie Gminy Iłowa w latach 2010 – 2013	39
9	Wyposażenie placówek oświatowo-dydaktycznych na terenie Gminy Iłowa w komputery w latach 2010 - 2013	40
10	Struktura oświaty w Gminie Iłowa w 2013 roku	40
11	Szkolnictwo ponadgimnazjalne na terenie Gminy Iłowa w roku 2012 -2013	41
12	Ludność Gminy Iłowa według edukacyjnych grup wiekowych w latach 2012 i 2013	42
13	Biblioteki w Gminie Iłowa w latach 2012 – 2013	45
14	Zestawienie mediów dostępnych na terenie Gminy Iłowa – w rozbiciu na poszczególne wsie i miasto	53
15	Komunalne zasoby mieszkaniowe Gminy Iłowa w latach 2011 – 2013	60
16	Mocne i słabe strony Gminy Iłowa	69
17	Szanse i zagrożenia Gminy Iłowa	74
18	Przykładowe zadania i projekty do realizacji	80
19	Propozycja (lista) zadań przedsięwzięć według stopnia ich „ważności” w oparciu o ocenę dokonaną przez zespoły	86

SPIS WYKRESÓW

LP	Tytuł wykresu	Nr strony
1	Struktura powierzchni w Gminie Iłowa	15
2	Rozwój ludności Gminy Iłowa w latach 2010 – 2013	20
3	Liczba urodzeń i zgonów w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013	21
4	Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców w Gminie Iłowa w latach 2010-2013	21
5	Liczba wymeldowań w Gminie Iłowa w latach 2010-2013	22
6	Ludność Gminy Iłowa w poszczególnych wsiach w roku 2013	25
7	Bezrobotni w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013 z podziałem na bezrobotnych z obszarów wiejskich oraz bezrobotnych z miasta	26
8	Bezrobotni w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013 z podziałem na płeć (bezrobotne kobiety i bezrobotni mężczyźni)	27
9	Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Iłowa w roku 2013 według wieku	27
10	Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Iłowa w roku 2013 według wykształcenia	29
11	Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Iłowa w roku 2013 ze względu na czas pozostawania bez pracy	29
12	Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Iłowa w latach 2009 – 2013	30
13	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminach i powiecie Żagańskim	31
14	Podmioty według PKD w Gminie Iłowa w latach 2009 -2013 (według rodzajów działalności)	33
15	Ludność Gminy Iłowa według edukacyjnych grup wiekowych w latach 2012 - 2013.	42
16	Liczba osób korzystających z noclegów w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013	46
17	Ludność w % ogółu ludności korzystającej z instalacji	52
18	Sieć dróg Gminy Iłowa w roku 2013	55

19	Budynki nowe oddane do użytkowania w latach 2010 – 2013	58
20	Mieszkania oddane do użytkowania w Gminie Iłowa w latach 2010 – 2013	59

SPIS RYSUNKÓW

LP	Tytuł rysunku	Nr strony
1	Podział administracyjny kraju	13
2	Umieszczenie powiatu Żagańskiego w województwie Lubuskim	14
3	Umieszczenie Gminy Iłowa w powiecie Żagańskim	14